

ABBÉ PREVOST
MANON LESCAUT

Abbé Prévost

Manon Lescaut

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Abbé Prevost: *Manon Lescaut* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Abbé Prévost: *Manon Lescaut* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Forfatterens forord

Malteserridder des Grieux' eventyr udgør en del af mine livserindringer, men står dog ikke i uadskillelig forbindelse med disse, og jeg har derfor tænkt, at mine læsere måske vil være bedst tjente med, at dette afsnit af mit skrift kom til at danne et selvstændigt hele. En beretning af en sådan længde som den foreliggende vil desuden virke forstyrrende på sammenhængen i min egen historie. Selv om jeg er såre langt fra at gøre fordring på at kaldes en ulastelig skribent, ved jeg dog fuldt vel, at en fortælling bør holdes fri for alle uvedkommende episoder, der ikke kan undgå at virke trættende og ubehagelig på læseren, som også Horats siger i brevet til pisonerne:

Ut jam nunc dicat jam nunc debentia dici
pleraque differat, ac praesens in tempus omittat [Note 1\)](#).

I øvrigt turde det være overflødigt at anføre en så vægtig autoritet for at bevise rigtigheden af en påstand, der må synes indlysende for enhver, som vil bruge sin fornuft.

Hvis man har fundet behag i skildringen af mit levnedsløb, håber jeg, man vil føle sig ikke mindre tiltalt af dette tillæg. Hr. des Grieux' handlemåde vil for mange kunne tjene som afskrækkende eksempel på lidenskabernes magt. Jeg har villet fremstille en ungdommelig galning, der giver afkald på lykken for frivilligt at styrte sig i et hav af sorg og elendighed, et menneske, der har de mest strålende fremtidsudsigter, men som alligevel forsømmer at benytte sig af skæbnens gunst og naturens gaver og vælger et liv i fornedrelse og landflygtighed.

Han forudser til punkt og prikke de ulykker, der truer ham, men gør sig ingen ulejlighed for at undgå dem; han føler sig ganske vist trykket af dem og lider under dem, men griber på trods af dette ikke den vennehånd, der stadig rækkes ham, og som kunne bringe ham over alle skær. Min fortælling handler, kort sagt, om en dobbeltsidig karakter, en blanding af dyder og laster, en evindelig modsætning mellem gode forsætter og slette handlinger. Fornuftige folk skulle dog ikke rynke på næsen og holde et sådant opus for ørkesløst, thi foruden en underholdende lektüre vil man i dette arbejde finde en mængde begivenheder, der næsten udelukkende er nedskrevet med moralske formål for øje, og efter min mening viser man læseverdenen en sand velgerning ved således at blande det nyttige med det behagelige.

Enhver, der beskæftiger sin tanke med pligtlærens forskrifter, må nødvendigvis med overraskelse lægge mærke til, at man gennemgående ærer dem i teorien, men tilsidesætter dem i praksis, og man fristes uvilkårligt til at spørge, hvorledes det dog hænger sammen med denne tilsyneladende modsigelse, og hvor det vel kan være, at vi mennesker fuldt ud formår at skatte en række ophøjede grundsætninger, som vi kun tager såre ringe hensyn til i det daglige liv. Hvis en begavet og dannet mand gør sig rede for, hvad hans samtaler eller ensomme grublerier væsentligt drejer sig om, vil han meget hurtig blive opmærksom på, at det næsten uden undtagelse er moralske problemer, der i så tilfælde optager hans tanker. Han mindes med størst glæde de øjeblikke i sit liv, da han, enten i sit stille sind eller i fortrolig samtale, dvælede ved et dydigt livs tillokkelser, det sande venskabs glæder, midlerne til at opnå

virkelig lykke og den svaghed, hvorpå vore gode forsætter som oftest strander, samt måden, hvorpå vi bedst kunne overvinde vore naturlige skrøbeligheder og atter rykker idealet for vor stræben nærmere. Horats og Boileau betegner sådanne øjeblikke som de skønneste milepæle i et lykkeligt liv. Hvorledes kan det da være, at man, efter at have svunget sig op i en højere sfære, så let igen daler ned til almindelige dødeliges stade?

Det skulle ikke undre mig, om denne indbyrdes modsigelse mellem vore tanker og handlinger kunne forklares derhen, at alle moralens forskrifter er givet i en så ubestemt og almindelig form, at det er overordentlig vanskeligt af følge dem på passende tid og sted.

Mange rettænkende mennesker føler sig, for eksempel, stærkt kaldet til at udøve mildhed og menneskekærlighed og nærer den største lyst af verden til at vise deres gode sindelag, men betænker sig dog, når det kommer til stykket, og spørger ængsteligt sig selv:

"Er øjeblikket nu også heldigt valgt? Er det ikke for stort et offer at bringe? Tager vi ikke fejl af den person, vi nærer godhed for?"

Utallige vanskeligheder frembyder sig; man er bange for at blive holdt for nar, når man viser sig godgørende og gavmild, eller for at synes svag ved at lægge venskab og kærlighed for dagen. Man frygter, kort sagt, for at overskride eller tilsidesætte pligter, som der kun findes alt for dunkle antydninger til i de gængse begreber: Menneskekærlighed og velvilje.

I en sådan uvished er erfaring og andres eksempel de eneste holdepunkter, der kan hjælpe os til at træffe afgørelse om, hvor vidt vor indskydelse er rigtig eller ikke.

Men erfaring er en god ting, som det ikke falder i hver mands lod at opnå, dertil er den for afhængig af de forskellige vilkår, skæbnen fører os i.

Tilbage er altså kun andres eksempel som den eneste rette vejledning for flertallet af menneskeheden, når det gælder at løse spørgsmålet om, hvorledes man skal kunne føre en uplettet vandel. Og det er netop for den slags mennesker, at værker som mit kunne have betydning, forudsat de er skrevet af besindige og rettænkende mænd. Hvert træk, der anføres, vil kunne bidrage til at åbne øjnene på folk og være dem en gavnlig lære, som udfylder manglerne i deres personlige erfaring; hver begivenhed er som et mønster, et forbillede for deres egen optræden og behøver kun at afpasses efter de forhold, hvorunder de for øjeblikket lever. Mit værk må da betragtes som en moralsk afhandling, der på samme tid er underholdende og tjenlig som håndbog til at rådspørge i tvivlstilfælde.

En alvorsmand kunne måske tage forargelse af at se mig gribe pennen i min fremrykkede alder for at fortælle en række galante eventyr, men hvis ovenstående betragtninger er rigtige, turde jeg derved være tilstrækkelig rensset i publikums øjne. Er de urigtige, må det sikkert kunne undskylde mig, at jeg har handlet i god tro.

Første del

Mit første møde med malteserridder des Grieux fandt sted, om jeg husker ret, omtrent et halvt år før min rejse til Spanien. Skønt jeg som regel kun sjældent var borte fra mit hjem, måtte jeg dog af og til i min datters interesse foretage adskillige mindre ture, som jeg altid søgte at afkorte så meget som muligt.

Jeg var således engang på hjemrejsen fra Rouen, hvortil jeg var taget på hendes opfordring for at virke for en arvesag, der verserede for den normanniske overret der, angående noget jordegods, hun mente at have berettiget krav på gennem min bedstefader på mødrene side. Min vej faldt forbi Évreux, hvor jeg tilbragte den første nat, og ved middagstid den følgende dag kom jeg til Passy, en lille flække, som ligger en fem-seks mil derfra.

Da jeg red igennem byen, blev jeg forbavset over at finde alt i fuldstændigt oprør. Folk kom styrtende ud af husene og stimlede sammen uden for et simpelt gæstgiversted, hvor to lukkede vogne holdt forspændte foran porten. Hestene, som dampede af træthed og varme, gjorde indtryk af at være kommet for ganske kort tid siden.

Jeg gjorde holdt et øjeblik for at forhøre mig om, hvad der var på færde, men fik så godt som ingen oplysninger af den nysgerrige folkehob, der ikke tog noget hensyn til mine spørgsmål, men under voksende trængsel stadig strømmende ned til gæstgivergården. Da til sidst en politisoldat med skulderrem og bøsse på nakken kom ud i porten, vinkede jeg ad

ham og bad ham sige mig, hvad der var grunden til denne tumult.

"Å," sagde han, "det hele er såmænd ikke værd at rejse sig for; det er kun tolv skøger, som mine kammerater og jeg fører til Havre de Grâce, hvor vi skal anbringe dem om bord på et skib til Amerika. Der er nogle af dem, som ikke er så ringe endda, og det er åbenbart derfor, at de gode bønder er så forhippede på at få dem at se."

Jeg ville have fortsat mit ridt efter denne forklaring, hvis ikke min opmærksomhed var blevet henledet på en gammel kone, som kom ud fra gæstgivergården. Hun slog hænderne sammen og råbte, at det var en gru at se et så oprørende barbari.

"Hvad er der i vejen, morlil?" spurgte jeg.

"Å kom, så skal herren se en skandale," svarede hun.

Af nysgerrighed steg jeg af hesten, som jeg overlod til min rideknægt, banede mig ikke uden besvær vej gennem folkehoben og kom indenfor, hvor jeg ganske rigtigt blev vidne til en ret gribende scene.

Mellem de tolv piger, som var lænket sammen om livet, seks og seks, var der én, hvis væsen og ansigt stod i så skærende modsætning til hendes omgivelser, at jeg under hvilke som helst andre forhold ville have antaget hende for en fornem dame. Hendes sorgfulde mine, smudsige linned og tilsølede klæder var så langt fra at skæmme hende, at jeg uvilkårligt følte mig gennemtrængt af ærbødighed og medlidenhed. Hun søgte stadig at vende ansigtet bort, så vidt som lænken tillod, for derved at unddrage sig tilskuernes blikke, og hendes bestræbelse for at skjule sig faldt så naturlig, at den syntes dikteret af blufærdighed og beskedenhed.

Da jeg så, at de seks vogtere, som ledsagede denne ulykkelige flok, opholdt sig i samme stue, trak jeg anføreren for dem til side og bad ham meddele mig, hvad han vidste om den smukke piges skæbne. Han formåede kun at give mig yderst sparsomme oplysninger.

"Hun kommer fra spindehuset," sagde han, "på politidirektørens befaling. Rimeligvis er det ikke for sin dyds skyld, at hun er kommet så galt af sted. Jeg har flere gange undervejs spurgt hende ud, men hidtil ikke fået noget svar. Skønt jeg på ingen måde har ordre har til at behandle hende anderledes end de øvrige kvindfolk, kan jeg dog ikke lade være med at vise hende et vist hensyn, da det forekommer mig, at hun står nogle trin over sine lidelsesfæller. Der sidder for resten en ung mand," tilføjede politisergenten, og pegede hen i et hjørne af stuen, "som kan give Dem bedre oplysning om dette punkt end jeg. Han har trolig fulgt hende hertil lige fra Paris og har næsten ikke bestilt andet end at græde hele tiden. Det er formodentlig hendes broder eller hendes elsker."

Jeg gik hen i den krog af værelset, hvor den omtalte unge mand sad. Han så ud til at være hensunket i dybe tanker, og aldrig hverken før eller siden har jeg set et ansigt præget af så dyb en smerte. Han var meget tarveligt klædt, men man kunne dog straks se, at han hørte til den dannede klasse. Da jeg kom hen til ham, rejste han sig op. I hans øjne, ansigt og bevægelser røbede der sig en så fin og fornem natur, at jeg uvilkårligt følte mig tiltrukket.

"Undskyld, jeg forstyrrer Dem," sagde jeg og tog plads ved siden af ham, "men De kunne gøre mig en tjeneste ved at

fortælle mig lidt om den smukke pige derhenne. Hun forekommer mig ikke at passe til det selskab, hun er i."

Han svarede mig høfligt, at han ikke kunne sige mig, hvem hun var, uden samtidig at røbe sit eget navn, og at han ønskede at forblive ukendt.

"Jeg kan imidlertid betro Dem noget, som disse slyngler for resten godt ved," fortsatte han og pegede på politisoldaterne, "nemlig at jeg elsker hende så højt, at jeg er det ulykkeligste menneske, man kan tænke sig. Jeg har sat himmel og jord i bevægelse for at få hende fri, men intet udrettet ved mine bønner. Forgæves har jeg anvendt både magt og list og har derfor nu besluttet at følge hende, om det så var til verdens ende. Jeg agter at gå om bord på samme skib som hun og følge hende til Amerika. – Men det skændigste er dog," tilføjede han med et blik på politisoldaterne, "at de lumpne karle ikke vil give mig lov til at tale med hende. Det var min hensigt at angribe dem i åben kamp et par mil uden for Paris. Jeg havde i den anledning truffet aftale med nogle håndfaste folk, som for en klækkelig sum havde lovet mig deres bistand, men jeg blev skammelig ladt i stikken i det afgørende øjeblik, og slynglerne forsvandt med mine penge. Da jeg ikke kunne opnå noget med det onde, måtte jeg forsøge med det gode, og jeg foreslog politisoldaterne i det mindste at give mig lov til at følge trop med dem og lovede dem i så fald en god drikkeskilling. I håb om at kunne tjene noget ved det gik de ind på mit tilbud, men jeg måtte betale hver eneste gang, jeg fik lov til at underholde mig med min elskede. Inden jeg vidste et ord af det, var min pung tom, og nu, da jeg ikke ejer en hvid, skubber de mig råt og grusomt til side, når jeg forsøger at nærme mig til hende. Da

jeg for lidt siden, trods deres trusler, vovede mig hen til hende, satte de mig endog frækt bøssepipen for brystet. For at stille deres griskhed tilfreds er jeg nu nødt til at sælge det øg, jeg hidtil har redet på, og må altså fortsætte rejsen til fods."

Skønt han syntes forholdsvis rolig, mens han betroede mig alt dette, kunne han dog til sidst ikke holde tårerne tilbage.

Hele denne hændelse forekom mig både mærkværdig og rørende.

"Jeg vil ikke opfordre Dem til at betro mig Deres hemmeligheder," sagde jeg til ham, "men, hvis jeg formår at være Dem til nogen nytte, kan De frit råde over mig."

"Ak," sagde han, "jeg øjner ikke det ringeste glimt af håb og må tålmodigt finde mig i min hårde skæbne. Min eneste trøst er, at i Amerika kan jeg i det mindste leve frit med genstanden for min kærlighed. Jeg har skrevet til en af mine venner om at forstrække mig med nogle penge, så det kniber kun for mig at nå Havre de Grâce og" – tilføjede han med et bekymret blik på sin elskede – "at skaffe det stakkels barn der lidt lindring undervejs."

"Hør, lad mig hjælpe Dem i Deres forlegenhed," sagde jeg. "Her er nogle penge, som De endelig må tage imod. Det gør mig kun ondt, at jeg ikke kan tjene Dem på anden måde."

Jeg gav ham fire louisdoror, uden at vogterne så det, for jeg tænkte nok, at, hvis disse vidste, han var i besiddelse af en sådan sum, ville de skrue prisen op på deres småindrømmelser. Min interesse for sagen indgav mig endog den idé at tinge med dem for at skaffe den unge mand ret til at tale med sin elskede på hele vejen til Havre. Jeg vinkede ad anføreren og fremsatte

mit forslag for ham. Trods sin frækhed lod han til at blive fløv og svarede med forlegen mine:

"Vi nægter ham såmænd ikke at tale med pigebarnet, men han vil evig og altid hænge over hende, og det kan vi ikke godt have; derfor er det ikke mere end rimeligt, at han betaler os for det."

"Sig mig engang, hvor meget fordrer De da for at se igennem fingre med dem?" sagde jeg.

Fyren var uforskammet nok til at forlange to louisdorere. Jeg gav ham dem med det samme og tilføjede:

"Men lad mig se, De holder Dem i skindet og ikke går på rævekløer, for den unge mand derhenne kender min adresse og vil i så fald meddele mig det, og De kan stole på, jeg skal vide at få Dem straffet."

Denne historie kom således til at koste mig seks louisdorere.

Den unge fremmede udtrykte sin taknemmelighed med en sådan varme og inderlighed, at jeg blev mere og mere overbevist om, at han var af god familie og fortjente, hvad jeg havde gjort for ham. Jeg kunne ikke modstå fristelsen til at henvende et par ord til hans elskede, førend jeg brød op. Hendes svar var præget af en sådan kvindelighed og ynde, at jeg ved min bortrejse ikke kunne lade være med atter og atter at gruble over kvindens ufattelige natur og væsen.

Der forløb næsten to år efter min hjemkomst, uden at jeg hørte noget yderligere fra den unge mand, og jeg havde aldeles glemt denne begivenhed, da et tilfælde atter indtraf, som indviede mig fuldstændig i alle sagens nærmere enkeltheder.

Jeg kom just fra London til Calais med min elev, markis de ***. Vi tog, om jeg ikke husker fejl, ind i *Den Gyldne Løve*, hvor vi

af en eller anden grund var nødt til at blive hele den dag og den påfølgende nat. Da jeg om eftermiddagen spadserede omkring i byen, syntes jeg, jeg så den samme unge mand, som jeg i sin tid havde mødt i Passy. Han var lurvet påklædt og forekom mig langt blegere, end da jeg så ham første gang. I hånden bar han en gammel vadsæk, som om han lige var kommet til byen. Da man imidlertid ikke let kunne glemme hans smukke træk, genkendte jeg ham straks.

"Jeg skal tale et øjeblik med den unge mand derovre," sagde jeg til markisen.

Min ukendte vens glæde var ikke til at beskrive, da han ligeledes genkendte mig.

"Å!" udbrød han og kyssede mig på hånden, "så kan jeg da atter bevidne Dem min grænseløse taknemmelighed!"

På mit overraskede spørgsmål om, hvorfra han kom, svarede han, at han kort forinden over Havre de Grâce var vendt tilbage fra Amerika.

"De ser mig ikke ud til at være videre godt beslået med mønt," sagde jeg. "Kom op i *Den Gyldne Løve*, hvor jeg bor, så skal jeg være hos Dem om et minut!"

Jeg skyndte mig hjem til gæstgivergården, utålmodig efter at høre en omstændelig beretning om hans genvordigheder og rejse til Amerika. Jeg viste ham al mulig opmærksomhed og gav ordre til at sørge for ham på bedste måde. Han ventede ikke på min opfordring, men var straks villig til at fortælle mig sin historie.

"De viser mig så megen godhed," sagde han, "at jeg vil anse det for den sorteste utaknemlighed, om jeg skjulte noget for Dem. Jeg vil ikke blot fortælle Dem om mine sorger og ulykker,

men også om mine udskejelser og skammelige forvildelser. Jeg er vis på, at, selv om De fordømmer mig, vil De ikke kunne nægte mig Deres medlidenhed."

Til læserens underretning skal her tjene, at jeg nedskrev hans historie næsten umiddelbart efter at have hørt den, og at der følgelig er al garanti for, at fortællingen er så nøjagtig og sandfærdig som muligt, selv i skildringen af de tanker og følelser, som den unge eventyrer udtrykte i en verdensmands lette og utvungne tone.

Her følger altså hans beretning, og fra nu af har han udelukkende ordet.

Jeg var sytten år gammel og i øverste klasse i latinskolen i Amiens, hvortil jeg var blevet sendt af mine forældre, der hørte til en af de bedste familier i P. Jeg førte et så sædeligt og ordentligt liv, at mine lærere opstillede mig som mønster for skolens elever, og det, skønt jeg ikke gjorde mig synderlig umage for at fortjene denne ros. En medfødt stilfærdighed og fredsommelighed hos mig, lyst til boglige sysler og en vis angst for at gøre noget galt blev betragtet som lige så mange dyder. Min heldige stilling i samfundet, min gode fremgang i skolen i forbindelse med visse ydre fortrin havde bevirket, at alle kappedes om at vise mig venlighed.

Jeg afsluttede min eksamen på en så glimrende måde, at Hans Højærværdighed biskoppen, som var til stede, foreslog mig at indtræde i den gejstlige stand, hvor jeg snart, som han sagde, ville vinde flere laurbær end i Malteserordenen, som mine forældre havde bestemt mig for. De lod mig allerede bære maltakorset og kaldte mig ridder des Grieux. Da ferien kom,

traf jeg forberedelser til at vende hjem til min fader, som havde lovet snart at sende mig til ridderskolen.

Min eneste sorg, da jeg rejste fra Amiens, var at forlade en ven, som jeg altid havde været nøje knyttet til, skønt han var et par år ældre end jeg. Vi havde gået i skole sammen, men da hans familie sad i små kår, var han nødt til at slå ind på den gejstlige bane og måtte blive i Amiens efter min afrejse for at uddanne sig til sin fremtidige virksomhed. Han var et menneske med mange gode egenskaber. De vil i løbet af min fortælling lære hans bedste sider at kende og især hans nidkære, uegennyttige venskab, som overgår de berømteste forbilleder fra oldtiden. Havde jeg dengang fulgt hans råd, ville jeg altid have levet agtet og lykkelig, og hvis jeg blot ikke senere havde ladet hans bebrejdelser upåagtede i den afgrund, mine lidenskaber styrtede mig ned i, ville jeg sikkert endnu have reddet noget fra min lykkes og mit rygtes skibbrud. Men han har ikke høstet anden frugt af sine kærlige råd end den sorg at se dem spildt, ja undertiden lønnet med utak af en uskønsom ven, som følte sig krænket over dem og fandt dem trættende.

Jeg havde bestemt dagen for min afrejse fra Amiens. Ak, hvorfor rejste jeg ikke fire og tyve timer tidligere? Jeg ville da være kommet tilbage til mit hjem lige så uskyldig, som jeg havde forladt det.

Netop dagen forinden var jeg ude at spadserere med min ven, hvis navn var Tiberge, da vi så dagvognen fra Arras køre ind i byen, og af blot og bar nysgerrighed fik vi lyst til at følge den til gæstgivergården, hvor den slags vogne plejede at holde. Passagererne, for størstedelen kvinder, steg ud og var snart ude af syne; kun en enkelt ganske ung dame blev stående alene midt

i gården, mens en ældre mand, der så ud til at være i følge med hende, havde travlt med at tage noget rejsetøj ned fra pakrummet. Hun forekom mig så bedårende dejlig, at jeg, hvis sanser hidtil havde slumret, og som aldrig var faldet på at se mildt til nogen pige, jeg, som blev beundret af alle for mit satte, tilbageholdne væsen, jeg nu med ét blev lutter fyr og flamme. Jeg var ellers uhyre forlegen og let at forvirre, men den gang fulgte jeg, uden at mærke til frygt, mit hjertes tilskyndelse.

Skønt hun var endnu yngre end jeg, modtog hun min høflige tilnærmelse uden forlegenhed. Jeg spurgte hende, hvad hun skulle i Amiens, og om hun havde bekendte i byen. Hun svarede mig åbenhjertigt, at hendes forældre sendte hende hertil for at blive optaget i nonneklostret. I et nu havde kærligheden gjort mig så klarsynet, at jeg betragtede denne plan som dødbringende for min attrå. Mine ord åbenbarede hende tydeligt mit hjertes forfatning, for hun havde øjensynlig langt større verdenserfaring end jeg. Hendes forældre, fortalte hun mig, sendte hende i kloster mod hendes vilje, rimeligvis for at lægge en dæmper for hendes allerede dengang umiskendelige fornøjelsessyge, som senere forvoldte både hendes og min ulykke.

Jeg bekæmpede denne grusomme plan med alle de grunde, jeg kunne hente fra min vågnende kærlighed og skolastiske veltalenhed. Hun viste sig hverken kold eller snerpet, men sagde, efter en kort pause, at hun desværre nok kunne indse, at hun ville blive ulykkelig, men at det åbenbart var så Guds vilje, siden han ikke lod hende anden udvej åben.

Var det hendes milde øjne og det sørgmodige udtryk i hendes yndige ansigt, der i samme nu dikterede mig mit svar, eller var

det ikke snarere den ubønhørlige skæbne, som pønsede på min undergang? Jeg forsikrede hende med hånden på hjertet, at, hvis hun ville forlade sig på min ære og den uendelige kærlighed, jeg allerede nærede til hende, skulle mit liv være viet til at befri hende fra hendes forældres tyranni og til at skabe hendes fremtidige lykke. Når jeg senere tænker tilbage på dette møde, må jeg atter og atter undres over, hvorfra jeg fik en sådan dristighed og veltalenhed, men hvis kærlighed ikke ofte gjorde mirakler, ville den vel ikke blive anset for en guddom. Nok sagt, jeg talte mig varmere og varmere.

Min ukendte skønne vidste nok, at man i min alder ikke kender til falskhed. Hun betroede mig, at hvis jeg kunne finde på en udvej til at bortføre hende, ville hun anse sig for at stå i taknemmelighedsgæld til mig for, hvad der var hende dyrebare end livet. Jeg gentog, at jeg var rede til alt, men, da jeg ikke var i besiddelse af tilstrækkelig erfaring til straks at finde på noget, lod jeg det blive ved denne almindelige forsikring, som ikke kunne hjælpe nogen af os synderlig, og, da tilmed hendes argusøjede bevogter kom hen til os, ville mine forhåbninger være blevet gjort til skamme, hvis hun ikke havde haft snarrådighed nok til at bøde på mine svigtende evner. Jeg blev overrasket ved, at hun kaldte mig for fætter, og, uden at synes i mindste måde forlegen, sagde hun, at, da hun havde været så heldig at træffe mig i Amiens, ville hun vente til næste dag med at tage til klostret for at have den fornøjelse at spise til aften med mig. Jeg gik glat væk ind på denne list og foreslog hende at tage ind på en gæstgivergård, hvor jeg kendte værten, der tidligere havde været kusk hos min fader og derfor i alle henseender var fuldt ud at stole på.

Jeg ledsagede hende selv derhen, selv om hendes værge brummede gnavent i skægget. Min ven Tiberge, der var som himmelfalden over min adfærd, gav sig til at følge efter os, uden at mæle et ord; han havde ikke opfanget det ringeste af vor samtale, da han hele tiden havde spadseret frem og tilbage i gården, medens jeg hviskede elskovsord til min skønne veninde. Da jeg var bange for hans moralprækener, fik jeg ham fjernet ved at bede ham besørge et ærinde for mig. Således havde jeg den glæde, da jeg kom til herberget, at være ene med mit hjertes dronning.

Jeg opdagede snart, at jeg ikke længere var noget barn. Tusinde søde længsler, som jeg aldrig havde drømt om, vågnede i mit hjerte. En blid, betagende følelse overvældede mig og hensatte mig for en tid i en stum lyksalighedstilstand, som kun mine øjne mægtede at tolke. Jomfru Manon Lescaut (således hed hun) så ud til at være meget tilfreds med den virkning, hendes skønhed gjorde på mig, men det forekom mig dog, at hun var lige så stærkt betaget som jeg. Hun forsikrede mig, at hun fandt mig elskværdig, og at hun ikke havde noget imod at komme til at takke mig for sin frihed. Hun ville have at vide, hvem jeg var, og da jeg havde sagt hende det, syntes hun endnu bedre om mig, for eftersom hun selv var af tarvelig familie, var hun stolt over at have gjort en sådan erobring. Vi gik dernæst over til at drøfte, hvorledes vi bedst skulle bære os ad med at blive forenede.

Efter at have talt længe frem og tilbage, så vi ingen anden udvej end at flygte bort. Vi måtte føre hendes ledsager bag lyset, for skønt han kun hørte til den tjenende klasse, var vi dog nødt til at tage ham med i vor beregning. Vi blev da enige om, at jeg i

løbet af natten skulle skaffe en postvogn og ganske tidligt på morgenstunden komme tilbage til gæstgivergården, inden den gamle Cerberus var vågnet, og at vi da ville flygte bort sammen og tage til Paris, hvor vi straks kunne lade os vie. Jeg ejede omtrent et halvt hundrede daler, som jeg havde sparet sammen lidt efter lidt, og hun var i besiddelse af næsten dobbelt så meget. Uerfarne børn, som vi var, bildte vi os ind, at denne sum måtte vare evigt, og stolede lige så fuldt og fast på, at vore andre forholdsregler måtte lykkes!

Efter at have spist til aften i en mere oprømt stemning end nogen sinde før trak jeg mig tilbage for at iværksætte vor plan. Tilberedelserne var så meget desto lettere, som jeg allerede havde ordnet mine sager, eftersom det jo var min oprindelige bestemmelse at rejse hjem den næste dag. Det lod sig derfor let gøre at lade min kuffert afhente og få en vogn bestilt til klokken fem om morgenen – til den tid var nemlig byens porte åbne – men jeg stødte pludselig på en hindring, som jeg ikke havde forudset, og som på et hængende hår nær havde kuldkastet alle mine planer.

Tiberge, som jeg stod i intimt venskabsforhold til, var vel kun tre år ældre end jeg, men lige fuldt en adstadig ung mand, der førte et rent og ulasteligt levned. Synet af Manons sjældne skønhed, mit hastværk med at følge hende og den ivrighed, hvormed jeg søgte at blive ham kvit, vakte mistanke hos ham om det virkelige sammenhæng. Han havde ikke villet gå tilbage til gæstgivergården, hvor han havde sagt farvel til mig, af frygt for at såre mig ved et sådant tegn på mistanke, men, da jeg kom hjem i min bolig, fandt jeg ham siddende der, skønt klokken gik

til elleve. Jeg blev ærgerlig over at træffe ham hos mig og kunne ikke skjule, at hans nærværelse faldt mig til besvær.

"Jeg er vis på," fo'r det ud af ham, "at du har et eller andet for, som du vil skjule for mig. Nægt det ikke! Jeg kan se det på dig."

Jeg svarede temmelig afvisende, at jeg vel ikke behøvede at stå til regnskab for alt, hvad jeg foretog mig.

"Nej," sagde han, "men du har altid behandlet mig, som jeg var din ven, og venskab er bygget på gensidig tillid og fortrolighed."

Han bad mig så indstændig om at indvie ham i min hemmelighed, at jeg, som hidtil havde betroet ham alt, også nu betroede ham hele min kærlighedshistorie. Han hørte mig med et umiskendelig misfornøjet udtryk, som gjorde mig ganske ængstelig, og jeg begyndte især at fortryde, at jeg havde været så ubetænksom at meddele ham min bortførelsesplan. Han sagde, at som min sande ven ville han modarbejde mit forehavende af al magt, at han først ville prøve alle overtalelsesmidler, men hvis det ikke hjalp, og jeg alligevel fremturede i min dårlige beslutning, ville han henvende sig til folk, som nok skulle vide at sætte en stopper for min flugt. Dernæst holdt han en tordentale, som varede et helt kvarter, og truede til sidst med at meddele min fader alt, hvis jeg ikke gav ham mit ord på at opføre mig klogere og fornuftigere.

Jeg var fortvivlet over at have røbet min hemmelighed i en så uheldig stund. Imidlertid havde kærligheden i de sidste par timer skærpet min forstand i overordentlig grad, og, da det heldigvis faldt mig ind, at jeg ikke havde meddelt ham tidspunktet for udførelsen af min plan, besluttede jeg at sætte mine ord på skruer for således at føre ham bag lyset.

"Tiberge," sagde jeg, "jeg har hidtil anset dig for min ven. Jeg agtede blot at prøve dig for at se, hvorledes du ville stille dig, når jeg betroede dig mit hjerteanliggende. Rigtignok er jeg forelsket, for så vidt har jeg talt sandhed, men, hvad det angår at løbe bort med min flamme, så er det ikke noget, som lader sig gøre i en håndevending. Kom herop og hent mig i morgen klokken ni, så skal du få min veninde at se, hvis det er muligt, og så kan du selv dømme, om hun fortjener de ofre, jeg vil bringe for hendes skyld."

Efter endnu en gang at have forsikret mig om sit ubrødelige venskab tog han afsked med mig.

Jeg anvendte natten til at bringe orden i mine sager og begav mig ved daggry til gæstgivergården, hvor jeg fandt jomfru Manon rede. Hun stod ved vinduet, som vendte ud til gaden, og da hun havde fået øje på mig, kom hun selv ned og lukkede op. Vi listede os ganske sagte bort. Hele hendes bagage bestod af noget linned, som jeg selv tog i hånden.

Kareten holdt parat, og snart var vi ude af staden.

Jeg skal senere meddele, hvorledes Tiberge bar sig ad, da han kom på spor efter, at jeg havde holdt ham for nar. Hans venskab kølnedes ikke af den grund, og De skal se, hvor højmodigt han optrådte over for mig ved forskellige lejligheder, og hvor dybt jeg må beklage, at han er blevet så slet lønnet for sit venskab.

Kusken piskede løs på hestene, og vi nåede Saint-Denis før mørkets frembrud. Da jeg red ved siden af vognen, havde vi næsten ikke haft lejlighed til at veksle et ord undtagen ved poststationerne, men da vi var så nær ved Paris, det vil sige, næsten i sikkerhed, gav vi os tid til at indtage nogle forfriskninger, eftersom vi ikke havde nydt det mindste siden

vor afrejse fra Amiens. Hvor forelsket jeg end var i Manon, forstod hun dog at bibringe mig den tro, at hun elskede mig lige så højt. Vi var så utålmodige, at vi ikke kunne vente, indtil vi var alene, med at kysse og kærtegne hinanden. Vore postilloner og kroværterne undervejs betragtede os med beundrende blikke, og jeg lagde mærke til, at de studsede ved at se et så ungdommeligt par elskende, der aldeles gik op i hinanden.

I Saint-Denis glemte vi rent vore giftermålsplaner, vi holdt bryllup uden præst og var mand og kone, inden vi selv vidste af det. Med min kærlige, trofaste natur ville jeg sikkert være blevet lykkelig for hele livet, hvis Manons stadighed havde svaret til min. Jo bedre jeg lærte min veninde at kende, desto flere nye og elskværdige sider opdagede jeg hos hende. Hendes forstand og hjerte, hendes blidhed og skønhed bandt mig til hende med så stærke trolddomsbånd, at jeg for intet i verden ville have brudt dem. Og hvorledes har nu ikke alt vendt sig? Hvad der for andre er kilden til den højeste lykke, har for mig været årsagen til den dybeste elendighed. Netop min trofasthed gør mig til det usaligste menneske under solen, skønt jeg snarere kunne have håbet, at denne egenskab havde mildnet min skæbne og skænket mig kærlighedens sødeste løn.

Vi lejede en møbleret lejlighed i Paris i V...gade og – desværre for mig – ved siden af et hus, der tilhørte den kendte generalforpagter de B. Tre uger gik, og jeg havde i denne tid stadig været så optaget af min kærlighed, at jeg næsten ikke havde haft tanke for min familie og den sorg, fader måtte have følt over min flugt. Da jeg imidlertid holdt mig fjernt fra svir og sværm, og Manon ligeledes optrådte stille og beskedent, bidrog

det rolige liv, vi førte, til lidt efter lidt at vække min pligtfølelse på ny.

Jeg besluttede at forsone mig med min fader, hvis det lod sig gøre. Manon havde så mange elskværdige egenskaber, at jeg ikke nærede nogen tvivl om, han nok ville komme til at synes om hende, når jeg blot kunne bringe dem i personlig berøring med hinanden, så at han lærte hendes dyder og gode sider at kende; kort sagt, jeg smigrede mig med den tanke at få hans minde til vort ægteskab, da det havde vist sig, jeg ingen vegne kunne komme uden hans samtykke. Jeg meddelte Manon denne plan og antydede, at foruden min sønlige kærlighed og pligtfølelsen, spillede også den hårde nød en vis rolle som drivfjeder i denne sag, for vore penge var smeltet stærkt sammen, og jeg begyndte så småt at opgive min første tro på, at de aldrig ville få ende.

Manon viste sig ikke synderlig gunstigt stemt for mit forslag. Imidlertid troede jeg, hendes betænkeligheder udelukkende hidrørte fra hendes kærlighed og den frygt, hun nærede, for at komme til at miste mig, hvis fader fik at vide, hvor vi holdt os skjulte, og ikke skulle gå ind på vort forslag, for jeg havde ikke den fjerneste anelse om den grusomme plan, der udklækkedes mod min sjælefred.

Som indvending mod, hvad jeg havde anført om vore dårlige omstændigheder, gjorde hun gældende, at vi endnu havde subsistensmidler for flere uger og tilføjede, at hun senere ville skrive til nogle fjerntboende slægtninge, som havde godhed for hende og nok ville hjælpe hende. For at mildne virkningen af sit afvisende svar overvældede hun mig med så ømme og lidenskabelige kærtegn, at jeg, som åndede og levede kun for

hende og ikke nærede ringeste mistro til hendes oprigtighed, med glæde gik ind på alt, hvad hun ville.

Jeg havde overladt hende at råde over vore pengesager og betale de daglige udgifter. Lidt efter lidt bemærkede jeg, at maden blev bedre, og at hendes toilette for hver dag tiltog i elegance. Da jeg vel vidste, vi næppe kunne have halvandet hundrede francs tilbage i kassen, tilkendegav jeg min forundring over, at hun kunne få så meget ud af vore penge. Hun bad mig leende om at være ganske rolig.

"Har jeg ikke lovet dig," sagde hun, "at jeg nok skulle hitte på udveje?"

Min kærlighed var alt for troskyldig til at ængstes for så lidt.

En eftermiddag, da jeg var gået ud og havde forberedt Manon på, at jeg ville blive længere borte end sædvanlig, blev jeg forbavset over ved min hjemkomst at måtte stå og vente i flere minutter uden for døren. Vi havde en lille tjenestepige, der omtrent var jævnaldrende med os. Da hun endelig kom og lukkede op, spurgte jeg, hvorfor hun havde ladet mig stå og vente så længe. Hun svarede forvirret, at hun ikke havde hørt mig banke på. Da jeg kun havde banket én gang, sagde jeg:

"Men hvorfor lukkede du da op, når du ikke hørte mig banke?"

Dette spørgsmål gjorde hende så betuttet, at hun straks opgav ævred. Hun gav sig til at græde og forsikrede, at det ikke var hendes skyld, men at fruén havde forbudt hende at lukke op, førend hr. de B. var kommet ned ad den anden trappe, som stod i forbindelse med Manons værelse.

Ved denne besked blev jeg så besynderlig til mode, at det ikke var mig muligt at overvinde mig selv til at gå indenfor. Jeg lod,

som om jeg havde glemt et eller andet og gik atter ned på gaden efter først at have sagt til pigebarnet, at hun skulle meddele sin frue, jeg straks kom igen, samt pålagt hende endelig ikke at nævne et ord om, at hun havde fortalt mig om hr. de B.

Jeg var så bestyrtet, at mens jeg gik ned ad trappen, græd jeg, uden endnu rigtig at vide hvorfor. Jeg gik ind i den nærmeste café og sank ned ved et bord, med hovedet begravet i mine hænder, granskende over, hvad der foregik i min sjæl.

Jeg turde ikke lade tanken dvæle ved, hvad jeg havde hørt, men prøvede på at opfatte det hele som et foster af min fantasi og var et par gange lige på nippet til at gå hjem uden at lade mig mærke med noget. Det forekom mig i den grad utænkeligt, at Manon kunne være mig utro, at jeg var bange for at fornærme hende med min mistanke. At jeg tilbød hende, var sikkert nok, men da hun havde været lige så redbon til at bringe ofre for sin kærlighed som jeg, med hvilken ret kunne jeg da anklage hende for mindre oprigtighed og trofasthed? Hvorfor skulle hun have været mig utro? Det var endnu ikke tre timer siden, at hun havde overvældet mig med de ømmeste kærtegn, og, da jeg tog hende i mine arme, havde hun lidenskabeligt gengældt mine kys; jeg kendte hendes hjerte lige så godt som mit eget.

"Nej, nej!" udbrød jeg, "det er umuligt, at Manon er troløs. Hun ved, hvor højt jeg elsker hende; hun ved, at jeg kun ånder for hende, og skulle hun nu have vendt sit hjerte fra mig?"

Imidlertid havde jeg ondt ved at forklare mig hr. de B.'s besøg og hemmelige bortgang. Jeg kom også til at tænke på alt det, som Manon havde anskaffet sig i den sidste tid, og som forekom mig at være mere, end vi havde råd til for øjeblikket. Sligt kunne nok lede formodningen hen på en ny, rig elsker. Og

hvor tillidsfuldt havde hun ikke talt om at skaffe penge, uden at gå ind på en nærmere forklaring! Alle disse omstændigheder vare for mig lige så mange gåder, som det faldt mig vanskeligt at tyde således, som jeg gerne ville.

På den anden side havde vi næsten stadig været sammen siden vor ankomst til Paris. Både ude og hjemme sås vi altid ved hinandens side, for hvert øjeblikks adskillelse var os uudholdelig. Uophørligt måtte vi fortælle hinanden om vor kærlighed for ikke at forgå af uro. Jeg kunne derfor næsten ikke forestille mig, at Manon et eneste øjeblik havde været optaget af nogen anden end mig.

Til sidst syntes jeg at have fundet en løsning på spørgsmålet.

"Hr. de B.," tænkte jeg, "er en mand, som driver store forretninger og har udstrakte forbindelser. Det var jo tænkeligt, at Manons familie havde henvendt sig til ham for at tilstille hende nogle penge. Hun har måske allerede tidligere modtaget penge gennem ham, og i dag har han bragt hende nogle flere. Formodentlig har hun moret sig med at holde det hemmeligt for at berede mig en behagelig overraskelse. Måske havde hun fortalt mig det hele, hvis jeg var kommet hjem som sædvanlig i stedet for at sidde her og græmme mig; i hvert fald vil hun ikke lægge skjul på det, når jeg selv bringer det på bane."

Jeg satte mig i hovedet, at det måtte forholde sig således, og mit humør bedrede sig kendeligt. Straks efter gik jeg hjem og kyssede Manon lige så kærligt som ellers og blev til gengæld modtaget af hende med åbne arme. Først følte jeg mig fristet til at meddele hende mine formodninger, som jeg mere end nogen sinde anså for pålidelige, men afholdt mig dog fra det i håb om,

at hun måske ville komme mig i forkøbet og underrette mig om alt, hvad der var forefaldet.

Vi blev kaldt ind til aftenmåltidet, og jeg satte mig til bords med munter mine. Men da skæret fra lyset, som stod imellem os, faldt på min elskede, kunne jeg se spor af dyb sorg i hendes ansigt og øjne. Snart blev jeg også smittet af hendes sørgmodighed. Jeg kunne ikke undgå at lægge mærke til, at der i hendes blik, når det fæstede sig på mig, var et usædvanligt udtryk; om det var kærlighed eller medlidenhed, formåede jeg ikke at afgøre, men det forekom mig nærmest at være en blanding af begge dele. Vi så gensidigt og opmærksomt på hinanden, og måske havde hun lige så vanskeligt ved at læse i mit hjerte, som jeg i hendes. Ingen af os sagde et ord, og vi glemte rent at tage for os af retterne. Til sidst så jeg tårer – krokodilletårer – i hendes smukke øjne.

"Store Gud! Du græder, Manon!" udbrød jeg. "Du er så bedrøvet, at du må fælde tårer, og du skjuler din kummer for mig!"

I stedet for at svare sukkede hun kun endnu dybere, og min uro tog til. Jeg rejste mig skælvende, og idet jeg besvor hende, så sandt hun havde mig kær, at fortælle mig grunden til den sorg, der tyngede på hende, blandede jeg mine tårer med hendes og mærkede, at jeg kom til at ryste over hele legemet af sindsbevægelse. Min angst og kummer kunne have rørt sten.

Mens jeg således kun havde øje og tanke for hende, hørte jeg flere personer komme op ad trappen, og lidt efter bankede det sagte på døren. Manon rev sig løs fra mit favntag og skyndte sig ind i sit lille værelse, hvis dør hun lukkede efter sig. Jeg tænkte,

hun trak sig tilbage, fordi hun ikke var klædt på til at tage mod fremmede, og gik selv ud og lukkede op.

Næppe havde jeg åbnet døren, førend jeg blev grebet af tre mænd, som viste sig at være min faders lakajer. De gjorde mig ingen fortræd, men to af dem holdt på mine arme, mens den tredje undersøgte mine lommer, hvor han kun fandt en lille kniv, det eneste våben, jeg bar på mig. De bad mig om forladelse, fordi de var nødt til at bruge magt, og fortalte, som troligt var, at de handlede efter min faders udtrykkelige befaling, og at min ældste broder sad nede i en vogn og ventede på mig. Jeg var så forstyrret, at jeg, uden at sætte mig til modværge eller mæle et ord, lod mig føre ned på gaden til vognen, hvor min broder ganske rigtigt ventede på mig. Da jeg havde taget plads ved siden af ham, kørte kusken, som det forud var bestemt, i fuld fart til Saint-Denis. Min broder trykkede mig kærligt i sine arme, men forholdt sig ellers ganske tavs, så at jeg fik al ønsket ro til at tænke over min ulykke.

I begyndelsen forekom alt mig så dunkelt og indviklet, at jeg ikke øjnede nogen mulighed for at komme til klarhed i denne katastrofe. At jeg var skændig forrådt, turde være sikkert nok, men af hvem? Jeg kom først til at tænke på Tiberge.

"Falske ven," sagde jeg ved mig selv, "det skal koste dig livet, hvis min mistanke bekræfter sig."

På den anden side huskede jeg på, at han ikke kendte min adresse og følgelig heller ikke kunne have meddelt den til andre. At anklage Manon var mere, end jeg kunne bringe over mit hjerte. Vel var hendes uforklarlige nedtrykthed, hendes tårer og det varme kys, hun havde givet mig ved sin bortgang, endnu stadig et mysterium for mig, men jeg var tilbøjelig til at

udlægge hendes adfærd som en forudfølelse af vor fælles ulykke, og samtidig med at jeg rasede over det ulyksalige tilfælde, som rev mig ud af hendes arme, var jeg lettroende nok til at bilde mig ind, at hun var endnu mere at beklage end jeg.

Det resultat, jeg kom til ved mine betragtninger, var da, at jeg måtte være blevet set på gaden i Paris af nogle bekendte, som havde givet min fader et vink om det. Der var en del beroligelse for mig i denne tanke, og jeg håbede at komme til at slippe med et par moralske forelæsninger eller i værste fald nogle indskrænkninger i min personlige frihed som straf for at have forbrudt mig mod den faderlige myndighed. Jeg lovede mig selv at finde mig i de ubehageligheder, som ventede mig i mit fædrenehjem, og at gå godvilligt ind på alt, hvad der blev forlangt af mig, for derved lettere og hurtigere at se mit snit til at vende tilbage til Paris og udfri min elskede Manon af den angst og nød, hvori hun sikkert måtte være stedt.

Vi nåede hurtigt Saint-Denis. Min broder, der var forbavset over min tavshed, som han antog for et udslag af frygt, begyndte at trøste mig og forsikrede, at jeg ikke behøvede at være bange for faders strenghed, når jeg blot var villig til at lade mig lede tilbage på den rette vej og gjorde mig umage for at fortjene den kærlighed, han nærede til mig. Vi overnattede i Saint-Denis, hvor min broder for en forsigtigheds skyld lod de tre lakajer sove i samme stue som jeg.

Det pinte mig, at jeg befandt mig akkurat i den samme gæstgivergård, hvor jeg var taget ind med Manon på vor rejse fra Amiens til Paris. Værten og tjenestefolkene kendte mig igen og gættede snart, hvad der var passeret. Jeg hørte værten sige:

"Å, det er jo den kønne unge fyr, som kom rejsende for seks uger siden med den lille frøken, han var så skudt i! Kors, hvor hun var nydelig! Stakkels børn, hvor de holdt af hinanden! Det er rigtig synd og skam, man har skilt dem ad!"

Jeg lod som jeg intet hørte, og viste mig så lidt som muligt.

I Saint-Denis var der bestilt en postkaret, hvori vi tog bort tidligt på morgenstunden, og den næste dags aften var vi hjemme. Min broder lagde først et godt ord ind for mig hos fader og fortalte ham, for at stemme hans hjerte mildere, hvor spagfærdigt jeg havde ladet mig føre af sted, hvilket havde til følge, at jeg slap lettere fra det første møde, end jeg havde ventet. Fader indskrænkede sig til i al almindelighed at bebrejde mig, at jeg var rejst uden hans tilladelse. Med hensyn til min elskede sagde han, at det var gået mig efter fortjeneste, og at han ikke havde troet om mig, at jeg således ville kaste mig i armene på det første, det bedste fruentimmer, men nu håbede han, jeg var blevet klog af skade. Den gang opfattede jeg kun hans ord efter mit eget syn på sagen, og jeg takkede for hans godhed og overbærenhed, samt lovede ham, at jeg for fremtiden skulle være en lydig søn og føre et ordentligt liv. I mit stille sind jublede jeg, for efter den vending, sagerne tog, stolede jeg på, at jeg endnu samme aften skulle se mit snit til at undvige.

Vi satte os til aftensbordet, hvor spottegloserne regnede ned over mig i anledning af mit kærlighedseventyr i Amiens og min flugt med min "trofaste" elskerinde. Jeg gjorde gode miner til slet spil; ja, i grunden var jeg glad over at få lov til at tale om det, som uophørligt beskæftigede mine tanker. Imidlertid bragte en bemærkning fra fader om den falske og egennyttige rolle, hr. de

B. havde spillet i hele denne sag, mig til at studse og lagde beslag på min fulde opmærksomhed. Jeg blev siddende som lynslagen ved at høre dette navn nævne og bad ham i al beskedenhed forklare sig nærmere. Fader vendte sig til min broder og spurgte, om han ikke havde indviet mig i hele sammenhængen. Da denne svarede, at han havde fundet mig så rolig undervejs og så helbredt for min dårskab, at han ikke havde anset det for nødvendigt at ty til dette middel, lagde jeg mærke til, at fader syntes tvivlrådig, om han skulle give mig fuld besked, men imidlertid føjede han mig dog til sidst på mine indtrængende bønner. Ak, hans grusomme ord var lige så mange dolkestik i mit hjerte!

Han spurgte mig først, om jeg endnu var så tåbelig at tro, min elskerinde havde mig kær. Jeg svarede ham dristigt, at det var jeg fuldt og fast overbevist om, og at intet i verden kunne rokke min tro på hende.

"Ha, ha, ha!" udbrød han og lo højt, "det er skam ikke dårligt! Men for resten fornøjer det mig såmænd at se dig tage sagen på den måde. Det ville være stor synd, min stakkels dreng, om vi gjorde dig til malteserridder, når du har så udmærkede anlæg til at blive en skikkelig og medgørlig ægtemand!"

Han kom med utallige andre spøgende udfald af samme kaliber mod min såkaldte dumhed og naivitet.

Da jeg stadig ikke mælede et ord, gik han videre og sagde, at efter hans beregning, havde Manon elsket mig i omtrent tolv dage.

"For," fortsatte han, "jeg ved, at du rejste fra Amiens den otte og tyvende i forrige måned, og nu skriver vi den ni og tyvende i denne måned; det er elleve dage siden, hr. de B. skrev mig til,

og jeg går ud fra, at han må have haft en otte dages tid for at komme til fuldstændig forståelse med din elskerinde. Altså, ser du, der er en og tredive dage fra den otte og tyvende i forrige måned til den ni og tyvende i denne; træk derfra elleve plus otte; rest tolv; det vil vist omtrent slå til."

Disse ord hilstes atter med rungende lattersalver.

Jeg sad stille og hørte til med blødende hjerte og afventede i dødelig spænding det øjeblik, da denne uhyggelige komedie ville få ende.

"Du må vide," begyndte fader på ny, "at hr. de B. bag din ryg har vundet din donnas hjerte, for jeg lader mig ikke narre, når han vil bilde mig ind, at det er af lutter uegennyttighed og for at vise mig en tjeneste, han vil skille jer ad. Jo, det var såmænd den rette mand til at gøre venskabstjenester! Desuden kender han mig ikke engang personligt. Han må have fået at vide af hende, at jeg var din fader, og for at blive dig kvit, skrev han til mig, hvor du boede, og hvilket ryggesløst liv du førte, samt antydede, at jeg måtte bruge magt for at sikre mig din person. Han tilbød at hjælpe mig med ved gunstig lejlighed tage dig ved vingeбенet, og det er ved hans og din egen elskerindes vejledning, at det er lykkedes din broder at komme bag på dig, uden at du anede det. Du kan sagtens være stolt, så længe som din triumf har varet! Nej, min søn, du forstår nok at tage hjerter med storm, men ikke at bevare dine erobringer."

Jeg led alt for meget til længere roligt at høre på denne strøm af ord, der var mig som piskeslag i ansigtet. Jeg rejste mig op for at gå ud af stuen, men næppe havde jeg gjort tre skridt, førend jeg segnede bevidstløs om.

Ved hurtig hjælp kom jeg dog snart til mig selv igen. Jeg slog øjnene op og udgød en strøm af tårer, mens de mest kummerfulde og rørende klager banede sig vej over mine læber. Fader, som altid havde haft mig uendelig kær, klappede mig på kinden og søgte at trøste mig med milde ord, der gled sporløst forbi mine øren. Jeg kastede mig på knæ for ham med foldede hænder og besvor ham at lade mig tage tilbage til Paris for at dræbe hr. de B.

"Tro mig," udbrød jeg, "han har ikke vundet Manons hjerte! Han har brugt magt, han har givet hende en elskovsdrik eller sligt, ja, måske har han taget hende med vold. Jeg ved kun alt for godt, at Manon kun bryder sig om mig. Han må have sat hende kniven på struben for at tvinge hende til at give afkald på mig. O! han har sikkert intet sparet for at røve mig en så bedårende elskerinde. Retfærdige Himmell! Kan det være muligt, at Manon har sveget mig, at hun ikke elsker mig længere?"

Da jeg bestandig talte om at vende tilbage til Paris og hvert øjeblik rejste mig som for at komme af sted, så fader nok, at jeg var i en alt for ophidset tilstand til at lade mig holde tilbage af noget hensyn. Han lod mig derfor ganske roligt bringe op i et værelse ovenpå og gav to lakajer ordre til ikke at vige fra min side.

Jeg var ude af mig selv og ville have givet mit liv blot for at kunne være et øjeblik i Paris. Det var mig klart, at da jeg havde lagt så lidt skjul på, hvad der foregik i mig, ville jeg ikke få lov til at slippe ud af mit værelse. Jeg målte først med øjnene afstanden fra vinduerne til jorden, og, da jeg ikke så nogen mulighed for at slippe bort ad denne vej, gav jeg lakajerne gode

ord og forpligtede mig med dyre eder til engang at gøre dem til rige mænd, hvis de ville lukke øjnene for min flugt. Jeg lod intet middel til at bevæge dem uforsøgt, men mine løfter var lige så virkningsløse som mine trusler. Da svandt mit sidste håb, og jeg besluttede at dø. Jeg kastede mig på sengen i den hensigt først at lade mig bære bort som lig, og den følgende dag vægrede jeg mig bestemt ved at tage næring til mig.

Om eftermiddagen kom fader op til mig. Han søgte at lindre min sorg ved milde, husvalende ord og bød mig spise i en så afgørende tone, at jeg af respekt for ham måtte lystre. De følgende dage nød jeg intet uden i hans nærværelse og på hans bud. Han prøvede stadig at tale mig til fornuft og foreholdt mig, at Manons utroskab jo kun fortjente min dybeste foragt. Agte hende gjorde jeg ganske vist ikke længere; hvorledes kunne jeg vel have agtet en så flygtig og falsk kvinde? Men hendes yndige ansigt stod stedse lyslevende for mig. Jeg kendte mig selv til bunds.

"Jeg kan dø," sagde jeg, "og efter så megen sorg og skam burde jeg vel ikke engang længere findes blandt de levendes tal, men om jeg så tusinde gange skulle lide døden, kan jeg dog ikke glemme den troløse Manon."

Fader studsede ved at mærke, at mine følelser for Manon bundede så dybt; han vidste, at jeg var en ærekær ung mand, og da han var fuldt og fast overbevist om, at hendes troløshed måtte have vakt min foragt, tænkte han sig, at min usvækkede kærlighed måske snarere havde sin grund i et ungdommeligt sværmeri for kvinden i almindelighed. Han satte sig i hovedet, at det måtte hænge således sammen, og, idet han fulgte sit

kærlige hjertes indskydelse, kom han en dag til mig med følgende forslag:

"Det har hidtil været min hensigt," sagde han, "at du skulle være malteserridder, men jeg ser nok, at dine tilbøjeligheder går i en anden retning. Du elsker det smukke køn, og jeg vil derfor se at finde dig en hustru efter din smag. Sig mig kun ganske ligefrem, hvad du synes om denne tanke."

Jeg svarede, at jeg så på alle kvinder med samme øjne, og at jeg efter min ulykke nærede samme afsky for dem alle.

"Jeg skal nok finde én," blev fader ved og trak på smilebåndet, "som ligner Manon, men er af en mere trofast natur."

"Nej, hvis du har noget til overs for mig," udbrød jeg, "så giv mig Manon tilbage! Du kan stole på, kære fader, at hun ikke har forrådt mig; hun er ude af stand til at vise en så skændig og grusom troløshed. Det er den falske de B., som fører os alle bag lyset. Hvis du vidste, hvor kærlig og oprigtig hun er, hvis du blot kendte hende, ville du selv holde af hende."

"Du er et stort barn," svarede fader. "Hvor kan du være i den grad starblind efter alt, hvad jeg har fortalt dig om hende? Hun har jo selv overgivet dig i din broders hænder. Hvis du er fornuftig, bør du aldrig mere skænke hende en tanke, men hellere skønne på min overbærenhed imod dig og tage med tak mod mit gode tilbud."

Jeg indså kun alt for tydeligt, at han havde ret. Det var en instinktmæssig følelse, som havde bragt mig til at tage min utro elskerinde i forsvar.

"Ak!" sagde jeg efter et øjeblikks tavshed, "desværre er det sandt, at jeg er det ulykkelige offer for den skændigste troløshed."

"Ja," fortsatte jeg og græd af fortrydelse, "jeg ser nok, at jeg kun er et barn, og de havde let ved at bedrage min godtroenhed, men jeg ved, hvad jeg har at gøre for at hævne mig."

Fader spurgte, hvad jeg da havde i sinde.

"Jeg tager til Paris," svarede jeg, "og stikker ild på huset og brænder ham levende inde sammen med den troløse Manon."

Fader lo ad dette heftige udbrud, hvorved jeg kun opnåede at blive endnu strengere bevogtet i mit fængsel.

Jeg tilbragte et halvt år således indespærret.

I den første måned foregik der ingen kendelig forandring i min sindsstemning. Mine følelser vekslede til stadighed mellem kærlighed og had, håb og fortvivlelse, alt efter den opfattelse af Manon, som i øjeblikket gjorde sig gældende hos mig. Snart stod hun for mig som den elskelige kvinde, og jeg hentæredes da af længsel efter hende, snart så jeg kun i hende den falske og troløse elskerinde, og i sådanne øjeblikke svor jeg højt og helligt kun at ville opsøge hende for at straffe hende.

De bøger, jeg fik til at fordrive tiden med i min ensomhed, bidrog til at skaffe mig lidt mere sindsro. Jeg læste atter mine yndlingsforfattere, udvidede mine kundskaber og hengav mig til boglige sysler med større ihærdighed end nogen sinde. De vil få at se, hvor meget dette kom mig til gode i fremtiden.

Det klarsyn, kærligheden havde skænket mig, kastede lys over mange steder hos Horats og Virgil, som tidligere havde forekommet mig dunkle. Jeg skrev en kommentar for elskende til fjerde sang af Æneiden, hvilken det er min agt at udgive, og som jeg håber vil falde i læseverdenens smag.

"Ak!" tænkte jeg, mens jeg forfattede den, "en kærlighed som min ville have gjort den trofaste Dido lykkelig!"

Tiberge kom og besøgte mig i mit fængsel. Den varme, hvormed han trykkede mig til sit bryst overraskede mig, for han havde endnu ikke givet mig sådanne beviser på sin hengivenhed, at jeg kunne betragte forholdet mellem os som andet end et af den slags almindelige venskaber, der sluttet mellem omtrent jævnaldrende skolekammerater. Jeg fandt, at han havde forandret og udviklet sig så meget i det halve års tid, jeg ikke havde set ham, at hans væsen og tale næsten imponerede mig. Han henvendte sig til mig, snarere som en erfaren rådgiver end som en skolekammerat, og beklagede mine vildfarelser, samtidig med at han ønskede mig til lykke med min helbredelse, som han anså for vidt fremskreden. Til sidst formanede han mig til at lade denne ungdomsforvildelse tjene til at oplade mine øjne for de verdslige fornøjelsers tomhed.

Da han lagde mærke til den forundring, hvormed jeg betragtede ham, tilføjede han:

"Kære ven! Hvad jeg her siger, er noget, som står urokkeligt fast, og som jeg ved alvorlig prøvelse har overbevist mig om. Jeg havde lige så stor tilbøjelighed til vellyst som du, men Himlen havde samtidig skænket mig kærlighed til dyden. Jeg brugte min forstand til at sammenligne dydens og vellystens frugter, og jeg så snart forskellen imellem dem. Himlen stod mig bi og styrkede mig i mine forsætter, så at jeg kom til at fatte en uendelig foragt for, hvad denne verdens er. Kan du gætte, hvad der holder mig tilbage her, og hvad der hindrer mig i at ty til klostrets stille ensformighed? Kun mit ømme venskab for dig. Jeg kender dit fortræffelige hjerte og din udmærkede forstand, som gør dig skikket til at vinde langt frem ad frelsens vej.

Kødets syndige lyst har fjernet dig fra din bane – o, hvilket tab for dyden! Din flugt fra Amiens græmmede mig i den grad, at jeg ikke har haft en glad time siden. Du vil kunne gøre dig en forestilling herom, når du hører, hvilke skridt jeg foretog for at bringe dig tilbage."

Han fortalte mig derpå, at, da han havde opdaget, jeg havde ført ham bag lyset og var flygtet med min elskede, var han straks steget til hest og redet efter os, men, da jeg havde en fire-fem timers forspring for ham, havde det været ham umuligt at indhente mig. Han var ikke desto mindre kommet til Saint-Denis en halv time efter min bortrejse. Da han var ganske sikker på, at jeg opholdt mig i Paris, havde han tilbragt seks uger der med forgæves forsøg på at finde mig. Han anstillede efterforskninger alle de steder, hvor han kunne gøre sig håb om at træffe mig, og en gang havde han virkelig opdaget min elskerinde i teatret, men hun optrådte i en så opsigtvækkende pragt, at han ikke kunne tro, hun var min længere, men antog, hun måtte have vundet en Krösus' kærlighed. Imidlertid havde han fulgt efter hendes karet, lige indtil den holdt, og fik da at vide af en af tjenerne, at hun var den rige hr. de B.'s elskerinde.

"Jeg lod det ikke blive herved," fortsatte han, "men kom igen den følgende dag for af hendes egen mund at få at vide, hvad der var blevet af dig, men, da hun hørte mig nævne dit navn, vendte hun mig pludselig ryggen, og jeg blev nødt til at tage tilbage til Amiens med uforrettet sag. Ved min ankomst dertil fik jeg straks underretning om din skæbne og det overordentlig stærke indtryk, modgangen havde gjort på dig, men jeg ville ikke trøste dig, førend jeg var vis på at finde dig roligere."

"Du har altså set Manon?" sagde jeg sukkende. "Ak, du er lykkeligere end jeg, som er fordømt til aldrig mere at få hende at se."

Han bebrejdede mig dette udbrud, som endnu tydede på svaghed for hende, og forstod så snildt at føje sine ord, idet han udtalte sig smigrende om min ædle karakter og de mange gode egenskaber, jeg sad inde med, at der straks ved hans første besøg opstod en stærk tilbøjelighed hos mig til ligesom han at sige verden og dens glæder farvel og indtræde i den gejstlige stand.

Denne tanke tiltalte mig så stærkt, at jeg, da jeg blev alene, slet ikke tænkte på andet. Det faldt mig ind, at biskoppen af Amiens havde givet mig samme råd og spået mig en ærefuld fremtid, hvis jeg bestemte mig til at slå ind på den gejstlige bane. Også min gudsfrygt tilskyndede mig til denne beslutning.

"Jeg vil komme til at føre et fromt og kristeligt liv," tænkte jeg, "og kun beskæftige mig med studier og andagtsøvelser, som vil holde mine tanker ubesmittede af elskovs farlige glæder. Jeg vil foragte, hvad hoben ser op til, og, da jeg føler ved mig selv, at mit hjerte kun vil begære, hvad det kan agte, vil mine bekymringer blive få som mine ønsker."

Jeg bestemte allerede, hvorledes jeg ville indrette mig for at føre et stille eremitliv. Mit hjem skulle ligge fjernt fra verdens larm, omgivet af en lille lund og med en mildt rislende bæk i haven; jeg ville have en udsøgt bogsamling, nogle få brave og forstandige venner, tarvelig, renlig kost osv. Endelig ville jeg stå i stadig brevveksling med en ven, som skulle være bosiddende i hovedstaden og underrette mig om alt, hvad der foregik, ikke så

meget for at tilfredsstille min nysgerrighed som for at give mig lejlighed til at more mig over menneskenes tåbelige lidenskaber.

"Vil jeg så ikke være lykkelig?" tænkte jeg. "Ville så ikke alle mine ønsker være opfyldt?"

Denne idé tiltalte ganske vist højlig mine tilbøjeligheder, men, da jeg var færdig med at lægge min livsplan, følte jeg, at mit hjerte dog savnede noget, og at hvis mit stille, yndige hjem fuldt ud skulle tilfredsstille mig, måtte Manon dele det med mig.

Da imidlertid Tiberge blev ved at aflægge mig hyppige besøg og stadig bestyrkede mig i den beslutning, han havde vakt hos mig, tog jeg mig for at tale med fader derom. Han erklærede sagtmodigt, at det var hans hensigt at lade sine børn frit vælge deres fremtidige løbebane, og at hvilken vej jeg end ville slå ind på, forbeholdt han sig kun ret til at vejlede mig med sin erfaring. Han gav mig mange forstandige råd, som ikke så meget gik ud på at få mig fra mit forsæt som på at gøre det klart for mig, hvad det var, jeg indlod mig på.

Et nyt semester stod for døren. Tiberge og jeg blev enige om at lade os indskrive ved Saint-Sulpices teologiske højskole, han for at fuldende sit studium og jeg for at begynde mit. Stiftets biskop, som skattede Tiberges dygtighed, skaffede ham en betydelig præbende før vor afrejse.

Da fader troede, jeg var fuldstændig helbredt for min lidenskab, gjorde han ingen indvendinger mod at lade mig rejse. Vi kom til Paris; i stedet for maltakorset anlagde jeg ordensdragten, og i stedet for ridder des Grieux blev jeg kaldt abbé des Grieux. Jeg gik til mit studium med så stor lyst og iver,

at jeg i løbet af få måneder gjorde forbavsende fremskridt. Hele dagen og en del af natten var viede til arbejde. Der gik et sådant ry af min dygtighed, at folk allerede lykønskede mig til den høje stilling, jeg ufejlbarligt ville opnå, og mit navn blev sat på præbendelisten, uden at jeg havde ansøgt om det. Heller ikke min fromhed lod noget tilbage at ønske, for jeg deltog i alle andagtsøvelser med glødende trosiver. Tiberge var usigelig glad over, hvad han betragtede som sit værk, og jeg var adskillige gange vidne til, at han udgød glædestårer og ønskede sig til lykke i anledning af min såkaldte omvendelse.

At menneskenes beslutninger ikke er så ganske til at bygge på, har aldrig undret mig; én lidenskab vækker dem, en anden lidenskab kan atter kuldkaste dem, men, når jeg tænker på de rene forsætter, som havde ført mig til Saint-Sulpice, og den inderlige glæde, som opfyldte mit sind under arbejdet, da forfærdes jeg over den lethed, hvormed jeg kunne kaste alle disse forsætter over bord. Hvis Guds nåde virkelig til enhver tid er lige så stærk i os som vore onde lyster, hvad er det da for en uforklarlig magt, som styrter os i fordærv og i et nu river os bort fra pligtens bane, uden at vi er i stand til at gøre den mindste modstand, og uden at vi føler det ringeste samvittighedsnag?

Jeg troede, at jeg fuldstændig var blevet herre over min svaghed. Et kapitel af den hellige Augustinus eller en times stille bøn forekom mig langt mere attråværdig end alle de elskovsglæder, som selv en Manon kunne skænke. Og dog har et eneste ulyksaligt øjeblik været nok til atter at styrte mig i afgrunden, og mit fald var så meget mere uopretteligt, som jeg, ved igen at rives bort af den samme hvirvlende strøm, hvorfra

jeg en gang var blevet draget op, dyngede synd på synd og efterhånden som tiden gik, sank dybere og dybere.

Jeg havde næsten tilbragt et år i Paris uden at bekymre mig om Manons skæbne. Det var i begyndelsen faldet mig tungt nok, men Tiberges ufortrødne råd og mine egne alvorlige bestræbelser for at rive den falskes billede ud af mit hjerte var gået af med sejren. De sidste måneder var forløbet så roligt, at jeg troede, det var lykkedes mig for evigt at glemme denne skønne, men troløse kvinde.

Imidlertid nærmede det tidspunkt sig, da jeg offentligt skulle disputere for det teologiske fakultet, og jeg lod indbydelser udgå til flere ansete mænd og opfordrede dem til at hædre mig ved deres nærværelse. Mit navn gik således fra mund til mund i vide kredse og nåede også min falske elskerinde. Da jeg optrådte under navnet abbé des Grieux, var hun ikke sikker på, at det var mig, men af nysgerrighed eller måske af anger over at have sveget mig (jeg har aldrig kunnet blive klog på, hvilken af delene det var) følte hun interesse for en person, hvis navn mindede hende om mig, og hun indfandt sig sammen med nogle andre damer i Sorbonne, hvor hun overværede min disputats og formodentlig ikke havde vanskelighed ved at genkende mig.

Jeg havde ingen anelse om hendes nærværelse, for som bekendt er der på den slags steder forbeholdt damerne særlige loger, hvor de kan sidde skjult bag et gitter.

Efter at handlingen var sluttet, vendte jeg tilbage til Saint-Sulpice med palmer i hænderne og under almindelig lykønskning.

Klokken var seks om eftermiddagen.

Et øjeblik efter min tilbagekomst blev det meldt mig, at der var en dame, som ønskede at tale med mig, og jeg gik straks ind i modtagelsesværelset.

I guder! hvilket overraskende syn! Det var Manon! Det var virkelig hende, men yndigere og mere henrivende end nogen sinde. Hun gik dengang i sit attende år, og hendes skønhed overgik enhver beskrivelse; hun så så sød og indtagende ud, fristende som elskovs yppige gudinde; kort sagt, hun var aldeles bedårende.

Jeg blev stående målløs ved synet af hende, og, da jeg ikke kunne gætte formålet med hendes besøg, ventede jeg skælvende og med nedslagne øjne, hvad der ville komme. I nogen tid var hendes forlegenhed lige så stor som min. Da hun imidlertid stadig så mig lige tavs, førte hun hånden til øjnene for at skjule sine tårer. Hun sagde frygtsomt, at hun indrømmede, hun ved sin utroskab fortjente mit had, men hvis det var sandt, jeg nogen sinde havde haft hende kær, så var det på den anden side meget hårdt af mig at lade to år gå hen uden at meddele hende, hvorledes det gik mig, ligesom det også var ubarmhjertigt af mig at se hende stå grædende og sorgfuld, uden at henvende et ord til hende.

Mit sinds oprør ved denne lejlighed kan ikke udtrykkes i ord.

Hun satte sig ned, mens jeg blev stående halvt bortvendt uden at turde se hende ind i øjnene. Jeg begyndte flere gange på et svar, men det var, som om tungen nægtede mig sin tjeneste. Til sidst gjorde jeg en kraftanstrengelse og udbrød:

"O troløse, troløse Manon!"

Hun gentog, badet i tårer, at hun ikke ville forsvare sin adfærd.

"Hvad vil De da?" udbrød jeg igen.

"Jeg vil dø," svarede hun, "hvis du ikke atter skænker mig dit hjerte, for uden det kan jeg ikke leve."

"Så forlang da mit liv, troløse!" sagde jeg, mens tårerne mod min vilje løb mig ned ad kinderne, "forlang mit liv, som er det eneste, jeg endnu kan ofre dig; mit hjerte har altid tilhørt dig."

Næppe havde jeg udtalt disse ord, førend hun rejste sig med et glædesudbrud og faldt mig om halsen. Hun overvældede mig med tusinde lidenskabelige kærtegn og kaldte mig med de ømmeste navne. Jeg gjorde kun svag modstand. O! Hvilken overgang fra den rolige tilstand, jeg havde været i, til de stormende lidenskaber, som til min forfærdelse atter vågnede i mit bryst! Jeg fo'r gentagne gange skælvende sammen, som man gør, når man er alene om natten i en øde og ukendt egn: man tror sig hensat i en anden verden, man gribes af en hemmelig rædsel, som ikke slipper en, førend man efterhånden er blevet fortrolig med omgivelserne.

Vi satte os ved hinandens side, og jeg tog hendes hånd.

"Ak, Manon," sagde jeg og betragtede hende med sørgmodigt blik, "jeg havde ikke ventet, at du havde lønnet min kærlighed med skammelig troløshed. Du havde let ved at bedrage et hjerte, hvor du herskede uindskrænket, og hvis højeste lykke var at behage og lyde dig. Sig mig nu, om du hos andre har fundet et lige så kærligt og ydmygt sind? Nej, nej, det har du sikkert ikke! Fortæl mig i det mindste, om du undertiden har savnet mig. – Tør jeg bygge på denne genopblussende kærlighed, som atter fører dig tilbage til mig for at læge mine sår? Jeg ser kun alt for vel, at du er dejligere end nogen sinde, men svar mig ved

al den kummer, du har voldt mig, skønne Manon, vil du nu være mere tro?"

Hun talte i så rørende udtryk om sin anger og tilsvor mig en så ubrødelig troskab, at jeg følte mig dybt bevæget.

"Kære Manon!" fortsatte jeg med en profan blanding af elskovsord og teologiske reminiscenser, "du er alt for guddommelig af en jordisk kvinde at være. – En salig fryd betager mit hjerte, når jeg skuer dit åsyn! – Hvad man lærer i Saint-Sulpice om viljens frihed er lutter hjernesvind. Jeg forudser, at jeg vil spille min fremtid og mit ry for din skyld, jeg læser min skæbne i dine dejlige øjne, men hvilken erstatning vil jeg ikke finde i din kærlighed for, hvad jeg mister. Magt og rigdom ænser jeg kun lidet; hæder og ære synes mig idel tant; mine planer om at forsage verden var kun tåbelige drømme; al anden lykke end den, jeg håber at finde i dine arme, agter jeg for intet, for et eneste blik af dig er mig mere værd end alle livets goder."

Skønt jeg lovede at glemme hendes utroskab, ønskede jeg dog at få at vide, hvorledes det var gået til, at hun havde ladet sig lokke af de B. Hun fortalte, at han var blevet forelsket op over begge øren blot ved en gang imellem at se hende komme til vinduet og havde erklæret sin kærlighed på ægte generalforpagtervis, det vil sige, han havde i et brev tilkendegivet hende, at han ville betale hendes gunstbevisninger fyrsteligt. Hun havde i begyndelsen kun givet efter i den hensigt at få ham til at punge ud med en større sum, for at hun og jeg kunne føre et behageligere liv, men siden havde han blændet hende med sine gyldne løfter, så at hun lidt efter lidt var gået ind på alt. Hun sagde, at jeg selv måtte kunne

slutte mig til hendes samvittighedsnag af den dybe smerte, hun havde lagt for dagen umiddelbart før vor adskillelse. Imidlertid havde hun, trods den luksus, hvormed han omgav hende, aldrig følt sig lykkelig ved hans side, ikke blot fordi han aldeles manglede min taktfuldhed og dannelse, men også fordi hun midt i det hav af fornøjelser, hvori hun svælgede, i sit hjertes inderste bevarede erindringen om min kærlighed og følte samvittighedsnag over sin utroskab. Hun skildrede mig, hvilket overvældende indtryk Tiberges besøg havde gjort på hende, og tilføjede, at ethvert af hans ord havde været hende et stik i hjertet, og at hun havde vendt ham ryggen ude af stand til at svare ham.

Hun fortalte endvidere, hvorledes hun var blevet bekendt med mit ophold i Paris, min forandrede livsstilling og min disputats på Sorbonne. Hun forsikrede mig, at hun havde følt sig så stærkt bevæget under handlingen, at hun havde haft stor møje med at tilbageholde sine tårer og endnu mere med at dæmpe de dybe suk, som næsten sammensnørede hendes strube. Endelig sagde hun, at hun var gået sidst bort af alle for at skjule sin sindsbevægelse, og at hun, drevet af en indre trang og sin kærligheds tilskyndelse, var kørt lige til højskolen med den faste beslutning at dø, hvis hun ikke fik min tilgivelse.

Hvem kunne være i den grad hårdhjertet ikke at blive rørt over en så dyb og inderlig anger? For mit vedkommende følte jeg i dette øjeblik, at jeg kunne have ofret alle bispestole i kristenheden for Manon. Jeg spurgte hende, hvorledes hun havde tænkt sig, vi skulle indrette os for fremtiden. Hun svarede, at jeg først måtte se at slippe bort fra skolen, og at vi, når vi først var i sikkerhed, kunne træffe nærmere

bestemmelser. Jeg gik uden indvending ind på alt, hvad hun ønskede, og hun steg op i sin vogn og kørte hen til hjørnet af gaden for der at vente på mig.

Jeg slap bort, uden at portneren så mig, og sad et øjeblik efter inde i vognen hos hende.

Vi kørte hen til en marskandiser, hvor jeg atter iførte mig snorfrakke og spændte kården om livet. Manon betalte alt, for jeg havde ikke en hvid hos mig, og af frygt for, at der skulle rejse sig hindringer mod min bortgang fra Saint-Sulpice, havde hun ikke villet have, at jeg gik op på mit kammer og hentede de guldstykker, jeg havde i behold. For resten var jeg kun i besiddelse af en ringe sum, mens Manon på grund af de B.'s flothed havde fuldt op med penge og derfor ikke ænsede den ubetydelighed, jeg måtte efterlade. Vi holdt råd i selve marskandiserbutikken om, hvorledes vi nu skulle bære os ad.

For stærkere at betone, at hun ofrede de B. helt og holdent for mig, besluttede hun ikke at tage det fjerneste hensyn over for ham.

"Jeg vil lade ham beholde møblerne," sagde hun, "de tilhører jo ham, men jeg tager med mig, som ret og rimeligt er, mine juveler og de tres tusind francs, jeg har fået af ham i løbet af de sidste to år. Jeg har ikke givet ham nogen myndighed over mig, derfor kan vi ganske roligt blive i Paris og leje os en lejlighed, der falder i vor smag, og hvor vi kan leve lykkeligt sammen."

Jeg forestillede hende, at der ganske vist ikke var noget at frygte for hendes vedkommende, men derimod nok for mig, som sikkert før eller siden ville blive genkendt og altid måtte svæve i angst for igen at rammes af den ulykke, jeg allerede havde fristet. Hun antydede, at hun nødig ville forlade Paris.

Jeg var så bange for at bedrøve hende, at der ikke var den fare, jeg ikke ville have trodset for at tækkes hende. Imidlertid fandt vi på en udvej, nemlig at tage en lejlighed i en eller anden nærliggende landsby, hvorfra vi let kunne gæste hovedstaden, hvis vi trængte til adspredelser, eller når vi havde forretninger. Vi valgte Chaillot, hvis beliggenhed i alle måder svarede til vore ønsker. Manon begav sig derpå straks hjem, mens jeg ventede på hende ved lågen til Tuileries-haven.

En time efter kom hun igen i en hyrevogn, medførende en kammerpige og adskillige kufferter, fulde af klæder og værdigenstande.

Vi nåede snart Chaillot og blev den første nat i kroen for at have tid til at se os om efter et landsted eller i mangel heraf en passende lejlighed.

Allerede den første dag fandt vi, hvad vi søgte.

Min lykke syntes mig i begyndelsen grundfæstet. Manon var lutter føjelighed og elskværdighed, og hun viste mig så udsøgt hensynsfuldhed, at jeg anså mig for rigelig lønnet for alle mine genvordigheder. Da vi begge i mellemtiden havde vundet nogen erfaring, gjorde vi os denne gang ingen overdrevne forestillinger om vor rigdom. Tres tusind francs var langt fra en kapital, som kunne holde et helt liv igennem – tilmed da vi ikke var tilbøjelige til at leve alt for knebent, og sparsommelighed hverken hørte med til Manons eller mine dyder.

Jeg foreslog da følgende plan:

"Med tres tusind francs," sagde jeg, "kan vi slå os igennem i ti år. Vi kan komme ud af det med seks tusinde franc om året, hvis vi bliver ved at bo i Chaillot, hvor det lader sig gøre at leve tarveligt, men dog anstændigt for den sum. De eneste

ekstraudgifter, vi må tillade os, er at holde hest og vogn og gå i teatret – men for øvrigt må vi finde os i at sætte tæring efter næring. Du holder jo af musik. Godt, så går vi et par gange om ugen i operaen. Endvidere, hvad hasardspil angår, må vi altid passe på, at vort tab ikke overskrider en louisdor. Det skal da gå underligt til, om der ikke i løbet af de ti år indtrådte en eller anden forandring i min familie; hvis f.eks. min fader, som er til års, skulle falde fra, må jeg jo komme til penge, og vi vil være hjulpet ud over alle bekymringer."

Denne plan turde ikke have været så ilde endda, hvis vi blot havde været fornuftige og altid haft vore økonomiske grundsætninger for øje, men vore gode forsætter varede desværre ikke stort ud over en måned. Manon var forlystelsessyg, og jeg tilbød hende; hvert øjeblik opstod der nye anledninger for hende til at give penge ud, og langt fra at blive fortrydelig over de summer, hun undertiden ødslede bort, var jeg den første til at føje hendes mindste ønske.

Hun begyndte allerede nu så småt at blive ked af at bo i Chaillot, og især da vinteren stundede til, og landliggerne søgte tilbage til byen, blev der virkelig temmelig tyst og øde omkring os, og hun foreslog mig derfor ligefrem igen at tage en lejlighed i Paris. Ganske vist gav jeg ikke efter, men for at vise mig imødekommende foreslog jeg dog, at vi kunne leje et par aftrædelsesværelser til afbenyttelse, når vi var i vor spilleklub, (hvilket ikke gik så ganske sjældent på) og klokken blev for mange; – for som påskud til at forlade Chaillot havde hun anført det besværlige ved at komme så sent hjem. Vi fik således to lejligheder, én i byen og én på landet, og denne forandring

bragte snart vore sager i den sørgeligste forfatning ved at foranledige to begivenheder, som førte til vor ruin.

Manon havde en broder, som stod ved hestgarden. Han boede uheldigvis i samme gade i Paris som vi, og, da han en morgen fik øje på sin søster i vinduet, kendte han hende straks og kom farende op. Det var en samvittighedsløs, rå person. Under frygtelige eder banede han sig vej til vort sovekammer, og da han kendte en del af sin søsters eventyr, overvældede han hende med ukvemsord og bebrejdelser.

Det var en lykke for ham eller måske for mig, at jeg var gået ud et øjeblik i forvejen, for af naturen er jeg alt andet end oplagt til at finde mig i grovheder. Da jeg kom hjem, var han gået, men jeg kunne af Manons bedrøvede udtryk se, at der måtte være passeret et eller andet ubehageligt, og på mit bekymrede spørgsmål fortalte hun mig om de uartigheder og rå trusler, hendes broder havde overfuset hende med. Jeg blev så forbitret, at jeg straks ville af sted for at revse ham, men hendes tårer holdt mig tilbage.

Mens vi endnu drøftede denne fortrædelige sag, trådte gardisten igen uanmeldt ind i værelset. Hvis jeg havde vidst, hvem det var, ville jeg ikke have taget så høfligt imod ham, som jeg gjorde, men, efter smilende at have hilst på os, greb han lejligheden til at sige, at han kom for at give Manon en undskyldning for sin hidsighed. Han havde troet, hun førte et forargeligt liv, sagde han, og derfor var hans blod kommet i kog, men ved at forhøre sig hos vore tjenestefolk havde han erfaret så meget fordelagtigt om mig, at han gerne ville leve i god forståelse med os.

Endskønt der var noget besynderligt og stødende i, at han havde fået disse oplysninger af en af mine lakajer, viste jeg mig dog forekommende imod ham for at behage Manon, der syntes glad over at se ham i en så forsonlig stemning; ja, vi bad ham endog om at blive til middag.

I løbet af nogle få timer kom han til at stå på en så fortrolig fod med os, at han endelig ville gøre os selskab, da han hørte os tale om at køre hjem til Chaillot – og vi blev da nødt til at tilbyde ham en plads i vor vogn. Fra det øjeblik var vi fremmede i vort eget hus; – for snart blev han en daglig gæst og betragtede sig som hjemme hos os, ja, skaltede og valtede efter sit forgodtbefindende med alle vore ejendele. Han kaldte mig uden videre for svoger, og på dette såkaldte slægtskabs regning tog han sig den frihed at bringe alle sine venner ud med til os og beværte dem på vor bekostning. Han gik flot klædt for vore penge og forlangte endog, at vi skulle betale hele hans gæld. Jeg lukkede mine øjne for dette tyranni for ikke at bedrøve Manon og lod selv, som om jeg ikke mærkede, at han fra tid til anden lokkede større beløb fra hende. Ganske vist var han så skikkelig at give hende en del af sin gevinst, når lykken var ham gunstig – han var nemlig en stor spillefugl – men vor formue var dog alt for beskeden til i længden at kunne forslå over for alle de overdrevne udgifter, vi tillod os.

Jeg var på nippet til at tage bladet fra munden for at blive hans påtrængenhed kvit, da en ulykkelig historie sparede mig denne ulejlighed og bragte os i den sørgeligste forfatning.

Engang var vi blevet natten over i Paris, som det så ofte hændte. Den næste morgen kom den pige, som ved sådanne lejligheder var alene tilbage i Chaillot, og underrettede mig om,

at der i løbet af natten havde været ildløs hjemme i min lejlighed, og at det havde kostet meget besvær at få bugt med branden. Da jeg spurgte hende, om vore møbler havde lidt skade, sagde hun, at der var vendt op og ned på alt af de mange fremmede mennesker, som havde indfundet sig for at hjælpe med til slukningen, så at hun ikke kunne indestå for noget. Jeg svævede i den dødeligste angst for det lille skrin, hvori vi opbevarede vore penge, og skyndte mig derfor ud til Chaillot. Jeg kunne gerne have sparet mig mit hastværk: skrinet var allerede forsvundet.

I det øjeblik gik det op for mig, at man kan holde af penge uden at være gerrig, for tabet af vor formue gjorde et så dybt indtryk på mig, at jeg ikke var langt fra at gå fra sans og samling. Det stod mig straks klart, at af de nye ulykker, der hang over mit hoved, var endda udsigten til fattigdom den mindste. Jeg kendte Manon og havde allerede én gang desværre haft lejlighed til at erfare, at, hvor trofast og hengiven hun end var i medgang, kunne det ikke nytte at bygge på hende i modgang, for hun satte alt for megen pris på et liv i overflod og adspredelser til at kunne give afkald på noget for min skyld.

"Jeg vil komme til at miste hende!" udbrød jeg. "Ve mig ulykkelige! Jeg vil komme til at miste det eneste væsen, jeg elsker på jorden."

Denne tanke bragte mit sind i et sådant oprør, at jeg en tid lang overvejede, om jeg ikke stod mig bedst ved at gøre ende på alle mine ulykker og straks søge døden.

Imidlertid havde jeg dog åndsnærværelse nok til først at undersøge, om der da slet ikke stod mig nogen anden udvej åben. I denne mørke time fik jeg en indskydelse fra oven, som

indgav mig nyt mod; jeg tænkte, at jeg måske kunne holde vort tab skjult for Manon og ved min dygtighed eller lykkens gunst tjene så meget til hendes underhold, at hun ikke kom til at lide noget savn.

"Jeg stolede på," sagde jeg trøstende til mig selv, "at de tres tusinde francs ville strække til i ti år. Lad os nu sætte, at de ti år var forløbet, og at der ikke var indtrådt nogen af de forandringer, som jeg håbede på, i min familie. Hvad ville jeg så gribe til? Ja, det er jo ikke godt at sige, men hvem forhindrer mig i straks at handle, som jeg ellers først da ville have gjort? Hvor mange mennesker findes der ikke i Paris, som hverken har mine evner eller medfødte anlæg, og som dog lever af deres talent, der ofte kan være tarveligt nok!"

"Har forsynet ikke indrettet det viist," blev jeg ved, mens jeg grundede over de forskellige vilkår her i verden. "De fleste stormænd og rigmænd er dumrianer, det ved enhver, som blot kender lidt til livet. Må man ikke beundre Himlens retfærdighed heri? Hvis de, foruden at være rige, også var velbegavede, ville de jo være alt for lykkelige, og andre mennesker alt for beklagelsesværdige. Derfor er de fattige gerne rigt udstyrede med åndens og legemets gaver for at have midler til at redde sig ud af deres nød og elendighed. Nogle deler de besiddende klassers overflod ved at tjene til deres adspredelse, skønt de i virkeligheden kun beflitter sig på at tage dem ved næsen; andre tjener til de riges belæring og søger at gøre dem til brave mennesker, ikke altid med tilfredsstillende resultat, hvad der jo heller ikke er den guddommelige visdoms mening, men de høster i hvert fald én frugt af deres arbejde, nemlig en sorgfri eksistens på bekostning af dem, de

underviser. Som sagt, hvorledes man vender og drejer sagen, er de riges dumhed en ypperlig indtægtskilde for småfolk."

Disse tanker vakte håbet hos mig på ny, og jeg besluttede ikke at opgive ævred, førend jeg havde rådført mig med Manons broder. Lescaut kunne sit Paris på fingrene, og jeg havde haft rig lejlighed til at erfare, at det hverken var hans private formue eller kongens sold, der udgjorde hans hovedindtægtskilde.

Ti louisdorer, som jeg til al lykke og held havde i lommen, var de sørgelige rester af vor formue. Dem viste jeg Lescaut og forklarede ham, hvor ulykkelig jeg var, og med hvilken bekymring jeg så fremtiden i møde; dernæst spurgte jeg ham, om jeg havde andet valg end at sulte ihjel eller skyde mig en kugle for panden af fortvivlelse. Han svarede, at det kun var dumrianer, som skød sig en kugle for panden, men at der ganske vist var mange velbegavede mennesker, som sultede ihjel, fordi de ikke ville bruge deres gode evner. Det måtte blive min egen sag at undersøge, hvad jeg duede til; dog kunne jeg være sikker på, at han ville støtte mig med råd og dåd i alt, hvad jeg agtede at foretage.

"Det kan nu være godt nok, min kære Lescaut," sagde jeg, "men således som jeg sidder i det, trænger jeg til hurtigere hjælp, for hvad skal jeg finde på at fortælle Manon?"

"Å, for Manons skyld behøver De såmænd ikke at gøre Dem bekymringer," svarede han. "I hende har De jo oven i købet et nødanker, for når galt skal være, kan De jo ved hendes hjælp komme ud af Deres klemme, hvad øjeblik De vil. Hun er som skabt til at ernære os alle tre."

Ved sin ordstrøm afskar han mig fra at give ham det svar, hans uforskammethed ærligt fortjente, og sluttelig garanterede

han mig for, at vi inden aften skulle have tusind francs til deling, hvis jeg ville følge hans råd. Han kendte en fornem herre, som ikke tog det så nøje, når det gjaldt om at tilfredsstille sine lyster, og han var vis på, at han med glæde ville rykke ud med tusind daler for at nyde gunst hos en pige som Manon.

Her afbrød jeg ham.

"Jeg nærede rigtignok bedre tanker om Dem," sagde jeg, "og forestillede mig, at Deres venskab for mig var udsprunget af en langt ædlere bevæggrund."

Han tilstod frækt, at han hele tiden havde haft egennyttige hensigter. Det fejltrin, hans søster en gang havde begået – rigtignok, hvad der tjente til hendes undskyldning, bevæget af kærlighed til en mand, han satte overordentlig megen pris på – havde han kun slået en streg over i det håb ved en forsoning at drage fordel af hendes letfærdige liv.

Det var let at se, at han hidtil havde haft os skammeligt til bedste. Trods min forbitrelse over dette var jeg alligevel nødt til at holde gode miner, da jeg trængte til ham, og jeg svarede derfor, at jeg ville vente med at følge hans råd, indtil jeg ligefrem fik kniven sat for struben, men foreløbig måtte han anvise mig et andet middel til at komme ud over mine pekuniære vanskeligheder.

Han foreslog mig da at slå mønt af min ungdom og mit fordelagtige ydre ved at træde i forbindelse med en rig ældre dame, men denne idé tiltalte mig heller ikke, da jeg i så fald måtte have været Manon utro.

Da jeg nævnede spil som den letteste og bekvemmeste udvej, der frembød sig for en mand i min stilling, indrømmede han ganske vist, at spil var en hjælpekilde, rigtignok dog kun under

visse forudsætninger, for hvis jeg simpelt hen satte mig ned og spillede uden at have andet end tilfældet at stole på, da ville det være det ufejlbarlige middel til min fuldstændige ruin.

På den anden side var det en alt for mislig sag ene og uden støtte at ville forsøge de små fif, som en erfaren mand anvender for at bøde på lykken. Der var jo nok en tredje udvej, nemlig at slutte sig til andre, men han var bange for, at de herrer, han kendte, på grund af min ungdom ikke endnu ville anse mig for at være i besiddelse af de fornødne egenskaber til at blive optaget i banden. Ikke desto mindre lovede han at tale min sag, og, hvad jeg ikke havde ventet af ham, han tilbød endda at forstrække mig med nogle penge, hvis det skulle knibe for mig. Under disse omstændigheder bad jeg ham kun om at vise mig én tjeneste, nemlig ikke at tale til Manon om det tab, jeg havde lidt, eller om, hvad vi her havde afhandlet.

Jeg forlod ham næsten fattigere på håb, end jeg var kommet, ja, jeg fortrød endogså, at jeg havde betroet ham min hemmelighed, for han havde intet gjort for mig, som jeg ikke godt kunne have opnået uden at have meddelt mig til ham, og jeg svævede i dødelig angst for, at han skulle bryde sit løfte om ikke at fortælle Manon noget. Efter hans uforbeholdne udtalelser havde jeg også grund til at frygte, at han skulle få i sinde at drage fordel af hende, som han selv havde udtrykt sig, enten ved at tage hende fra mig med magt eller i det mindste ved at råde hende til at forlade mig for at slutte sig til en rigere og heldigere stillet elsker. Jeg tænkte atter og atter derover, men opnåede ikke andet end at pine mig selv og til sidst på ny at synke ned i den samme fortvivlede sindsstemning, som jeg havde været i om morgenen. Flere gange overvejede jeg, om jeg

ikke skulle skrive til min fader og bilde ham ind, at jeg atter ville omvende mig, for at få understøttelse af ham, men jeg kom snart til at huske på, at trods al sin godhed havde han holdt mig et halvt år i streng stuearrest for min første forseelses skyld, og jeg var fuldt og fast overtydet om, at efter en så skandaløs opsig, som min flugt fra Saint-Sulpice upåtvivlelig måtte have gjort, ville han behandle mig endnu langt skrappere.

Til sidst spredtes dette mylder af tanker og gav plads for en idé, der straks atter bragte mit sind i ligevægt, og som jeg studsede over, ikke før var faldet mig ind. Det ene rette var jo at henvende mig til min ven Tiberge, hos hvem jeg kunne være aldeles sikker på stadig at finde samme venskab og redebonhed til at hjælpe. Intet er beundringsværdigere og en større tribut til dyden end den tillidsfuldhed, man henvender sig til folk med, hvis hæderlighed man kender til bunds. Man føler, at man ikke behøver at frygte noget fra deres side; hvis de ikke er i stand til at hjælpe, er man i det mindste sikker på at møde venlighed og sympati. Ens hjerte, som er så utilgængeligt for alle andre mennesker, åbner sig ganske naturligt for dem, ligesom en blomst udfolder sig i solens huldsalige lys.

Jeg anså det for et tegn på Himlens nåde, at jeg i en så heldig stund var kommet til at tænke på Tiberge, og besluttede, endnu førend dagen var til ende, at skaffe mig en sammenkomst med ham. Jeg gik straks hjem og skrev et par ord for at foreslå ham at møde mig på et nærmere betegnet sted, men anbefalede ham samtidig at vise tavshed og forsigtighed som en af de væsentligste tjenester, han kunne gøre mig, i min farlige stilling.

Den glæde, jeg følte ved udsigten til en samtale med ham, udviskede ethvert spor af sorg på mit ansigt, så at Manon ikke kunne mærke noget på mig. Jeg omtalte vor ulykke i Chaillot som en ren ubetydelighed, som hun ikke behøvede at tage sig nær, og da Paris var det sted, hun havde kærest i verden, blev hun sjæleglad ved en bemærkning fra mig om, at det var bedst at blive boende der, indtil vor lejlighed i Chaillot var istandsat.

En time efter modtog jeg Tiberges svar, hvori han lovede at indfinde sig på det angivne sted. Jeg havde ingen ro på mig, førend jeg kom af sted. Ganske vist kunne jeg ikke helt undertrykke en vis undseelse ved den tanke at skulle stedes for en ven, hvis blotte nærværelse måtte være en tavs bebrejdelse, rettet mod mit udskejende liv, men min tro på hans hjertensgodhed og overbevisningen om, at det gjaldt Manons velfærd, holdt mit mod oppe.

Det var Palais Royal-haven, jeg havde bestemt til mødested. Han var kommet først og ilede hen og omfavnede mig, så snart han så mig. Han holdt mig længe i sine arme, og jeg kunne mærke, hvorledes hans tårer vædede mit ansigt. Jeg sagde til ham, at jeg følte mig skamfuld over at henvende mig til ham og i fuldt mål erkendte min utaknemmelighed, men én ting besvor jeg ham frem for alt straks at erklære, nemlig, om jeg endnu turde betragte ham som min ven, skønt jeg med rette havde fortjent at miste hans agtelse og hengivenhed. Han svarede i den mest overbærende tone, at intet var i stand til at rokke hans venskab for mig, at selve mine ulykker, ja, hvis han turde sige det, mine vildfarelser og udskejelser havde forøget hans kærlighed til mig, men det var en kærlighed, der var blandet med den bitreste smerte, en sådan følelse, som man kommer til

at nære over for en dyrebar person, som man ser gå til grunde, uden at man formår at række ham en hjælpende hånd.

Vi satte os ned på en bæk.

"Ak!" sagde jeg med et suk, der kom fra hjertet, "din medfølelse må være grænseløs, kære Tiberge, hvis den, som du forsikrer mig, er lige så stor som min kummer. Jeg blues ved at åbenbare dig min ulykke, for jeg må tilstå, at årsagen til den ikke gør mig ære, men følgerne er så sørgelige, at man godt kan holde mindre af mig, end du gør, og dog blive rørt over min fortvivlede stilling."

Som tegn på mit venskab bad han mig om uforbeholdent at fortælle ham alt, hvad der var hændt mig siden den dag, da jeg forlod Saint-Sulpice. Jeg opfyldte hans ønske og skildrede mit hjertes forfatning med al den varme, jeg følte, uden dog at forvanske sandheden i noget punkt og uden at forsøge at forringe eller besmykke mine fejl.

Min lidenskab fremstillede jeg for ham som en af disse skæbnesvangre tilskikkelser, der kunne hjemsoge et menneske så længe, indtil han giver tabt, og som det er lige så umuligt for dyden at afværge som for visdommen at forudse. Med levende farver udmalede jeg for ham min ophidselse, min frygt og hele den fortvivlelse, hvori jeg befandt mig to timer forinden vort møde, og som jeg atter ville blive et bytte for, hvis mine venner lod mig lige så ubarmhjertigt i stikken som skæbnen.

Nok sagt, jeg rørte den brave Tiberge i den grad, at han til sidst var lige så bekymret på mine vegne, som jeg selv var under indtrykket af min sørgelige stilling. Han omfavnede mig atter og atter og opfordrede mig indtrængende til at holde modet oppe og ikke lukke mit hjerte for trøst, men da han idelig talte,

som om det var nødvendigt, at jeg opgav Manon, sagde jeg ham med rene ord, at netop denne skilsmisse var i mine øjne den største af alle ulykker, og at jeg var villig til at lide den yderste nød, ja, selv den grusomste død hellere end at gå ind på en adskillelse, der forekom mig mere utålelig end alle mine onder til sammen.

"Hvad er da din mening," sagde han til mig, "og hvorledes skal jeg kunne hjælpe dig, når du således gør indsigelser mod ethvert af mine forslag?"

Jeg vovede ikke åbent at vedgå, at det var hans pung, jeg trængte til. Det gik dog omsider op for ham, og han lagde heller ikke skjul på, at han troede at have forstået mig. I nogle øjeblikke stod han tøvende som et menneske, der vakler i sin beslutning. Derpå tog han atter ordet og sagde til mig:

"Tro ikke, at min tvivlrådighed skriver sig fra kulde og ligegyldighed. Men i hvilken mislig stilling bringer du mig ikke! Enten bliver jeg nødt til at afslå dig den eneste hjælp, du vil modtage, eller også forsynder jeg mig groft imod min pligt ved at give dig, hvad du beder om, for er det ikke det selv samme som at tage del i dit forkastelige levned, når man giver dig lejlighed til at fortsætte det? Imidlertid er jeg dog tilbøjelig til at tro," fortsatte han efter et øjeblikks eftertanke, "at det måske er den fortvivlede stilling, armoden har bragt dig i, der ikke tillader dig at fatte den eneste rette beslutning. Sjælen må frem for alt være fuldstændig rolig for at kunne skatte visdommens og sandhedens goder. Nogle penge skal jeg nok sørge for at skaffe til veje. Men bliv ikke vred, kære ven," tilføjede han, idet han omfavnede mig, "når jeg stiller én eneste betingelse, nemlig, at du lader mig vide, hvor du bor, og også vil finde dig i,

at jeg gør alt, hvad der står i min magt for atter at føre dig tilbage på dydens vej, som jeg ved, du i grunden elsker, og hvorfra kun dine lidenskaber har fjernet dig."

Jeg gik villigt ind på alt, hvad han forlangte, og bad ham dybt beklage mig, fordi min onde skæbne forhindrede mig i at følge en så rettænkende vens råd. Han førte mig straks hen til en bankier, han kendte, og som forstrakte mig med tusind francs på hans navn, thi for rede penge var Tiberge fuldstændig blottet. Jeg har allerede fortalt, at han ikke var rig. Hans præbende beløb sig til tre tusind francs, men han havde endnu ingen penge hævet, da det var første år, han beklædte sin stilling, og den sum, han lånte mig, tog han som forskud på beløbet.

Jeg følte fuldt ud hele udstrækningen af hans ædelmodighed og blev endda så rørt over den, at jeg gav mig til at begræde min skæbnesvangre, blinde kærlighed, der bragte mig til at sætte alle moralske hensyn til side. Det gode var endnu stærkt nok til i nogle sekunder at rejse sig imod min lidenskab, og i dette lyse øjeblik indså jeg helt vel det skammelige og nedværdigende i de bånd, som bandt mig. Men denne kamp var uden fremtidig frugt og varede kun kort. Synet af Manon ville have været tilstrækkeligt til at få mig til at glemme alle gode forsætter, og da jeg atter var sammen med hende, studsede jeg over, at jeg et øjeblik havde kunnet rødme over min naturlige tilbøjelighed for en så indtagende kvinde.

Manons karakter var mig ganske ufattelig. Aldrig har nogen ung pige kunnet sætte mindre pris på penge end hun, og dog levede hun i stadig uro, når der var udsigt til, at subsistensmidlerne skulle slippe op. Fornøjelser og

adspredelser var hende en komplet livsbetingelse, og hun ville aldrig have taget penge i sin hånd, hvis det havde været muligt at more sig gratis. Hun brød sig ikke engang om at kende kilden til vor velstand, når hun blot var sikker på at kunne tilbringe dagen på en behagelig måde. Da hun hverken nærede nogen særlig passion for spil eller havde overdrevent kostbare tilbøjeligheder i det hele taget, var således intet lettere end at tilfredsstille hende, når man blot sørgede for daglig at skaffe hende underholdning, der faldt i hendes smag, men det var i den grad en nødvendighed for hende stadig at blive moret, at man i modsat fald ikke kunne stole det bitterste på hende. Skønt hun holdt meget af mig og gerne indrømmede, at jeg var den eneste, der formåede at indgyde hende virkelig kærlighed, var jeg dog næsten sikker på, at hendes hengivenhed ikke ville holde, når krybben var tom. Hun foretrak mig ganske vist for alverdens andre ubemidlede mennesker, men jeg nærede dog ikke tvivl om, at hun jo straks ville forlade mig for en eller anden ny B... når jeg ikke havde andet at tilbyde hende end min trofaste kærlighed.

Jeg tog altså den beslutning at indrette mit personlige forbrug så fornuftigt, at jeg stadig kunne bestride hendes udgifter, og foresatte mig hellere at blotte mig selv for det allernødvendigste end lade hende savne selv det overflødige. Vort køretøj voldte mig større bekymring end alt det øvrige, for sandsynligheden talte ikke for, at vi i længden kunne blive ved at holde hest og vogn.

Jeg betroede mig til Lescaut, som ikke var ukendt med, at jeg havde fået tusind franc til låns af en ven. Han gentog for mig ligesom tidligere, at, hvis jeg ville prøve min lykke i spil, tvivlede

han ikke på, at jeg på hans anbefaling nok kunne blive optaget blandt ridderne af det grønne bord, når jeg ville finde mig i at ofre hundrede francs eller så på at traktere hans kammerater. Hvor stor modbydelighed jeg end nærede for at bedrage mine medmennesker, lod jeg mig dog forlede dertil, tvunget af den hårde nød.

Lescaut forestillede mig endnu samme aften på det omtalte sted som en fætter af sig, idet han tilføjede, at jeg så meget mere måtte egne mig til at gøre karriere, som jeg i høj grad trængte til lykkens gunst og bistand. For imidlertid at lade dem mærke, at jeg dog ikke var nogen stodder, sagde han til dem, at det var min agt at invitere dem til en souper.

Tilbuddet blev modtaget, og traktementet var af første sort.

De indbudte herrer udtalte sig bifaldende om mit glatte ansigt og mine heldige anlæg, og. Den almindelige mening var, at jeg forekom dem særdeles lovende, fordi mit ansigt bar præg af ærlighed, og ingen derfor ville fatte mistillid til mig. Til sidst blev der rettet en tak til Lescaut, fordi han havde forøget selskabet med en så brugbar proselyt, og det blev overdraget en af de herrer lykkeriddere i kredsen at sørge for, at jeg i løbet af nogle få dage fik den fornødne vejledning.

Som centralpunkt for mine operationer fik jeg anvist Hotel Siebenbürgen, et prægtigt palæ, hvor der var indrettet et faraobord i en stor sal og forskellige andre kort- og terningspil i de tilstødende værelser. Fyrsten af R..., som for tiden opholdt sig i Clagny, nød indtægten af denne spillebank, og størstedelen af hans personale var medlemmer af vor kreds.

Jeg må til min skam bekende, at jeg i løbet af kort tid drog så godt udbytte af min lærers undervisning, at jeg snart blev

overordentlig dreven i forskellige spillekneb og kortkunster, og ved hjælp af et par lange kniplingsmanchetter borteskamoterede jeg alt, hvad jeg ville, så behændigt, at jeg skuffede de mest øvede øjne og afklædte en mængde skikkelige spillere lige til skindet.

Denne usædvanlige behændighed hjalp i den grad mine sunkne finanser, at jeg i løbet af få uger så mig i besiddelse af betydelige summer, foruden de penge, som jeg på ærlig vis delte med mine værkfæller. Nu var jeg ikke længere bange for at meddele Manon vort tab i Chaillot, og for ikke at bedrøve hende for meget ved dette sørgelige budskab lejede jeg en møbleret bolig, hvor vi indrettede os med en vis tilsyneladende soliditet og komfort.

Tiberge havde i løbet af hele denne tid ikke undladt at aflægge os hyppige besøg. Der var ingen ende på hans moralske prækener. Uophørligt begyndte han forfra på at indprente mig, hvor megen skade jeg tog på min samvittighed, min ære og min sociale stilling.

Jeg tog venligt imod hans råd, og, skønt jeg ikke sporede ringeste lyst til at følge dem, var jeg ham dog taknemmelig for hans gode vilje, hvis ædle bevæggrunde jeg kendte. Undertiden, selv når Manon var til stede, gjorde jeg godmodige løjer med ham og opfordrede ham til at tage eksempel af så mange biskopper og andre gejstlige, der meget godt forstår at forlige tanken om en elskerinde med deres præbende.

"Se engang på Manon," sagde jeg til ham, "og sig mig ærligt, om du ikke synes, at man nok kan forsvare de synder, man begår for hendes smukke øjnes skyld!"

Han fandt sig i, hvad der ikke kunne være anderledes, og overraskede mig endog ved sin tålmodighed. Men, da han pludselig så, at min velstand tiltog, og at jeg ikke blot kom og betalte ham hans tusind francs tilbage, men havde lejet en elegant lejlighed, anskaffet mig mange nye og kostbare sager og i det hele taget var i færd med mere end nogen sinde at styrte mig ud i fornøjelsernes malstrøm, forandrede han pludselig sin tone og sit væsen. Han tog på at besvære sig over min forhærdelse, truede mig med Himlens vrede og forudsagde mig en række ulykker, som også snart efter indtraf.

"Det er umuligt," sagde han, "at al den overflod, som du anvender til udskejelser, kan være tilfaldet dig på ærlig vis. Det er sikkert uretfærdigt erhvervet gods, der vil gå på samme måde, som det er kommet. Den værste straf, der kunne times dig, var, om Gud lod dig roligt nyde frugten af dine misgerninger. Alle mine råd, tilføjede han, har været spildte, jeg forudser kun alt for godt, at de snart vil falde dig til besvær. Altså farvel, utaknemmelige og svage ven! Gid dine syndige fornøjelser må svinde som dug for solen! Gid du må komme til at miste din formue lige til sidste hvid, og du selv blive alene og nøgen tilbage for at føle det forfængelige i de verdslige goder, der har beruset dig indtil afsind! Da vil du atter finde mig rede med råd og dåd; men, som forholdene nu stille sig, bryder jeg alt samkvem med dig og afskyr det liv, du fører."

Det var i min egen stue, for Manons øjne, at han holdt denne tordentale til mig. Derefter rejste han sig for at gå. Jeg ville holde ham tilbage, men blev forhindret i det af Manon, som sagde, at det jo var en gal mand, som det var bedst at lade sejle sin egen sø.

Min vens ord forfejlede dog ikke ganske deres virkning på mig.

Jeg omtaler udtrykkeligt de forskellige lejligheder, da der opstod bedre følelser hos mig, fordi jeg kan takke erindringen herom for en del af den kraft, der siden levedes mig i mit livs ulykkeligste øjeblikke.

Manons kys udviskede dog i et nu det smertelige indtryk, denne scene havde efterladt hos mig, og vi blev ved at føre et liv, der var en uafbrudt kæde af vekslende nydelser. Vore forbedrede kår forøgede vor gensidige kærlighed. Venus og Fortuna kunne ikke eje ømmere og lykkeligere slaver!

Hvor er det dog muligt at kalde jorden en jammerdal, når man hernede kan nyde en så udelt fryd? Skade kun, at den varer så kort! Thi hvilken anden salighed kunne man ellers hige efter, hvis man blot var i stand til at fastholde en sådan lykke?

Det gik imidlertid med vor lyksalighed som med alle andres, den varede kun kort og efterfulgtes af bittert savn.

Jeg havde vundet så betydelige summer i spil, at jeg allerede tænkte på at sætte en del af dem fast. Vort tyende var ikke uvidende om mine rundelige indtægter; især gjaldt dette min tjener og Manons kammerjomfru, i hvis nærværelse vi ofte underholdt os med den største åbenhjertethed. Pigen havde et kønt ansigt, og min kammertjener var skudt i hende. De havde at gøre med et ungt, medgørligt herskab, som de let troede at kunne føre bag lyset. De fattede en plan, som de desværre for os udførte så godt, at de bragte os i en stilling, hvorfra det aldrig siden blev os muligt at rejse os.

En dag, da Lescaut havde inviteret os til aften, var klokken blevet omtrent tolv, førend vi kom hjem. Jeg kaldte på min

tjener, og Manon på sin kammerjomfru, men ingen af dem viste sig. Det blev fortalt os, at de ikke var set der i huset siden klokken otte, og at de ved deres bortgang havde medtaget nogle kasser efter ordrer, som de sagde, de havde modtaget af mig.

Jeg anede en del af sandheden, men min værste mistanke blev overtruffet af det syn, der mødte mig, da jeg kom ind i min stue. Låsen på mit skrivebord var brækket op, og pengene fjernet sammen med hele min garderobe.

Mens jeg stod som lamslået lige over for denne ulykke, kom Manon ganske forskrækket ind til mig og fortalte, at hendes værelse var blevet plyndret ganske på samme måde. Slaget ramte mig så føleligt, at jeg måtte gøre den yderste vold på mig selv for ikke at briste ud i gråd og klager, men frygten for at lade Manon mærke min fortvivlelse lærte mig dog at beherske mit ansigt. Jeg sagde spøgende til hende, at jeg nok skulle vide at hævne mig på en eller anden tosse i Hotel Siebenbürgen. Hun syntes mig imidlertid så betaget af vor ulykke, at hendes sorg gjorde dybere indtryk på mig, end min forstillede munterhed havde formået at gøre på hende.

"Vi er ødelagte," sagde hun til mig med tårer i øjnene.

Jeg bestræbte mig for at trøste hende med mine kærtegn, men mine egne tårer forrådte, hvor fortvivlet jeg var.

Vi var virkelig også så fuldstændig udplyndrede, at vi ikke ejede andet end det tøj, vi gik og stod i.

Jeg besluttede straks at sende bud efter Lescaut, som rådede mig til ufortøvet at henvende mig til politiinspektøren og justitiarius i Overretten.

Jeg tog af sted, men kom bittært til at angre dette skridt, for dels var min henvendelse til de to øvrighedspersoner aldeles

frugtesløs, og dels gav jeg derved Lescaut lejlighed til, mens jeg var borte, uforstyrret at indvirke på søsteren og formå hende til at gå ind på en afskyelig plan. Han fortalte hende om en gammel, udsvævende herre, greve G. M., der rundhåndet betalte sine fornøjelser, og som hun ville have store fordele af at indlade sig med. Ude af sig selv, som hun var, over vor fortvivlede stilling, samtykkede hun i alt, hvad han foreslog hende. Denne smukke overenskomst blev sluttet før min tilbagekomst, og udførelsen opsat til dagen efter, for at Lescaut forinden kunne få truffet nærmere aftale med den gamle greve.

Da jeg kom hjem, sad Lescaut endnu og ventede på mig; Manon havde derimod lagt sig til ro inde på sit værelse og givet en af vore folk ordre til at meddele mig, at hun ønskede at være alene den nat, da hun var upasselig og trængte til hvile. Lescaut tilbød mig nogle guldstykker, som jeg tog imod, og overlod mig derpå til mig selv.

Klokken var henved fire om morgenen, dengang jeg gik til sengs, og da jeg endnu længe efter lå vågen og spekulerede på midler til at bringe mine affærer på fode, faldt jeg så sent i søvn, at jeg ikke vågnede før klokken elleve den næste formiddag.

Jeg skyndte mig at komme i klæderne og spurgte, hvorledes Manon havde det. Svaret lød, at hun var taget af sted for en time siden sammen med broderen, som havde hentet hende i en hyrekaret.

Skønt en sådan udflugt i Lescauts selskab forekom mig besynderlig, gjorde jeg dog vold på mig selv for at beherske min mistanke og satte mig stille hen at læse et par timers tid. Til sidst havde jeg dog ikke længere ro på mig og gav mig til at gå rastløst op og ned i stuerne med lange skridt.

Inde i Manons værelse fik jeg øje på et forseglet brev, der lå på hendes bord. Jeg åbnede det med bange anelser. Det var affattet i følgende udtryk:

Jeg sværger dig til, kære ven, at du er min sjæls udkårede, og at jeg aldrig vil kunne komme til at synes så godt om nogen anden som om dig, men kan du ikke nok indse, dyrebare ven, at i vor fortvivlede stilling er trofasthed en tåbelig dyd. Tror du, det lader sig gøre at holde for alvor af hinanden, når man mangler det allernødvendigste til livets ophold? Sulten ville til sidst spille mig et eller andet slemt puds, og en skønne dag, når du troede at favne din Manon, ville du måske favne et lig. Jeg tilbeder dig, stol på det, men overlad til mig i nogen tid at sørge for at ophjælpe vore finanser! Ve den, som falder i mine garn; han vil få at føle, at jeg arbejder på at gøre min hjertensven rig og lykkelig. – Min broder vil komme op til dig og hilse dig fra din egen Manon, der inderligt beklager nødvendigheden af at måtte skilles fra dig.

Jeg kom efter at have læst dette brev i en tilstand, som jeg vanskelig vil kunne beskrive, da jeg endnu i dette øjeblik ikke er klar over den virkelige natur af de følelser, som dengang overvældede mig. Det var et tilfælde af en sådan art, at jeg aldrig mindes at have oplevet noget lignende. Det står ikke i min magt at forklare min tilstand, fordi andre ikke er i stand til at gøre sig den ringeste forestilling i så henseende, og selv har jeg ondt ved at gøre mig rede for denne enestående sindsstemning, fordi der til den slags indtryk ikke findes noget tilsvarende i min erindring, ja, de kunne ikke engang tilnærmelsesvis siges at være beslægtede med andre kendte følelser. Selv om jeg altså ikke formår at henhøre mit tilfælde

under en bestemt kategori, kan jeg dog sige så meget, at mit hjerte var opfyldt af smerte, harme, skinsyge og skam. Jeg kunne endda have været glad, hvis ikke min kærlighed var vokset i endnu højere grad.

Hun holder af mig, det tror jeg gerne, ja, men måtte hun ikke også være et uhyre, om hun hadede mig? Hvis nogen har ret til at vente taknemmelighed, måtte det vel være mig. Hvad mere kan jeg gøre for hende efter at have ofret hende alt? Og dog lader den utaknemmelige mig i stikken og tror sig beskyttet mod mine bebrejdelser ved at fortælle mig, at hun stadig elsker mig. Hun er bange for at komme til at sulte. O Eros! Hvilken plump natur, og hvor ilde stemmer den ikke med mit ideelle syn på livet! Jeg har aldrig frygtet sult, jeg, som for hendes skyld frivilligt udsætter mig for den ved at give afkald på min stilling og fædrehjemmets hygge, jeg, som har berøvet mig selv det nødvendigste for at tilfredsstille hendes indfald og luner. Hun tilbeder mig, siger hun. Hvis du tilbad mig, utaknemmelige skabning, skulle jeg vel mene, at du havde taget mig med på råd i denne sag, du ville dog vel i alt fald ikke være gået bort uden at sige mig farvel. Det er mig og ikke dig, der kan fortælle, hvilken grusom kval man gribes af ved at skilles fra den, man har kært. Man måtte jo være gået fra sans og samling, om man frivilligt udsatte sig for en sådan skilsmisse!

Mine klager blev afbrudt af et besøg, jeg ikke var belavet på. Lescaut trådte ind.

"Barbar," sagde jeg til ham og lagde hånden på min kårde, "hvor er Manon? Hvad har du fået hende til?"

Min hidsighed gjorde ham helt forskrækket, og han svarede mig, at hvis det var således, jeg modtog en varmtfølende ven,

når han kom for at gøre mig rede for den største tjeneste, han havde formået at vise mig, anså han det for bedst at gå sin vej igen og aldrig mere sætte sin fod hos mig.

Jeg skyndte mig hen til døren og drejede nøglen om.

"Tro ikke," sagde jeg og vendte mig om imod ham, "tro ikke, at du endnu engang skal føre mig bag lyset og holde mig op med tom snak! Forsvar dit liv, forræder, eller før mig straks tilbage til Manon!"

"Så sagte, vær dog ikke så ilter! Det er jo netop af den grund, jeg opsøger Dem. Jeg kommer for at bebude Dem en lykke, De ikke drømmer om, og som De sikkert vil takke mig for."

Jeg forlangte straks at få alt at vide, og han fortalte mig derpå, at, da Manon ikke havde kunnet udholde tanken om at komme i trang og især pludselig at måtte skille sig ved heste og vogn, havde hun anmodet ham om at indføre hende hos en greve G. M., hvis rundhåndethed og flothed hun havde hørt tale om. Han vogtede sig vel for at sige mig, at det var ham, der havde givet impulsen dertil, og at det også var ham, der havde gjort de indledende skridt.

"Jeg førte hende derhen i morges," fortsatte han, "og den brave gamle fyr blev så henrykt over at se hende, at han straks bad hende holde ham med selskab ude på hans landsted, hvor han agtede at tilbringe nogle dage. Jeg så øjeblikkelig," tilføjede Lescaut, "hvilken fordel dette kunne blive for Dem, og, idet jeg behændigt lod ham forstå, at Manon havde lidt betydelige tab, rørte jeg ham i den grad på hans ømme sted, at han til en begyndelse forærede hende to tusind francs. Jeg sagde, at det ganske vist foreløbig kunne være meget passende, men at min søster i fremtiden ville komme til at behøve langt større

understøttelse, tilmed da hun havde påtaget sig at sørge for en yngre broder, som vi havde måttet tage under armene efter vore forældres død; hun holdt desuden så meget af denne broder, at hvis han virkelig havde noget tilovers for hende, kunne han ikke lade hende gå og græmme sig over den stakkels drengs usikre stilling. Min fortælling rørte ham, og han gik ind på at leje en pæn, rummelig lejlighed til Dem og Manon, for ingen anden end De er den stakkels lille, forældreløse broder. Han lovede mig desuden at sørge for et smukt møblement og hver måned at tilstille Dem fire hundrede francs, hvilke i årets løb, hvis jeg regner rigtigt, udgør fire tusind otte hundrede. Førend han tog på landet, beordrede han sin hushovmester til at leje en lejlighed og holde den parat, til han kom hjem. De vil da atter mødes med Manon, der har bedt mig omfavne Dem tusinde gange på hendes vegne og forsikre Dem, at hun holder mere af Dem nu end nogen sinde."

Jeg sank ned på en stol og grundede over skæbnens besynderlige veje. Min sjæl var et bytte for så mange modstridende følelser, og som følge deraf svævede jeg i en uvished, der ikke var til at få ende på, så at jeg sad længe tavs uden at svare på den mængde spørgsmål, Lescaut uophørligt rettede til mig.

I denne stund vågnede endnu en gang min æresfølelse, samvittigheden rørte sig atter hos mig, og jeg vendte sukkende blikket mod Amiens, mod min faders hus, mod Saint-Sulpice og mod alle de steder, hvor jeg havde levet i uskyldighed. Ved hvilket gabende svælg var jeg ikke skilt fra hin lykkelige tid! Jeg så den nu kun langt borte som et skyggebillede, der tiltrak sig

min længsel og attrå, men som var for vagt til at vække mod og kraft hos mig.

"Ved hvilken skæbnesvanger tilskikkelse," sagde jeg ved mig selv, "er jeg dog blevet så brødefuld? Kærlighed er jo en uskyldig lidenskab, hvorledes er den dog for mit vedkommende blevet en kilde til synd og elendighed? Hvad forhindrede mig i at leve fredeligt og i tugt og ære ved Manons side? Hvorfor opsatte vi ikke vort samliv, indtil kirken havde lyst velsignelse over vor pagt? Og ville ikke min fader, som holdt så inderligt af mig, have givet efter for mine bønner, hvis vort forhold havde været rent og ubesmittet? Ak, han ville visselig have elsket hende som en yndig datter, der kun var en alt for værdig hustru til hans søn. Hvor lykkelig ville jeg da ikke have været ved Manons kærlighed, min faders hengivenhed, brave folks agtelse, besiddelsen af mit gode udkomme og ved den fred, som alene dyden formår at skænke! Men hvor langt anderledes forholdt det sig ikke nu! Hvilken nedrig rolle foreslog man mig ikke at spille! Hvorledes? Skulle jeg virkelig dele hende med ...? Men ak, der kunne jo ikke være tale om at betænke sig, siden Manon havde ønsket det, og jeg jo ville komme til at miste hende, hvis jeg ikke gav efter.

"Hr. Lescaut," udbrød jeg, idet jeg lukkede øjnene som for på den måde at blive mine sørgelige tanker kvit, "hvis De har haft i sinde at bevise mig en tjeneste, takker jeg Dem for det. De kunne muligvis have valgt en hæderligere udvej, men gjort gerning står ikke til at ændre. Lad os altså fra nu af kun tænke på, hvorledes vi på bedste måde kunne høste frugt af, hvad De har udrettet."

Lescaut havde følt sig helt ilde tilpas ved min vrede og derpå følgende tavshed, og han kom i den syvende himmel, da han så mig fatte en helt anden beslutning, end han ventede. Han var nemlig alt andet end modig, hvilket han også senere aflagde de klareste beviser på.

"Ganske vist," skyndte han sig at sige, "det er en overordentlig stor tjeneste, jeg har gjort Dem, og De skal få at se, at den vil komme os endnu mere til gode, end De tror."

Vi talte frem og tilbage om den bedste måde, hvorpå vi kunne afvende den første mistanke hos hr. de G. M., når han så mig komme anstigende større og langt ældre, end han sandsynligvis tænkte sig.

Vi fandt imidlertid ikke på andet middel, end at jeg i hans nærværelse måtte se at påtage mig en enfoldig, bondeagtig mine og bilde ham ind, at det var min agt at indtræde i den gejstlige stand, og at jeg af den grund daglig måtte søge skolen. Vi anså det også for rigtigst, at jeg klædte mig yderst tarveligt den første gang, jeg skulle nyde den ære at blive fremstillet for ham.

En tre-fire dage efter kom han tilbage fra landet og førte selv Manon ind i den bolig, hans hushovmester holdt rede. Hun lod straks Lescaut vide, at de var kommet hjem, og da denne havde underrettet mig derom, gik vi sammen derhen og var så heldige ikke at træffe den forlibte gamle.

Trods den føjelighed, hvormed jeg havde underkastet mig Manons vilje, kunne jeg ved gensynet ikke bekæmpe en vis bitterhed i sindet, så at jeg forekom hende syg og sørgmodig. Glæden ved at se hende var ikke stor nok til at opveje sorgen over hendes utroskab. Hun derimod syntes mig henrykt over

vort møde. Da hun bebrejdede mig min kulde, kunne jeg ikke dy mig for at bruge udtryk som falsk og troløs, samtidig med at jeg sukkede dybt. Hun drev i begyndelsen spot med min barnagtighed, som hun kaldte det, men, da hun stadig så mig rette blikket lige sørgmodig på hende og mærkede min græmmelse over en forandring, der harmonerede så lidt med min karakter og mine ønsker, forlod hun mig og gik ind på sit værelse.

Et øjeblik efter var jeg inde hos hende.

Jeg traf hende badet i tårer, og da jeg spurgte hende om årsagen, sagde hun til mig:

"Grunden kan du da let tænke dig. Hvorledes vil du vel forlange, at jeg skal kunne udholde livet, når synet af mig kun formår at gøre dig mørk og sorgfuld? Du har ikke kysset mig en eneste gang i den time, du har været her, og mine kærtegn har du modtaget med en værdighed, som stortyrken i seraillet ville misunde dig."

"Hør Manon," sagde jeg og kyssede hende, "jeg kan ikke skjule for dig, at jeg er dybt bedrøvet. Jeg vil endda ikke tale om det oprør, jeg kom i ved din uformodede flugt, eller den grusomhed, hvormed du forlod mig, uden så meget som et trøstende ord, efter at have tilbragt natten på dit eget værelse. Glæden over at se dig kunne få mig til at glemme mere end det. Men hvor tror du, det er muligt, at jeg uden suk og gråd," tilføjede jeg, idet en tårestrøm vædede mine kinder, "kan forestille mig det sørgelige og elendige liv, du agter at berede mig i dette hus. Min fødsel og ære har intet at sige, så spinkle grunde formår ikke at spille nogen rolle over for en kærlighed som min, men kan du da ikke nok indse, at selve min kærlighed

lider ved at se sig så upåagtet, for ikke at sige så grusomt trådt i støvet af en utaknemmelig og hårdhjertet elskerinde."

Hun afbrød mig:

"Det er ingen nytte til," sagde hun, "at pine mig med bebrejdelser, der, når de kommer fra dig, gennemborer mit hjerte. Jeg forstår nok, at du føler dig såret, men jeg havde håbet, at du ville samtykke i en plan, der kunne tjene til at forbedre vore kår, og for at skåne din finfølelse lod jeg dig være helt uden for sagen; da du ikke billiger min plan, godt, så opgiver jeg den."

Hun tilføjede, at hun blot ville bede mig om at være lidt medgørlig resten af dagen, at hun allerede havde fået to tusind francs af sin gamle tilbeder, og at han havde lovet at bringe hende endnu samme aften et smukt perlehalsbånd og andre juveler samt oven i købet den årlige understøttelse, han havde tiltænkt hende.

"Skænk mig blot tid til at modtage hans gaver," sagde hun til mig. "Jeg kan forsikre dig, at han ikke kan rose sig af den gunst, han hidtil har nydt, for foreløbig er det lykkedes mig at holde ham hen med løftet om at føje ham, når vi kom her til byen. Ganske vist har han kysset mine hænder hundrede gange, og det er derfor ikke mere end rimeligt, at han kommer til at betale denne fornøjelse. En fem-seks tusind franc kan jo slet ikke siges at være en ublu pris i forhold til hans mange penge og høje alder."

Hendes agt at forlade hr. de G. M. frydede mig langt mere end tanken om de fem tusind francs. Jeg fik lejlighed til at gøre den opdagelse, at jeg dog endnu ikke havde mistet al æresfølelse, siden jeg formåede at være så tilfreds med at undgå

skændsel. Men jeg var skabt til stakket fryd og lang kummer. Lykken hjalp mig kun op af én afgrund for at styrte mig i en anden.

Da jeg ved tusinde kærtegn havde overbevist Manon om, hvor lykkelig jeg var over hendes bestemmelse, sagde jeg til hende, at vi gjorde bedst i at underrette Lescaut om vor aftale, for at vi i forening kunne træffe de fornødne forholdsregler. Denne gjorde først indsigelser, men de fem tusind francs i rede penge bragte ham snart til at se sagen i et andet lys.

Det blev derpå indrettet således, at vi alle skulle spise til aften sammen med hr. de G. M., og det af to grunde: for det første, fordi der sikkert ville blive anledning til megen morskab under denne scene, hvor jeg skulle spille rolle som en skolesøgende broder til Manon, og for det andet for at forhindre den gamle libertiner i at tage sig alt for mange friheder over for min elskede, nu, da han måske troede at have erhvervet sig ret dertil ved sin rundhåndethed. Vi aftalte, at Lescaut og jeg skulle bryde op i det øjeblik, da den gamle begav sig ind i soveværelset, og Manon lovede, i stedet for at følge ham, at forsvinde sammen med mig. Lescaut påtog sig at have en vogn parat udenfor.

Da den berammede tid kom, lod hr. de G. M. os ikke vente længe på sig.

Lescaut opholdt sig inde i salen med sin søster for at modtage den gamle, hvis første galante hilsen bestod i et overrække sin dame et prægtigt halssmykke samt armbånd og ørenringe med ægte perler til en værdi af i det mindste tusind daler. Derpå udbetalte han hende i blanke louisdorer halvdelen af hendes årlige understøttelse, en sum af to tusind fire

hundrede francs. Han afleverede sin gave med en pikant tilsætning af en mængde komplimenter i gammel hofstil.

Manon kunne ikke undslå sig for at skænke ham nogle kys, der for hende var lige så mange rettigheder til den sum, hun fik i hænde.

Jeg stod ved døren og ventede på, at Lescaut skulle give det aftalte tegn.

Da Manon havde forvaret pengene og juvelerne, hentede Lescaut mig og førte mig frem til hr. de G. M., idet han befalede mig at gøre min reverens.

Jeg bukkede to-tre gange med stor underdanighed.

"Undskyld hans kejtethed, hr. greve," sagde Lescaut til ham, "men han er endnu ganske grøn. Han har, som De ser, ikke mindste begreb om tonen i Paris, men det er jo at håbe, at han vil rette sig med tiden. Du vil oftere få lejlighed til at træffe sammen med hr. greven," tilføjede han og henvendte sig til mig, "lad mig se, du spejler dig i et så smukt eksempel."

Den gamle kurmager lod til at finde behag i min person; han klappede mig et par gange på kinden og sagde, at jeg var en køn fyr, men at jeg måtte være på min post i Paris, hvor unge mennesker så let kommer på afveje.

Lescaut forsikrede ham, at jeg af naturen var så dydig anlagt, at jeg fra barnsben af kun havde talt om at blive præst, og at min største glæde bestod i at lave paternosterbånd.

"Han har lidt til fælles med Manon," blev den gamle ved og tog mig under hagen.

Jeg svarede med enfoldig mine:

"Det er, fordi vi står hinanden så nær; derfor elsker jeg også søster Manon som mit andet Jeg."

"Kan De høre," sagde han til Lescaut, "hvor snildt han svarer. Skade kun, at den knægt ikke har været lidt mere ude blandt folk."

"Å," svarede jeg, "jeg har såmænd været meget blandt folk hjemme i kirkerne, og jeg er vis på, at jeg her i Paris nok skal finde dem, der er dummere end jeg."

"Nej, se engang," udbrød han, "han klarer jo forbavsende godt for sig, skønt han er fra landet."

Samtalen gik omtrent i samme spor under hele bordscenen. Manon var oplagt til kådheder og var flere gange nær ved at spolere det hele for os ved sine latterudbrud. Jeg fik lejlighed til, mens vi spiste, at fortælle ham hans egen historie og den tort, der forestod ham. Lescaut og Manon sad som på nåle under min fortælling, især da jeg gav et aldeles naturtro portræt af ham; men jeg var ganske overbevist om, at hans forfængelighed nok ville forhindre ham i at kende sig selv igen, og jeg klarede mig i det hele taget så godt, at da jeg var færdig med fortællingen, var han selv den første til at le ad den.

De vil senere forstå, at jeg ikke uden grund har dvælet ved denne latterlige scene.

Da det blev sengetid, foreslog vor vært Manon at gå til ro. Lescaut og jeg tog afsked, og greven trak sig tilbage til sovekammeret. Manon fandt lejlighed til at forsvinde under et eller andet påskud og indhentede os, inden vi var kommet udenfor. Vognen, der holdt og ventede på os et par huse længere nede i gaden, kørte frem, og vi steg op. Få minutter efter var vi langt borte fra den kant af byen.

Skønt denne bedrift ikke smagte så ganske lidt af en gavtyvestreg, gjorde jeg mig dog færre skrupler ved dette ran

end ved min gevinst i spillehuset. Imidlertid kom ingen af disse penge os dog til gode, og Himlen tildelte os den største straf for den ringeste af disse forseelser.

Hr. de G. M. opdagede snart, at han var taget ved næsen. Jeg ved ikke, om han samme aften gjorde skridt for at komme på spor efter os, men hans indflydelse var stor nok til, at han ikke længe forgæves behøvede at lade os eftersøge, tilmed da vi begik den uforsigtighed at forlade os for meget på de store afstande mellem de forskellige dele af byen. Han skaffede sig ikke blot underretning om vor bolig og de forhold, vi levede under, men han fik også at vide, hvem jeg var, hvilket liv jeg havde ført, Manons tidligere forbindelse med B. og den måde, hun havde ført ham bag lyset på, kort sagt, alle de forargelige afsnit af vor historie. Han fattede derpå den beslutning at lade os anholde og at behandle os mindre som forbrydere end som i bund og grund fordærvede mennesker.

Vi lå endnu og sov, da en overbetjent med seks menige trådte ind i vort værelse. De tog først alle vore penge, eller rettere G. M.'s, og, efter at have purret os ud af sengen på en brutal måde, førte de os udenfor, hvor to vogne holdt og ventede på os. Den ene bragte uden videre Manon til spindehuset, den anden mig til den gejstlige straffeanstalt Saint-Lazare.

Man må selv have prøvet sådanne genvordigheder for at kunne dømme om, hvilket indtryk de formår at gøre på et menneske.

Vore barske vogtere tillod os ikke at tage afsked med hinanden, og jeg var længe uvidende om, hvad der var blevet af Manon. Det var sikkert en lykke for mig, at jeg ikke fik det at

vide straks, for en så forfærdelig ulykke ville have berøvet mig forstanden, ja måske være blevet min død.

Min stakkels elskerinde blev altså ført til spindehuset. Hvilken skæbne for en så yndig skabning, der ville have beklædt en trone, hvis alle mennesker havde set på hende med mine øjne og bedømt hende med mit hjerte! Hun led dog ikke nogen rå behandling; men hun blev indespærret i et snævert fangehul uden selskab og tvunget til hver dag at udføre et bestemt arbejde som nødvendig betingelse for overhovedet at få sin frastødende fangekost.

Jeg erfarede først langt senere disse nærmere omstændigheder efter selv i flere måneder at have lidt under et strengt og kedsommeligt fangeliv.

Betjentene havde ikke underrettet mig om, hvorhen de skulle føre mig, og jeg så først, hvilken skæbne der ventede mig, da vognen holdt ved porten til Saint-Lazare. Jeg ville have foretrukket døden for den medfart, jeg var belavet på at finde i denne anstalt, og gjorde mig gruelige forestillinger om opholdet derinde. Min skræk tiltog, da betjentene ved min indtrædelse endnu en gang ransagede mine lommer for at forvisse sig om, at jeg ikke havde våben eller andre skarpe instrumenter skjult hos mig.

Forstanderen, der ventede min ankomst, indfandt sig straks og hilste venligt på mig.

"Jeg vil ikke finde mig i nogen nedværdigende behandling, det siger jeg Dem," udbrød jeg. "Jeg vil tusind gange heller miste livet end tåle, at der bliver lagt hånd på mig."

"Vær De kun ganske rolig," svarede han; "hvis De blot vil opføre Dem fornuftigt, bliver vi nok gode venner."

Han bad mig gå op i et værelse ovenpå, hvilket jeg indvilligede i uden modstand. Bevæbnede folk fulgte os lige til døren, og, først da forstanderen var trådt ind sammen med mig, betydede han disse, at de kunne gå.

"Siden jeg altså er Deres fange," sagde jeg til ham, "hvad agter De da at gøre med mig?"

Han svarede, at det glædede ham at høre mig tale så fornuftigt. Hans pligt over for mig ville være at indgyde mig sans for moralen og Guds ord, og min pligt var det at lytte til ham og rette mig efter hans råd og formaninger. Forudsat jeg blot forstod at påskønne hans godhed, ville jeg kun komme til at føle tilfredshed og glæde i min ensomhed.

"Glæde! Ak, De kender ikke," udbrød jeg, "det eneste her på jorden, som formår at vække en sådan følelse hos mig."

"Jeg forstår Dem nok," svarede han, "men jeg håber, De snart vil komme på andre tanker."

Hans svar bragte mig på det rene med, at han kendte mine hændelser og måske også mit navn. Da jeg bad ham oplyse mig i så henseende, svarede han mig lige ud, at han havde skaffet sig underretning om alt.

Dette blev mig det hårdeste stød, der endnu havde ramt mig. Jeg brast i en strøm af tårer og lagde den højeste grad af fortvivlelse for dagen. Jeg kunne umuligt forsone mig med forestillingen om en ydmygelse, der gav mig ubarmhjertigt til pris for alle mine bekendtes spot og kastede skændsel over alle mine pårørende.

Otte dage tilbragte jeg således i dyb nedtrykthed uden at ville høre noget og uden at have tanke for noget som helst andet end min skam. Selv mindet om Manon forøgede ikke min smerte;

hendes billede trådte ligesom noget tilbage over for denne ny sorg, og for øjeblikket var min fremherskende følelse kun skam og forvirring.

Det er i virkeligheden kun få, der ved, hvor voldsomt den slags stemninger kan optræde hos et menneske. De fleste kender kun til fem eller seks lidenskaber, om hvilke deres eksistens drejer sig, og hvortil alle deres sindsbevægelser mere eller mindre kan føres tilbage. Hvis man berøvede dem kærlighed og had, glæde og sorg, håb og frygt, vil de være blottede for enhver følelse. Men der gives enkelte andre mere udviklede individer, der kan påvirkes på tusinde forskellige måder, så at man næsten fristes til at antage, at de har mere end fem sanser og kan opfatte tanker og indtryk, der ligger uden for den almindelige forestillingssfære. Og just fordi de er sig dette fortrin frem for hoben bevidste, just derfor er der intet, der går dem mere til hjerte, end at komme i en skæv stilling. Derfra skriver det sig, at den slags mennesker er så modtagelige for latter og spot, og at skamfølelsen viser sig så stærkt udviklet hos dem.

Jeg kunne rose mig af at være i besiddelse af denne sørgelige ejendommelighed under mit ophold i Saint-Lazare. Min kummer syntes forstanderen så overvældende, at han af frygt for følgerne anså det for nødvendigt at behandle mig særlig skånsomt og venligt. Han besøgte mig flere gange daglig og tog mig ofte ud at spadserere med sig i haven, alt imens han stadig fremkom med opmuntringer og nyttige råd. Da jeg modtog begge dele sagtmodigt og endda bevidnede ham min taknemmelighed, begyndte han at fatte håb om min snarlige omvendelse.

"De har af naturen en så blid og elskværdig karakter," sagde han en gang til mig, "at jeg ikke kan begribe, at De har gjort Dem skyldig i de udskejelser, man beskylder Dem for. Der er to ting, som jeg ikke kan få i mit hoved: for det første, at De med Deres gode egenskaber har kunnet hengive Dem til et ugudeligt levned, og for det andet, hvad der endnu mere forbavser mig, at De nu så beredvilligt lytter til mine vink og gode råd, efter i flere år at have ført et gudsforgåent liv. Hvis det er anger, der rører sig hos Dem, er De et sjældent eksempel på Himlens miskundhed, og, hvis det er et udslag af en naturlig godhed hos Dem, må der i alt fald være en fortræffelig grund i Dem, der berettiger mig til at nære de bedste forhåbninger om, at det snart vil lykkes os at føre Dem tilbage på den rette vej."

Jeg blev inderlig glad ved at høre ham udtale sig således og besluttede at give ham endnu højere tanker om mig ved at opføre mig fuldstændig til hans tilfredshed, idet jeg var overbevist om, at det var det sikreste middel til at forkorte min straffetid.

Da jeg bad ham om bøger, overraskedes han over, at jeg, til trods for at han havde givet mig frit valg til at læse, hvilke jeg ville, bestemte mig for nogle gudelige skrifter. Jeg lod, som om jeg kastede mig over studiet af disse med den største alvor og gav ham på den måde ved enhver lejlighed beviser på den forvandling, der var foregået med mig.

Forandringen var imidlertid kun rent ydre, og jeg må til min skam tilstå, at jeg i Saint-Lazare spillede en komplet Tartuffe-rolle. Når jeg var alene, gav jeg mig, i stedet for at studere, til at sukke over min skæbne. Jeg forbandede mit fængsel og det tyranni, som holdt mig indespærret.

Da skamfølelsen efterhånden tabte sig, afløstes den af kærlighedskvaler. Manons fraværelse, uvisheden om hendes skæbne og frygten for aldrig mere at gense hende var nu de eneste mål for mine sørgmodige betragtninger. Jeg så hende i tanken i G.M.'s arme, for det var min første forestilling; det faldt mig nemlig slet ikke ind, at han kunne have behandlet hende på samme måde som mig, og jeg var overbevist om, at han kun havde skaffet mig af vejen for at komme i uforstyrret besiddelse af Manon.

Jeg tilbragte således dage og nætter, der forekom mig evige. Mit eneste håb var, at min forstillelse skulle gøre sin virkning. Jeg vogtede omhyggeligt på forstanderens miner og ord for derved at komme på det rene med, hvad han tænkte om mig, og jeg stræbte på alle måder at behage ham som den, der havde hånd- og halsret over min skæbne. Det var tydeligt for mig at se, at han havde godhed for mig, og jeg nærede ikke tvivl om, at han gerne ville gøre mig en tjeneste.

En dag tog jeg mod til mig og spurgte ham, om det var af ham, min frigivelse afhang. Han svarede, at han ikke var ubetinget herre derover, men at han håbede, at hr. de G. M., på hvis anmodning politidirektøren havde arresteret mig, ville samtykke i, at jeg kom fri, hvis han lagde et godt ord ind for mig.

"Kan jeg gøre mig noget håb om," fortsatte jeg beskedent, "at de to måneder, jeg har været indespærret, vil forekomme greven som en tilstrækkelig udsoning for min brøde?"

Han lovede mig, hvis jeg ønskede det, at tale med min fjende om det. Jeg bad ham indtrængende om at bevise mig den tjeneste, og to dage efter fortalte han mig, at det var lykkedes

ham at røre hr. de G. M. ved alt det gode, han havde fortalt ham om mig, så at denne ikke blot syntes tilbøjelig til at gengive mig min frihed, men oven i købet havde ladet sig forlyde med, at han gerne ønskede at lære mig nærmere at kende og i den anledning agtede at aflægge mig besøg i mit fængsel. Skønt hans nærværelse ikke kunne være mig nogen behagelighed, måtte jeg dog betragte den som et middel til snart at komme på fri fod.

Han indfandt sig også, som han havde sagt, i Saint-Lazare. Det syntes mig, han så mere alvorlig og mindre indskrænket ud, end den gang jeg havde set ham hos Manon. Efter at have foreholdt mig det forkastelige i min adfærd, tilføjede han, sandsynligvis for at undskylde sine egne udskejelser, at der ikke var noget ondt i, at vi svage mennesker skaffede os visse naturlige fornøjelser, men at slyngelstreger og lumpent rænkespil fortjente straf. Jeg lyttede til hans ord med en underdanig mine, der lod til at falde i hans smag. Jeg blev ikke en gang fortrydelig, da han fremkom med nogle spottende bemærkninger om mit broderlige forhold til Lescaut og Manon, og hentydede til min lyst til at lave paternosterbånd, hvilken jeg vel havde haft rig lejlighed til at få styret i Saint-Lazare, siden jeg nærede så stor forkærlighed for denne fromme idræt. Men, til uheld for os begge, tilføjede han, at Manon vel havde gjort lige så dér, hvor hun var.

Trods den gysen, som fo'r gennem mig ved denne hentydning, havde jeg dog endnu så meget herredømme over mig selv, at jeg venligt bad ham om at forklare sig nærmere.

"Jeg mener," svarede han, "at hun nu i to måneder har lært dyd og gode sæder i spindehuset, og ønsker af hjertet, at hun

må have haft lige så stort udbytte af sit ophold, som De har haft af Deres i Saint-Lazare."

Selv med galejerne eller skafottet for øje kunne jeg dog ikke have behersket min ophidselse ved disse skrækkelige ord. Jeg styrtede mig over min fjende i et så blindt raseri, at jeg følte mine kræfter svigte mig. Alligevel var jeg endnu stærk nok til at kaste ham i gulvet og gribe ham i struben.

Jeg var godt på vej til at kvæle ham, da lyden af faldet og hans hæse stønnen vakte forstanderens og nogle munkes opmærksomhed. De ilede til og udfriede ham med magt af mine hænder. Jeg var næsten selv lige så udmattet og åndeløs som mit offer.

"Store Gud!" udbrød jeg og stønnede fortvivlet. "Retfærdige Himmel! Skal jeg leve et minut længere efter en sådan skændselsdåd!"

Jeg rejste mig for igen at styrte mig over den usling, der havde rettet et så dræbende slag imod mig.

Da man atter forhindrede mig deri, kendte min fortvivlelse, mine skrig og tårer ingen grænser. Jeg teede mig i det hele så vanvittig, at alle de, der var vidner til denne scene og ikke kunne fatte grunden til min adfærd, stirrede på hinanden i målløs forfærdelse.

Hr. G. M. gav sig imidlertid til at rette på sin paryk og sit halsbind.

Opbragt over den medfart, han havde lidt, gav han forstanderen ordre til at holde mig i endnu strammere tøjler end før og tugte mig med alle de midler, der som bekendt står til Saint-Lazares rådighed.

"Nej, hr. greve," svarede forstanderen afvisende, "over for en mand som hr. des Grieux tillader vi os ikke en sådan fremgangsmåde. Han er ellers så medgørlig og skikkelig, at han efter min mening umuligt kan have ladet sig henrive til en sådan voldsomhed uden vægtige grunde."

Ved dette svar blev G. M. aldeles ude af sig selv, og han forlod os over hals og hoved med den forsikring, at han nok skulle få os alle til at lystre.

Forstanderen beordrede sine munke til at følge den vrede herre til dørs, og ikke så snart var han blevet alene tilbage med mig, førend han indtrængende afæskede mig en forklaring angående oprindelsen til denne uhyggelige scene.

"Ak, ærværdige fader," sagde jeg, idet jeg blev ved at hulke som et barn, "tænk Dem den mest oprørende grusomhed, forestil Dem den afskyeligste af alle misgerninger, og De vil kunne danne Dem et begreb om den udåd, den nedrige G. M. har begået. Ak, han har givet mig et dødsstød, som jeg aldrig vil forvinde. Jeg skal fortælle Dem alt," tilføjede jeg med grådkvalt stemme, "for De er god og vil have medlidenhed med mig."

Jeg satte ham med så få ord som muligt ind i, hvilken dyb og uovervindelig lidenskab jeg nærede for Manon, fortalte ham om vor glimrende pekuniære stilling, førend vore egne tjenestefolk havde udplyndret os, og underrettede ham om, hvilke tilbud G. M. havde gjort min elskerinde, samt om forhandlingerne imellem dem og den bratte afslutning, sagerne havde fået. Jeg skal ganske vist ikke fragå, at jeg fremstillede sagen i det bedst mulige lys for vort vedkommende.

"Dette," fortsatte jeg, "er grunden til G. M.s varme interesse for min omvendelse. Han har haft indflydelse nok til at få mig

kastet i fængsel kun for at tilfredsstille sin hævn. Det tilgiver jeg ham. Men, ak! han har ikke ladet det blive derved: han har bortført min sjæls tilbedte, skændigt indespærret hende i spindehuset og bagefter været så fræk at komme og fortælle mig det. I spindehuset, barmhjertige Gud! Min elskede, mit hjertes dronning i spindehuset, mishandlet som den foragteligste af alle skabninger! Hvorledes skal jeg kunne udholde at leve efter en sådan skændsel?"

Den brave mand blev blød om hjertet ved synet af min sønderknuste tilstand og sagde til mig, at min fremstilling viste ham sagen i et helt andet lys end tidligere. Han vidste godt, at jeg havde ført et uregelmæssigt liv; men det var aldrig faldet ham ind andet end, at det måtte være hr. G. M.s interesse for min slægt, der havde bevæget ham til at gribe ind, og i overensstemmelse hermed havde også denne udtalt sig over for ham. Mine oplysninger om sagens egentlige natur, mente han, ville hidføre en betydelig forandring i hele min stilling, og han tvivlede ikke om, at politidirektøren, når han af ham blev sat ind i sammenhængen, ville lade sig bevæge til at gengive mig friheden.

Han spurgte mig dernæst, hvorfor jeg dog ikke havde tænkt på at skrive til min familie, siden denne altså var uden skyld i min anholdelse. Jeg imødegik denne indvending ved at fremhæve den sorg, et sådant budskab ville forvolde min fader, og den undseelse, jeg for mit eget vedkommende følte ved at lade min familie vide, hvor jeg befandt mig.

Til sidst lovede forstanderen på stående fod at begive sig til politidirektøren, om ikke af anden grund, tilføjede han, så for derved at komme greven i forkøbet, da denne havde forladt os i

en yderst opbragt tilstand og nød en sådan anseelse, at man med grund kunne frygte ham.

Jeg oppebiede forstanderens tilbagekomst med angst og bæven som en forbryder, der venter på sin dom. Det var en usigelig tortur for mig at vide Manon i spindehuset, ikke alene på grund af skændslen, der knyttede sig til dette opholdssted, men også fordi jeg ikke havde nogen som helst anelse om, hvorledes hun blev behandlet derinde, og erindringen om nogle småtræk, jeg i sin tid havde hørt fortælle om livet i denne anstalt, bragte mig hvert øjeblik til at skumme af raseri ved tanken om hendes ulykke. Jeg var så fuldt og fast bestemt på at komme hende til hjælp, koste, hvad det koste ville, med anvendelse af ethvert optænkeligt middel, at jeg kunne have stukket ild på Saint-Lazare, hvis det havde været mig umuligt at slippe bort på anden måde.

Jeg gav mig til at tænke over de udveje, der stod mig åbne, hvis politidirektøren stadig holdt mig fængslet mod min vilje. Jeg lagde mit hoved i blød og gennemløb i tanken alle muligheder, men jeg var ude af stand til at øjne den mindste sandsynlighed for frelse og gruede for at blive indespærret under endnu hårdere vilkår, hvis min flugt mislykkedes.

Jeg mindedes navnene på nogle fordums venner, af hvem jeg kunne vente en håndsækning, men hvorledes skulle jeg gøre dem bekendt med min tilstand? Endelig syntes jeg, jeg havde lagt en så snild undvigelsesplan, at jeg kunne gøre mig håb om et heldigt udfald. Jeg opsatte imidlertid foreløbig at spekulere nøjere over dens iværksættelse, indtil forstanderen var kommet tilbage, for at jeg af hans mund kunne erfare, om jeg skulle lade sagen gå sin gang eller selv gribe ind.

Da han kort efter trådte ind til mig, bar hans ansigt intet spor af det fornøjede udtryk, der plejer at bebude en glædelig efterretning.

"Jeg har talt med politidirektøren," sagde han, "men kom desværre for sent. Hr. de G. M. havde allerede været der og sat så meget ondt for Dem, at det var nær ved, jeg havde fået ordre til at skærpe Deres straf. Da jeg imidlertid havde talt manden til rette og sat ham ind i forholdene, opklaredes hans ansigt lidt efter lidt, og han morede sig til sidst kosteligt over den gamle kvindejægers naragtige opførsel. Alligevel sagde han til mig, at det var bedst, De blev endnu et halvt års tid herinde af hensyn til hr. de G. M.s ønske, så meget mere som De sikkert ville have godt af et sådant ophold. Han pålagde mig imidlertid at behandle Dem med venlighed, og, hvad det angår, indestår jeg Dem for, at De ikke skal komme til at beklage Dem over mig."

Den skikkelige forstanders vidtløftige beretning gav mig tid til fornuftig overvejelse. Jeg tog i betragtning, at det ville skade mine planer, hvis jeg viste mig alt for ivrig efter at komme på fri fod, og jeg forsikrede ham derfor, at siden det nu engang var skæbnens og politidirektørens vilje, at jeg skulle blive, følte jeg det dog som en lindring, at han i hvert fald ikke brød staven over mig. Jeg udbad mig derpå ganske uforbeholdent en gunst af ham, som ikke kunne have nogen betydning for andre, men som ville bidrage meget til min beroligelse. Det drejede sig om at skikke bud til en af mine venner, en from gejstlig i Saint-Sulpice, lade ham vide, at jeg var i Saint-Lazare, og give ham lov til en gang imellem at besøge mig.

Denne tilladelse blev mig straks indrømmet.

Det var min ven Tiberge, jeg ønskede at se, ikke fordi jeg gjorde mig håb om, at han direkte skulle hjælpe mig med at få min tabte frihed tilbage, men jeg agtede at benytte ham som et redskab til det, uden at han selv anede det.

Min plan var i al korthed denne: Jeg ville skrive til Lescaut og overdrage til ham og vore fælles venner at træffe anstalter til min befrielse. Den første vanskelighed, der frembød sig, var at skaffe ham mit brev i hænde, og det var det, Tiberge skulle stå mig bi med. Da denne imidlertid godt kendte Manons broder, var jeg bange for, at han af den grund nødigt ville påtage sig kommissionen. Min plan var derfor at lægge brevet til Lescaut inden i et andet, der var adresseret til en brav mand af mit bekendtskab, som jeg bad hurtigst muligt besørge indlagte skrivelse til dens adresse. Da jeg absolut måtte tale med Lescaut, for at vi i forening kunne træffe vore forholdsregler, satte jeg ham i den indlagte billet stævne i Saint-Lazare, hvor han skulle spørge efter mig under foregivende af, at han var min ældre broder, som var kommet til Paris i den udtrykkelige hensigt at skaffe sig kundskab om mine forhold. Under dette møde agtede jeg så at komme overens med ham om, hvilke midler der hurtigst og sikrest kunne føre til målet.

Forstanderen lod Tiberge vide, at jeg ønskede at se ham.

Denne trofaste Achates havde langtfra tabt mig af syne; han kendte til punkt og prikke mit sidste eventyr og vidste godt, at jeg var i Saint-Lazare, hvilket han måske ikke havde så meget at indvende imod, da han håbede, at mit fangeliv kunne føre mig tilbage på pligtens vej.

Han skyndte sig hen til mig i fængslet, hvor vi talte længe og i største venskabelighed med hinanden. Da han spurgte mig, om

jeg endnu stadig nærede de samme tanker, talte jeg ganske åbenhjertigt med ham om alt undtagen min påtænkte undvigelse.

"Kære ven," sagde jeg, "jeg vil ikke i dine øjne synes anderledes, end jeg er. Hvis du går ud fra, at det forvildede får er vendt tilbage til hjorden, og at jeg, ramt af Himlens straf, har forsaget Djævelen og alle hans gerninger, at jeg, kort sagt, fuldstændig har frigjort mig fra kærlighedens magt og ganske revet Manon ud af mit hjerte, i så fald har du haft alt for gode tanker om mig. Jeg er i ét og alt den samme, som da vi skiltes for fire måneder siden, stadig forelsket op over begge øren og lige ulykkelig ved denne skæbnesvangre kærlighed, der forekommer mig at være det eneste, der er værd at leve for."

Han svarede, at den tilståelse, jeg aflagde, domfældte mig. Man kunne træffe mange lastefulde mennesker, der var i den grad blændede af syndens falske glimmer, at de højt og lydeligt vedkendte sig, at de foretrak den for dydens sande lykke; men sådanne folk havde dog i det mindste et billede af lykken at holde sig til, om de end blev bedraget af skinnet. Når jeg derimod, som jeg selv tilstod, godt indså, at min kærlighed kun formåede at gøre mig brødefuld og ulykkelig, men alligevel blev ved at vandre vejen til synd og sorg da var der en modsigelse imellem mine tanker og handlinger, som ikke gjorde min fornuft ære.

"Det er let for dig at sejre, Tiberge," svarede jeg, "så længe du er alene på valpladsen, men lad nu også mig fremkomme med mine grunde. Vil du virkelig påstå, at et liv i Herren er fritaget for sorger, modgang og bekymringer? Hvad navn vil du da give magthavernes fængsler, galger, bål og pinebænke? Vil du måske

sige som mystikerne, at legemets hudflettelse tjener til åndens forherligelse? Et så urimeligt paradoks kan du da umuligt ville hævde. Dette dydige liv, du priser så højt, er altså, som du selv må indrømme, opfyldt af utallige sorger, eller rettere sagt, det er kun en fortsat kæde af ulykker, gennem hvilke man kæmper sig frem til salighed. Men, hvis fantasien kaster et skær af glæde over selve disse trængsler, fordi man venter, at de til sidst vil krones med en lykkelig udgang, hvorfor kalder du da en sådan opfattelse hos mig tåbelig og selvmodsigende? Jeg elsker Manon, og gennem utallige genvordigheder forfølger jeg mit mål, at komme til at leve tilfreds og rolig ved hendes side. Stien, jeg følger, er tung og trang, men håbet om sejrrig at komme til målet, forsoner mig med vejens trængsler, og et øjeblik, tilbragt i hendes selskab, opvejer langt alt, hvad jeg har måttet gennemgå for at nå så vidt. Det forekommer mig, at vi begge befinder os på ganske det samme standpunkt. Hvis der er nogen forskel, har jeg i alt fald fordel på min side, for min lykke er nærforestående, mens din ligger langt fremme i tiden; min fryd vil blive af samme art som mine sorger, det vil sige af legemlig natur, mens det, du håber at opnå, er af en uhåndgribelig art, som kun troen låner vished."

Min udvikling gjorde så stærkt indtryk på Tiberge, at han forskrækket veg tre skridt tilbage i stuen.

Med den største alvor sagde han til mig, at det jeg havde sagt, ikke blot stred imod sund fornuft, men at det var et sørgeligt, sofistisk ræsonnement, præget af ugudelighed og vantro.

"Denne sammenligning," fortsatte han, "mellem det mål, du har valgt, og det, som er foresat os af religionen, er en usømmelighed, som går over alle grænser."

"Jeg indrømmer gerne, at sammenligningen er utilbørlig," svarede jeg, "men jeg beder dig lægge mærke til, at det egentlig heller ikke var det, jeg ville have frem. Det var min agt at forklare dig det selvmodsigende, du finder i at vise udholdenhed i et ulykkeligt kærlighedsforhold, og jeg tror at have opnået at bevise dig så klart som to og to er fire, at selv om en sådan inkonsekvens er til stede, kan du dog lige så lidt som jeg frigøre dig for den. Det var kun vedholdenheden, som, jeg hævdede, var ens i begge tilfælde, og jeg påstår endnu, at den er det. – Hvis du vil svare mig, at dydens mål er uendelig ophøjet over kærlighedens, må sikkert alle og enhver give dig ret. Men det er jo ikke det, der er tale om; det drejer sig her om begges modstandsevne, når det gælder at lide ondt. Skal man dømme efter resultatet, hvor mange er der da ikke, som svigter dydens strenge forskrifter, og hvor få forsager deres kærlighed! Hvis du dertil vil svare, at, hvis der findes torne på dydens vej, er disse i alt fald ikke absolut nødvendige, at pinebænke og tyranni ikke eksisterer mere, og at man kan se mange dydige mennesker leve tilfredse og lykkelige, da kan jeg forsikre dig, at der også findes lykkelige og harmoniske kærlighedsforbindelser. Tilmed er der en forskel, som ubetinget taler til gunst for min opfattelse, nemlig, at kærligheden, hvor lidt man end kan bygge på den, kun lover os glæde og tilfredsstillelse, mens religionen kræver, at man skal være fattet på en lang og kedsommelig pønitense."

"Misforstå mig ikke," skyndte jeg mig at tilføje, da jeg så, at mine udtalelser havde gjort et pinefuldt indtryk på ham, "jeg vil kun fastholde dette ene, at den alleruheldigste metode, man kan anvende, når det gælder om at kurere et menneske for den

sygdom, som hedder kærlighed, er at søge at nedsætte de nydelser, som denne byder, og love ham langt flere og større fordele, hvis han bekvemmer sig til at følge dydens bane. Vi mennesker er nu engang skabt til glæde, det kan der ikke være to meninger om, og vi behøver såmænd ikke lang betænkningstid, før det står os klart, at de glæder, kærligheden bereder os, er de ypperste af alle. Vi ville snart komme på spor efter, at man fører os bag lyset, når der loves os større nydelser ad andre veje, og får vi øjnene op for et sådant bedrag, bliver vi mistænksomme over for andre løfter af ganske anderledes pålidelig natur. Når præsterne vil lede mig ind på dydens vej, lad dem så ikke skjule for mig, at den er lang og tung, men lad dem i dets sted hellere foreholde mig, at kærligheds smigrende lyst er kortvarig, og at den, som hengiver sig dertil, handler mod skriftens bud, og udsætter sig for sin sjæls fortabelse, eller lad dem, hvad der måske ville gøre allermest indtryk på mig, fortælle mig, at jo mere fristende disse nydelser end er, jo mere vil Himlen vide at belønne os, når vi giver afkald på dem, men lad præsterne ærligt bekende, at, således som vi mennesker nu engang er skabt, er elskov den største fryd, der frembyder sig for os her på jorden."

Efterhånden som mit foredrag skred frem, opklaredes Tiberges ansigt. Han indrømmede, at der måske kunne være nogen fornuft i min tankegang, og indvendte kun, at jeg med sådanne principper jo netop af al magt burde bekæmpe min lidenskab i håb om den belønning, jeg ventede mig så meget af hinsides graven.

"Ak desværre, kære ven," svarede jeg sukkende, "det er jo netop her, jeg må bekende, hvor svag og skrøbelig jeg er.

Visselig er det min pligt at handle efter det, jeg anser for rigtigst, men ak! en sådan sjælsstorhed ligger over mine kræfter, for der findes ikke den ting mellem himmel og jord, som kan bringe mig til at glemme Manon."

"Jeg tror, Gud forlade mig," udbrød Tiberge, "at du er smittet af jansenisternes forkastelige lære!"

"Det har jeg ikke nogen mening om," svarede jeg, "og heller ikke står det mig klart, hvad jeg bør tænke, men sandheden af mange af denne sekts lærdomme forekommer mig alligevel indlysende."

Vor samtale var dog ikke spildt, for så vidt som den førte til på ny at vække min vens medlidenhed med mig. Han så godt, at det var svaghed hos mig og ikke slethed, som forhindrede mig i at bryde med mit tidligere liv, og overbevisningen herom bevirkede, at han følte sig stærkere kaldet til også i fremtiden at yde mig sin bistand, som var mig uundværlig, hvis jeg ikke skulle gå redningsløst til grunde. Jeg betroede ham imidlertid intet om mine fremtidsplaner, men bad ham blot om at besørge mit brev. Jeg havde skrevet det forinden hans ankomst og manglede ikke påskud til at indprente ham, hvor nødvendigt det var for mig, at brevet kom af sted.

Han besørgede det punktligt til dets adresse og Lescaut fik endnu samme dag den meddelelse, der var bestemt til ham.

Dagen efter indfandt han sig under foregivende af, at han var min broder.

Min glæde var ubeskrivelig, da jeg så ham træde ind.

"Lad os ikke spille et minut," sagde jeg til ham og lukkede forsigtig døren. "Fortæl mig først, hvorledes Manon har det, og sig mig så, hvorledes jeg skal slippe løs."

Han forsikrede mig, at han ikke havde set sin søster siden dagen før vor anholdelse. Det var først efter mange forespørgsler og store anstrengelser lykkedes ham at finde ud af vort opholdssted. Flere gange havde han forhørt sig i spindehuset, men var stadig blevet afvist.

"Elendige G. M.," udbrød jeg, "du skal komme til at bøde!"

"Hvad Deres befrielse angår," blev Lescaut ved, "er jeg bange for, at det bliver et vanskeligere stykke arbejde, end De tror. Et par af mine venner og jeg tilbragte aftenen i går med at undersøge anstalten her udvendig fra, og vi kom til det resultat, at det ville holde hårdt at få Dem på fri fod, da Deres vinduer, som De har beskrevet mig i brevet, vender ud til en gårdsplads omgivet af bygninger. Desuden er det tredje etage, og umuligheden af at få stiger og reb herind er jo indlysende. Ad den kant øjner jeg altså ingen udvej; hjælpen må komme indvendig fra, og her må vi se at finde på et eller andet."

"Det nytter ikke," svarede jeg, "jeg har undersøgt alt, især siden forstanderens mildhed har givet mig friere hænder. Døren til mit kammer er vel ikke mere aflåst, og jeg kan uhindret bevæge mig i munkenes korridorer, men alle udgange er omhyggeligt spærrede af tykke døre, der holdes lukkede både dag og nat, så at der må mere til end blot gymnastisk færdighed for at bryde ud. Men," fortsatte jeg, idet jeg i tanken dvælede ved en idé, der forekom mig udmærket, "kan De ikke skaffe mig en pistol?"

"Med største lethed," svarede Lescaut. "Agter De måske at gøre en ulykke på en eller anden?"

Jeg forsikrede ham, at dette var så langt fra min hensigt, at pistolen ikke engang behøvede at være ladet.

"Bring mig den i morgen," tilføjede jeg, "og sørg for at være til stede klokken elleve om aftenen med et par af Deres kammerater i nærheden af hovedporten. Jeg håber, det nok skal lykkes mig at komme ud til Dem."

Han trængte forgæves ind på mig for at få yderligere oplysninger. Jeg sagde til ham, at et forehavende som det, jeg påtænkte, umuligt lod sig beskrive på forhånd, det måtte krones af held for ikke at synes den rene galskab. Jeg bad ham endvidere om at afkorte sit besøg for lettere at få adgang til mig igen.

Dagen efter fik han uden vanskelighed lov til atter at besøge mig. Når man så ham skride frem, værdig og gravitetisk, måtte man absolut tage ham for en alvorsmand.

Da jeg var kommet i besiddelse af pistolen, nærrede jeg så godt som ingen tvivl om, at alt ville gå efter ønske. Min plan var ganske vist halsbrækkende og urimelig, men de motiver, der ledte mig, bragte mig til at anspænde mine kræfter til det yderste.

Siden jeg havde fået tilladelse til at gå ud og spadserere i gangene, havde jeg lagt mærke til, at portneren bragte alle fængslets nøgler op til forstanderen, og at der herefter herskede dyb stilhed i hele bygningen, så man deraf kunne slutte, at alle måtte være gået til ro. Ad en korridor, der førte fra mit kammer til forstanderens bolig, havde jeg uhindret passage. Det var min hensigt at tage nøglerne fra ham for at slippe ud på gaden. Pistolen ville jeg kun benytte til at skræmme ham med, hvis han ikke godvilligt udleverede nøglerne.

Utålmodig afventede jeg det afgørende øjeblik.

Portneren kom på samme tid som sædvanlig, nemlig et par minutter over ni. Jeg lod endnu en time gå for at være sikker på, at alle sov.

Endelig vovede jeg mig frem med mit våben i den ene hånd og et tændt lys i den anden.

Jeg bankede først ganske sagte på forstanderens dør for at vække ham uden støj. Han hørte mig, da jeg bankede anden gang, og troede, som rimeligt var, at det måtte være en af munkene, der var blevet syg, og som trængte til hjælp. Han rejste sig for at lukke op, men var dog så forsigtig først at spørge gennem døren, hvem det var, og hvad der var i vejen. Jeg blev nødt til at nævne mit navn, men påtog mig en klagende tone for at få ham til at tro, at jeg ikke befandt mig vel.

"Ih! er det Dem, kære barn," sagde han og lukkede op for mig. "Hvad bringer Dem dog hertil på denne tid af døgnet?"

Jeg gik ind uden at sige et ord, og, idet jeg førte ham bort fra døren helt hen i den modsatte ende af værelset, erklærede jeg rent ud, at det var mig umuligt at blive længere i Saint-Lazare. Natten var et gunstigt tidspunkt for folk, der ønskede at forsvinde ubemærket, og jeg håbede, han ville vise mig det venskabsstykke, godvilligt at lukke mig ud eller også låne mig nøglerne.

Min opfordring overraskede ham med god grund, og han begyndte at stirre målløs på mig. Da jeg imidlertid ikke havde megen tid at spille, gjorde jeg ham i korthed opmærksom på, at jeg ganske vist var dybt rørt over al hans venlighed mod mig, men at friheden var det kosteligste af alle goder, især for mig, som den var blevet berøvet på en så uretfærdig måde, og at jeg

af den grund var fast bestemt på endnu i denne nat, det koste, hvad det ville, at ryste fængslets støv af mine fødder.

Af frygt for, at han skulle råbe om hjælp, viste jeg ham inden for min kjole et *argumentum ad hominem*.

"En pistol!" udbrød han. "Hvorledes, min søn, De vil berøve mig livet som tak for alt, hvad jeg har søgt at være for Dem?"

"Gud forbyde sligt!" svarede jeg ham. "De er en alt for besindig og fornuftig mand til at bringe mig i en så sørgelig nødvendighed, men fri vil jeg være, og så fast er min beslutning, at, hvis De lægger mig hindringer i vejen, må De være belavet på det værste."

"Jamen kære unge mand," udbrød han bleg og forfærdet, "hvad har jeg dog gjort Dem? Hvilken grund har De til at ville berøve mig livet?"

"Så hør dog," svarede jeg utålmodigt, "jeg har aldeles ikke i sinde at dræbe Dem. Hvis De ønsker at leve, så luk mig blot ud herfra, og i så fald har De ingen bedre ven end mig."

Da jeg så nøglerne ligge på et bord, tog jeg dem til mig og bad ham følge mig så lydløst som muligt.

Han var nødt til at adlyde.

Ved hver dør, den gamle åbnede på vor vej, sukkede han bebrejdende:

"Ak, min søn, hvem skulle dog have troet det?"

"Stille, stille, ærværdige fader!" tyssede jeg stadig på ham.

Endelig kom vi til et slags jerngitter lige for den store hovedport. Jeg anså mig allerede for frelst, men holdt mig dog bag ved pateren med lyset i den ene hånd og pistolen i den anden.

Mens han var i færd med at lukke op, vågnede den ene af tjenestekarlene, der lå og sov i et kammer i nærheden, ved lyden af slåerne, der blev skudt fra. Af nysgerrighed efter at se, hvad der var på færde, stak han hovedet ud af døråbningen.

Den brave forstander anså ham øjensynlig for at være i stand til at magte mig, for han var uforsigtig nok til at give ham ordre til at komme ham til hjælp.

Det var en kraftig karl, og han kastede sig over mig uden betænkning.

Jeg gjorde kort proces og affyrede min pistol lige i brystet på ham.

"Det kan han takke Dem for, hr. forstander," sagde jeg med en vis overlegenhed til denne. "Men tag nu bare fat igen, og se at blive færdig!" tilføjede jeg og puffede ham hen imod den sidste port.

Han vovede ikke at gøre indsigelser, og jeg slap lykkelig ud.

Et par skridt derfra traf jeg Lescaut, der, som han havde lovet, ventede mig med to af sine venner.

Mens vi fjernede os, sagde Lescaut, at han syntes, han havde hørt et skud falde.

"Det er også Deres skyld," sagde jeg til ham. "Hvorfor bragte De mig en ladt pistol?"

Imidlertid roste jeg ham dog for hans betænksomhed, som jeg kunne takke for, at jeg ikke havde fået lov til at kukkelure endnu en god stund inden for Saint-Lazares mure.

Vi tilbragte natten på en café, hvor jeg kom lidt til hægterne igen efter den dårlige forplejning, jeg havde fået i de sidste tre måneder, men det var mig imidlertid umuligt at føle nogen

virkelig glæde, dertil pinte tanken om Manons skæbne mig alt for grusomt.

"Vi må hjælpe hende for enhver pris," sagde jeg til mine tre venner, "det var kun derfor, jeg selv ønskede at komme i frihed. For mit vedkommende er jeg rede til at sætte alt, selv livet, ind på det."

Lescaut, som ikke var tabt bag af en vogn, forestillede mig, at vi måtte gå besindigt til værks. Min undvigelse fra Saint-Lazare og den ulykkelige omstændighed, som havde ledsaget den, måtte uden tvivl have vakt stort røre, politidirektøren ville sætte sine støvere ud på mig, og han havde, som bekendt, lange arme. Hvis jeg ikke ville udsætte mig for noget endnu værre end Saint-Lazare, var det tilrådeligt foreløbig at holde mig godt gemt inden døre for at give den første storm tid til at lægge sig.

Hans råd var godt, men man måtte være fornuftig for at følge det. Så megen nølen og så mange omstændigheder lod sig ikke forlige med min stormende lidenskab. Kun for så vidt rettede jeg mig efter ham, som jeg lovede at tilbringe hele den næste dag med at sove.

Han lukkede mig inde i sit værelse, hvor jeg forblev lige til den påfølgende aften.

En del af denne tid anvendte jeg til at tænke over allehånde planer og midler til at komme Manon til hjælp. Jeg var overbevist om, at hendes fængsel var endnu vanskeligere at slippe ud af end mit, og at der ikke kunne være tale om at anvende vold og magt. List og snildhed måtte der til, men, om det så var Minerva, visdommens gudinde, ville hun ikke have vidst, hvorledes hun skulle gribe sagen an i mit tilfælde. Det var mig i den grad umuligt at øjne nogen udvej, at jeg foreløbig

opsatte alle yderligere overvejelser, indtil jeg havde fået mere at vide om de indre forhold i straffeanstalten.

Så snart jeg ved mørkets frembrud atter var kommet på fri fod, bad jeg Lescaut om at ledsage mig derhen.

Vi indlod os i passiar med en af portnerne, som lod til at være en mand, man kunne komme til rette med. Jeg foregav, at jeg var en tilrejsende, som havde hørt spindehuset fordelagtigt omtale og interesserede sig for forholdene på den slags anstalter. Jeg udfrittede ham om de allerubetydeligste småting og ledte efterhånden samtalen hen på de forskellige overordnede for at få oplysninger om deres navne og om, hvorledes den gængse mening var om dem. Hans svar på dette sidste punkt gav mig ideen til en plan, som forekom mig udmærket, og som jeg ikke betænkte mig på at iværksætte.

Da jeg anså det for en sag af stor betydning for mit forehavende, spurgte jeg ham, om nogle af disse herrer ikke var gifte og havde børn.

Han svarede, at han for de flestes vedkommende ikke kunne udtale sig med bestemthed, men, hvad hr. de T. angik, en af anstaltens øverste embedsmænd, kunne han faktisk oplyse mig om, at han havde en søn på omtrent femogtyve år, som undertiden var fulgt med faderen ud på anstalten.

Denne besked var mig mere end tilstrækkelig, og jeg afbrød næsten øjeblikkelig samtalen. På tilbagevejen gjorde jeg Lescaut bekendt med mine tanker.

"Jeg forestiller mig," sagde jeg til ham, "at den unge de T., som kommer fra et rigt og dannet hjem, må have sans for adspredelser, som de fleste unge mennesker i hans alder. Han er næppe nogen kvindehader eller så bornert, at han vil nægte

sin medvirkning til en kærlighedsaffære. Min plan går ud på at få ham til at interessere sig for, at Manon kommer på fri fod. Hvis han er en brav mand med hjertet på rette sted, vil han stå os bi af interesse for os, men, hvis en sådan bevæggrund skulle være fremmed for ham, vil han antagelig nok alligevel gøre sit bedste, da der er en smuk pige med i spillet, om ikke af anden grund så i håb om at kunne blive hendes elsker. Endnu i morgen agter jeg at henvende mig til ham. Der er en stemme inden i mig, som siger mig, at min plan er god, og jeg synes allerede nu, at det er, som en tung sten var faldet fra mit bryst."

Lescaut måtte indrømme, at mine ideer ikke var rent grebet ud af luften, og at vi måske nok kunne håbe at udrette et eller andet ad den vej.

Den nat var derfor min søvn roligere, end den havde været i mange Herrens tider.

Den følgende morgen foretog jeg et grundigt eftersyn af min garderobe og søgte på bedste måde at dække syndernes mangfoldighed i min påklædning; derpå kørte jeg til den unge hr. de T.'s bolig.

Han lod til at blive overrasket ved at modtage besøg af en vildfremmed person, men hans sympatetiske ansigtstræk og høflige væsen borgede mig for et godt resultat af vor samtale. Jeg udtalte mig ganske åbent overfor ham og gjorde mig umage for at vække hans interesse for os ved stærkt at betone Manons gode egenskaber og min dybe kærlighed, der stod i forhold til hendes store værd. Han ytrede, at han ganske vist aldrig havde set Manon, men at han dog måske havde hørt tale om hende, for så vidt som det var den samme, der engang havde stået i forhold til den gamle G. M.

Da jeg formodede, at han sikkert også måtte vide besked med den rolle, jeg havde spillet i denne sag, søgte jeg at vinde ham mere og mere ved at skænke ham min fuldstændige fortrolighed og fortalte ham fra ende til anden alt, hvad der var hændt Manon og mig.

"Som De ser," tilføjede jeg, "lægger jeg i Deres hænder mit liv og min kærlighed, som begge er mig lige dyrebare. Jeg udtaler mig uden forbehold over for Dem, fordi jeg har hørt så megen tale om Deres gode hjerte, og, da vi er jævnaldrende, nærer jeg samtidig den fortrøstning, at der måske også er nogen overensstemmelse til stede i vore følelser."

Mit oprigtige skriftemål lod til ikke at forfejle sin virkning. Hans svar tydede på, at han var en mand med fin dannelse og dyb følelse, to egenskaber, som ikke altid træffes forenede, og hvoraf den første ofte udelukker den anden. Han sagde til mig, at han var overordentlig glad over at have gjort mit bekendtskab og ville sætte megen pris på, at jeg skænkede ham mit venskab, som han ville bestræbe sig for at gøre sig værdig til ved sin iver for at være mig til nytte. Han kunne ikke love, fortsatte han, at skaffe mig Manon tilbage, fordi hans indflydelse var alt for ringe til at kunne udvirke noget sådant, men han tilbød mig, at jeg skulle få hende at se, og forsikrede mig, at han ville gøre alt, hvad der stod i hans magt, for atter at forene os.

Jeg blev gladere over, at han beklagede kun at kunne gøre så lidt for mig, end om han straks havde erklæret sig beredt til at opfylde alle mine ønsker. At han indskrænkede sig til ikke at tilbyde mere, end han kunne holde, syntes mig et tegn på oprigtighed, som gjorde det gunstigste indtryk på mig. Kort

sagt, jeg håbede alt af hans venskab. Alene udsigten til at se Manon igen kunne have fået mig til at gå i ilden for ham.

Da jeg med et par ord lod ham forstå, hvor glad og taknemmelig jeg var, overbeviste han endnu mere om, at jeg var hans godhed værd. Med et djærvt håndtryk sluttede vi venskab, alene fordi vi følte, at vi begge var hjertensgode mennesker, og fordi en varmtfølende og ædelttænkende mand uvilkårligt hendrages til en beslægtet ånd, når han møder en sådan på sin vej.

Han gik endnu videre for at vise, hvor stor pris han satte på mig, for da han havde hørt mine samtlige eventyr og deraf sluttet, at jeg ikke havde forladt Saint-Lazare som nogen Krøsus, stillede han sin pung til min rådighed og bad mig endelig ikke at afslå hans tilbud.

"Det er for meget, det kan jeg ikke tage imod," sagde jeg. "Hvis De af venskab og godhed for mig kan udvirke, at jeg får Manon at se, vil jeg være Dem evigt taknemmelig derfor, og, hvis De fuldstændig gengiver mig min elskede, vil jeg altid være rede til at ofre liv og blod for Dem og endda ikke tro at have betalt min gæld til Dem."

Vi forlod først hinanden efter at have truffet aftale om tid og sted for vort næste møde. Han var højmodig nok til ikke at skyde det længere ud end til samme dags eftermiddag. Henimod klokken fire kom han og hentede mig i en café, hvor han havde sat mig stævne, og vi gik sammen til spindehuset.

Mine knæ rystede under mig, mens vi skred hen over fængselsgården.

"Stor er kærlighedens magt!" jublede det inden i mig. "Jeg skal altså gense mine øjnes fryd, årsagen til så mange tårer og

så megen bekymring. O himmelske magter, jeg bønfaller jer om at lade mig leve, indtil jeg har set hende, så kan I siden gøre med mig, hvad I vil. Det er den eneste nåde, jeg beder jer om at forunde mig!"

Hr. de T. henvendte sig til nogle mænd af portvagten, som straks tilbød at gøre alt, hvad der stod i deres magt, for at være ham til behag. Han skaffede sig underretning om, i hvilken fløj Manons celle var, og lod hente en nøgle af mægtige dimensioner for at åbne hendes dør.

Jeg forhørte mig hos den slutter, som ledsagede os – det viste sig nemlig at være den samme, der havde opsyn med Manon – om, hvorledes hun havde tilbragt sin tid i fængslet.

Han fortalte mig, at hun havde vist en englelig blidhed, at han aldrig havde hørt et ondt ord af hende, men at hun uafbrudt havde udgydt tårer i de første seks uger.

"Dog," tilføjede han, "senere har hun slået sig til tåls og bestiller nu ikke andet end at sy fra morgen til aften med undtagelse af nogle timer, hun anvender til læsning."

Da jeg endvidere spurgte ham, om hun havde nydt nogen ordentlig forplejning i den forløbne tid, svarede han, at hun i hvert fald ikke havde manglet det nødvendige.

Efterhånden som vi kom hen i nærheden af hendes celle, begyndte mit hjerte at banke voldsomt.

"Gå alene ind," sagde jeg til hr. de T., "og forbered hende på mit komme, for jeg er bange for, at hun skal blive alt for rystet ved pludselig at se mig."

Da døren blev lukket op, holdt jeg mig tilbage udenfor, men kunne ikke desto mindre høre hvert ord, der blev talt derinde.

Han bad hende være ved godt mod og sagde, at han og jeg var venner, hvorfor han tog levende del i vor skæbne.

Da hun indtrængende opfordrede ham til at sige hende, hvorledes det var gået mig, lovede han at føre mig til hende, så trofast og hengiven, som hun kunne ønske sig.

"Hvornår?" spurgte hun.

"Endnu i dag," svarede han. "Det lyksalige øjeblik er nærmere, end De måske aner. Hvis De ønsker det, kan det ske straks."

Det gik op for hende, at jeg stod udenfor. I det samme, hun ilede hen imod døren, trådte jeg ind.

Vi favnede hinanden længe og inderligt, således som det efter tre måneders adskillelse er en himmelsk fryd for to elskende.

Hr. de T. var øjensynlig rørt over denne bevægede scene og betragtede os tavs i nogen tid, mens suk, glædesudbrud og hede elskovsord ustandselig strømmede over vore læber.

"Jeg er lige ved at være misundelig på Dem," sagde han endelig til mig, "der findes ikke så glimrende en lod, som jeg jo ikke med glæde ville bytte for den lykke at eje en så smuk og varm elskerinde."

"Derfor synes mig også alverdens kongers og kejseres skatte for intet at regne i sammenligning med den fryd at vide mig elsket af Manon."

En samtale, der havde været så inderlig attrået som vor, kunne ikke undlade at antage et overordentlig kærligt præg. Stakkels Manon fortalte mig alt, hvad hun havde måttet døje, og fik så til gengæld bagefter mine genvordigheder at vide. Vi græd bitterligt ved tanken om, hvad jeg nys havde udstået, og

ved at tale om den nød, hvori hun endnu i dette øjeblik var stedt.

Hr. de T. trøstede os med fornyede løfter om at gøre alt, hvad der stod i hans magt, for at udfri os af vor elendighed. Han lagde os på sinde, at jeg gjorde klogest i at afkorte mit besøg så meget som muligt, for at det lettere skulle kunne efterfølges af andre. Det holdt hårdt for ham at gøre os det hensigtsmæssige i dette råd indlysende. Manon ville navnlig ikke høre tale om allerede at skilles. Hun tvang mig atter og atter ned på bænken ved siden af sig, klamrede sig fast til min arm eller holdt mig tilbage ved mine klæder.

"Ak!" sukkede hun, "hvor kan du dog nænne at lade mig alene på dette skrækkelige sted? Hvem indestår mig for, at jeg nogen sinde kommer til at se dig mere?"

Hr. de T. lovede, at han og jeg ofte ville komme og besøge hende.

"Hvad bygningen her angår," tilføjede han galant, "går det virkelig ikke an længere at kalde den for spindehuset; det er jo Versailles, siden den inden for sine mure huser en kvinde, der er værdig til at herske som dronning over alle hjerter."

Da vi gik ned ad trapperne, gav jeg slutteren en dusør, for at han skulle være hensynsfuld og skånsom over for min elskede. Jeg traf heldigvis her et menneske, hvis karakter ikke var så lav og forhærdet, som det gennemgående er tilfældet hos den slags folk. Han havde med uskrømtet deltagelse overværet Manons og mit kærlige møde, og den lousidor, jeg stak til ham, forøgede hans gode tanker om mig.

Da vi kom ned i fængselsgården, tog han mig afsides og sagde til mig:

"Hvis De vil fæste mig i Deres tjeneste eller give mig et passende vederlag for tabet af min stilling, anser jeg det for en smal sag at befri frøken Lescaut."

Jeg spidsede øren ved dette forslag, og, skønt jeg ikke ejede en hvid, betænkte jeg mig dog ikke på at love ham guld og grønne skove. Jeg gjorde ganske vist regning på, at det altid ville falde mig let at tilfredsstille et menneske med hans beskedne fordringer til livet.

"Vær overbevist om, min ven," sagde jeg til ham, "at jeg skal gøre alt for dig, hvad jeg evner, og at din fremtid skal ligge mig lige så meget på sinde som min egen! Men fortæl mig frem for alt, hvad du agter at gøre!"

"Ganske simpelt dette," sagde han. "Jeg vil lukke jomfruen ud af cellen og føre hende ned til fængselsporten, hvor De da må være parat til at tage imod hende."

Da jeg spurgte ham, om der ikke var fare for, at hun skulle blive genkendt, mens hun passerede gangene og fængselsgården, tilstod han ganske ærligt, at nogen risiko var der jo nok forbundet med det, men indvendte, at den, som intet vover, intet vinder.

Skønt det glædede mig at se, hvor lidt han ænsede faren, kaldte jeg dog på hr. de T. for at meddele ham denne plan og de skær, hvorpå den kunne strande.

Han så mere skeptisk på sagerne end jeg og mente ubetinget, at udsigten til, at hun slap bort, var forholdsvis ringe, mens hun udsatte sig for alvorlig fare, hvis hun blev opdaget og anholdt undervejs.

"Desuden," tilføjede han, "måtte De jo uopsættelig forlade Paris, hvor De aldrig kunne være i sikkerhed for politiet, som

ville fordoble sine anstrengelser, når det på én gang gjaldt om at få fingre i Dem og hende. En ung mand undgår temmelig let at vække opmærksomhed, så længe han er alene, men hvis han er i følge med en smuk kvinde, er det næsten utænkeligt, at han skulle kunne holde sig skjult i længere tid."

Hvor rigtig hans bemærkning end var, vandt dog mit håb om snart at sætte Manon i frihed overhånd over alle betænkeligheder.

Jeg satte hr. de T. ind i min tankegang, idet jeg bad ham tilgive en forelsket yngling hans dårskab og mangel på besindighed, og tilføjede, at det var min agt at forlade Paris for at tage bolig i en eller anden landsby i omegnen, således som jeg havde båret mig ad ved tidligere lejligheder.

Det blev altså aftalt med slutteren, at vi allerede den følgende dag skulle bringe vort forehavende til udførelse, og, for så vidt muligt at sikre os et heldigt udfald, besluttede vi at medbringe en mandsdragt for ved hjælp af denne at lette Manons bortførelse. Vanskeligheden bestod kun i at få den bragt ubemærket ind; men det skortede mig heldigvis ikke på opfindsomhed til at klare dette punkt.

Jeg bad blot hr. de T. om den næste dag at tage to lange veste af et let stof oven på hinanden; resten skulle jeg nok tage mig af.

Tidlig på formiddagen indfandt vi os i spindehuset. Jeg medbragte linned, strømper osv. Og bar en slængkappe uden på kjolen for at skjule mine struttende lommer. Vi opholdt os kun så længe inde hos Manon, indtil hr. de T. havde skilt sig ved den ene af sine veste og jeg ved de indsmuglede underbeklædningsgenstande og min kjole, eftersom

slængkappen ville være tilstrækkelig til at dække over manglerne i min påklædning.

Der fattedes intet i hendes ekvipering undtagen benklæderne, som jeg i skyndingen desværre ikke havde husket på.

Forglemmelsen af denne vigtige nødvendighedsartikel ville sikkert have moret os kosteligt, hvis vor farefulde stilling ikke havde lagt en dæmper på munterheden. Jeg var harmfuld over, at en sådan ussel bagatel skulle lægge os hindringer i vejen.

Jeg kunne jo imidlertid lige så godt springe i det som krybe i det; der var ikke andet for mig at gøre end resolut at overlade mine benklæder til Manon. Min kappe var så lang, at den næsten berørte jorden, og ved hjælp af nogle knappenåle hæftede jeg den således sammen, at det lykkedes mig at passere uden at vække anstød.

Resten af dagen forekom mig dræbende lang.

Da mørket langt om længe faldt på, tog vi af sted i en karet, som vi lod holde lidt uden for fængselsporten.

Manon og hendes ledsager lod ikke længe vente på sig, og vi skyndte os at lukke vogndøren op for at lade dem stige ind.

Rystende som et espeløv sank Manon til mit bryst.

Kusken spurgte, hvor han skulle køre hen.

"Kør til verdens ende, om du vil," svarede jeg ham, "men sørg for, at vi kommer et sted hen, hvor jeg kan leve roligt med min elskede."

Dette uforsigtige udbrud havde nær draget alvorlige følger efter sig. Kusken studsede ved mine ord, og, da jeg nærmere betegnede ham, hvor han skulle køre os hen, svarede han, at han var bange for, der stak noget galt under, og at jeg ville

skaffe ham ubehageligheder på halsen; han kunne godt se, at den smukke unge mand, jeg kaldte Manon, måtte være et pigebarn, som jeg bortførte fra spindehuset, og han var aldeles ikke til sinds at sætte sin fremtid på spil for min skyld.

Slubbertens samvittighedsskrupler skulle naturligvis kun være et forsøg på at skaffe sig en ekstrafortjeneste; men vi var for nær ved fængslet til ikke pænt at måtte give køb.

"Hold din mund og køр til, kusk," råbte jeg til ham, "der er en louisdor at tjene!"

For den pris ville han have hjulpet mig med at svide hele spindehuset af, om det skulle være.

Forinden vi nåede Lescauts bolig, sagde hr. de T., af hensyn til det fremrykkede klokkeslæt, farvel til os med løfte om at besøge os den næste dag. Slutteren, som havde hjulpet med til bortførelsen, forblev derimod hos os.

Manon hvilede i mine arme i tæt favntag. Hun græd af glæde, og jeg kunne mærke, hvorledes hendes tårer vædede mit ansigt.

Da vi steg af vognen uden for Lescauts dør, havde jeg et nyt sammenstød med kusken, hvilket gav anledning til et sørgeligt efterspil. Jeg fortrød bittært, at jeg havde lovet ham en louisdor, ikke blot fordi det var en aldeles urimelig dusør, men af en anden og mere alvorlig grund, nemlig, fordi jeg var aldeles ude af stand til at betale den.

Jeg lod Lescaut kalde, og, da denne var kommet ned fra sit værelse og viste sig i gadedøren, indviede jeg ham hviskende i den forlegenhed, hvori jeg befandt mig. Da han af naturen var kort for hovedet og ikke plejede at gøre mange ophævelser med en sølle droskekusk, svarede han, at det var da aldrig mit alvor.

"En louisdor!" råbte han. "Nej, tyve slag af kæppen skal han have."

Det nyttede ikke alt det, jeg bønligt forestillede ham, at han ville styrte os alle i ulykke. Han snappede min stok ud af hånden på mig i den øjensynlige hensigt at slå løs på kusken. Denne vidste rimeligvis af tidligere erfaring, hvad det ville sige at komme i kast med krigskarle af Lescauts kaliber, for han skyndte sig at piske på hestene det bedste, han havde lært, og råbte, at jeg havde snydt ham, men at jeg nok skulle høre nærmere fra ham. Det hjalp intet alt, hvad jeg skreg til ham om at holde.

Da jeg så vognen forsvinde i mørket, opfyldtes jeg af bange anelser og skælvede af frygt for, at han skulle henvende sig til assistenten.

"De bringer mig i ulykke," sagde jeg til Lescaut. "Det er bedst, vi straks se at komme bort, for her hos Dem er der ikke noget blivende sted for os."

Med disse ord greb jeg Manons hånd, og vi skyndte os bort fra det farlige nabolag.

Lescaut gjorde os følge.

Da malteserridder des Grieux havde talt uafbrudt i over en time og sikkert nu måtte føle træthed, mente jeg, det var bedst, han kom til at hvile sig, og foreslog ham at blive og spise til aften med mig. Han indrømmede sely, at han ikke havde noget imod at gøre et lille ophold, og takkede mig for den opmærksomhed, jeg havde skænket ham, og som borgede for, at hans beretning måtte have interesseret mig. Imidlertid

forsikrede han mig, at jeg i den sidste halvpart af hans historie ville få endnu mærkeligere ting at høre.

Da vi havde spist til aften, fortsatte han, som følger:

Anden del

Forsynets veje er uransagelige. Næppe havde vi gået et par skridt, førend en mand, hvis ansigtstræk jeg ikke kunne skelne, kom hen imod os og fik øje på Lescaut, som han uden tvivl søgte i nærheden af dennes bolig for at få lejlighed til at udføre sin skumle plan.

"Tak for sidst!" råbte han og fyrede sin pistol af på ham, "i aften kan du drikke min skål i Paradis!"

Lescaut segnede om uden at give et kny fra sig, og den fremmede var i samme nu forsvundet.

Jeg tiggede Manon om at flygte, da vor nærværelse aldeles ikke var til nogen nytte over for et lig, og jeg desuden hvert øjeblik frygtede for at se patruljen komme og arrestere os.

Skønt hun rystede over hele legemet af skræk, lykkedes det mig dog med stort besvær at drage hende bort, og sammen med vor trofaste følgesvend, slutteren fra spindehuset, smuttede vi ned ad den første sidegade, vi traf på, hvor vi endelig efter nogen søgen fik fat i en vogn.

Da vi var steget op, og kusken spurgte mig, hvor han skulle køre hen, blev jeg ham imidlertid svar skyldig, for jeg kendte ikke noget sikkert skjulested eller nogen pålidelig ven, som jeg turde vove at betro mig til, og jeg var så godt som blottet for penge, eftersom jeg kun havde en fem-seks francs i lommen. Desuden var Manon halvdød af angst og overanstrengelse, ligesom jeg selv endnu var dybt rystet over mordet på Lescaut og langt fra uden frygt for patruljen. Hvad skulle jeg gøre? Lykkeligvis kom jeg til at tænke på kroen i Chaillot, hvor jeg i sin tid havde tilbragt et par dage med Manon, dengang vi var taget

ned for at se på en lejlighed i denne landsby. Der håbede jeg ikke blot at være i sikkerhed, men også at kunne leve nogen tid på kredit.

"Kør os til Chaillot!" sagde jeg til kusken.

Da det var så sent på aftenen, nægtede han ligefrem at køre os derud, med mindre han fik en halv louisdor for turen. Efter megen snakken frem og tilbage kom vi endelig overens om seks francs, det vil sige alt, hvad jeg ejede og havde.

Undervejs søgte jeg at trøste Manon på bedste måde, skønt jeg i grunden havde opgivet alt håb. Jeg ville ikke et øjeblik have betænkt mig på at gøre en brat ende på mine kvaler, hvis jeg ikke ved min side havde haft det eneste væsen, der bandt mig til livet. Kun denne tanke holdt mig oppe.

"Hende har jeg da i alt fald," tænkte jeg. "Hun elsker og tilhører mig. Tiberge kan sige, hvad han vil; det, jeg trakter efter, er ingen indbildt lykke. Jeg kan se hele den øvrige verden forgå uden at tage mig det nær, for jeg har ikke sans for andet end hende."

Denne følelse var sand i sin grund, og dog indså jeg i samme øjeblik, jeg lod så hånt om, hvad denne verdens er, at jeg i det mindste måtte se at komme i besiddelse af en lille del af de verdslige goder for med desto større foragt at kunne se ned på de andre. Kærlighed er mere end alle rigdomme, mere end perler og guld, men den er bundet til jorden og dens krav; derfor er intet mere nedslående for en sværmerisk elsker end at se sig tvunget af nøden til at sætte alle hensyn til side i den rå kamp for tilværelsen.

Klokken var elleve, da vi kom til kroen i Chaillot, hvor vi blev modtaget som gamle bekendte. Ingen var forundret over at se

Manon i mandsdragt, fordi man i Paris og omegn er vant til at træffe damer i alle mulige forklædninger. Jeg bestilte et rigeligt måltid, som om mine finanser havde været i den mest blomstrende forfatning. Heldigvis havde Manon ingen anelse om, at jeg var aldeles uden penge, og jeg tog mig vel i agt for at lade et ord falde om det, da det var min hensigt at tage alene tilbage til Paris den følgende dag for at søge at råde bod på mine pekuniære genvordigheder.

Ved aftensbordet så jeg først, hvor bleg og mager hun var; i spindehuset havde jeg ikke lagt mærke til det, da det rum, hun opholdt sig i, var temmelig mørkt. På mit spørgsmål, om hendes bleghed hidrørte fra forskrækkelsen over Lescauts mord, forsikrede hun mig, at, hvor dybt indtryk denne sørgelige begivenhed end havde gjort på hende, var dog grunden til, at hun så så svag ud, ene og alene den, at hun ikke havde set mig i flere måneder.

"Holder du da virkelig så meget af mig?" sagde jeg.

"Mange gange mere end jeg kan sige!" svarede hun.

"Du vil altså aldrig mere forlade mig?"

"Nej, aldrig mere!"

Hun beseglede denne forsikring med så mange kærtegn og højtidelige løfter, at det syntes mig umuligt, hun nogen sinde kunne glemme denne stund. Jeg har altid næret den overbevisning, at hun i det øjeblik var oprigtig. Hvilken grund skulle hun også have haft til i den grad at forstille sig? Ak, men det var, som om alskens letsindige tanker dukkede op i hende, eller rettere, som om hun glemte alt og ikke var sig selv længere, når hun så andre kvinder svælge i overflod, mens hun måtte kæmpe med armod og trang. Der forestod mig et nyt bevis på

dette, der kom til at stille alle tidligere i skygge og blev anledning til det besynderligste eventyr, som nogen sinde er hændet en mand af min stand og stilling.

Da jeg kendte hendes svage side, skyndte jeg mig allerede den næste morgen at tage til Paris. Hendes broders død og nødvendigheden af at skaffe klæder og linned til os begge var i og for sig tilstrækkelige grunde, så at jeg ikke behøvede noget påskud for min bortgang. Da jeg forlod kroen, sagde jeg til Manon og værten, at jeg ville leje en karet, men det var lutter praleri, for nøden tvang mig til at tage med apostlenes befodringsmiddel. Det første stykke til Cours-la-Reine gik hurtigt nok. Her havde jeg i sinde at holde rast for at sunde mig og i ro og fred overveje, hvilke skridt jeg skulle foretage, når jeg kom til Paris.

Jeg satte mig i græsset. En hærs-kare af tanker stormede ind på mig, og først lidt efter lidt lykkedes det mig at gruppere dem om tre hovedpunkter. For det første behøvede jeg en øjeblikkelig hjælp til en stor mængde påtrængende fornødenheder; dernæst måtte jeg se at finde på et eller andet, som i det mindste åbnede mig udsigter for fremtiden; og endelig, hvad der ikke var mindst vigtigt, måtte jeg forhøre mig om, hvorledes sagerne stod i Paris, og træffe forholdsregler til at sikre Manon og mig mod en mulig overrumpling. Efter at have gjort disse tre vigtige punkter til genstand for en indadgående undersøgelse anså jeg det til sidst for rigtigst at stryge de to sidste af programmet. Hvad punkt tre angik, var vi dog ikke så dårligt skjulte i det lille værelse i Chaillot, og med hensyn til de fremtidige fornødenheder syntes jeg, at det var

tids nok at tænke på dem, når jeg var kommet ud af min nuværende forlegenhed.

Altså gjaldt det først om at rejse penge. Hr. de T. havde ganske vist været så ædelmodig at stille sin pung til min rådighed, men jeg kunne ikke på nogen måde bekvemme mig til at minde ham om hans tilbud. Hvor ynkeligt er det ikke at stille vor nød blot for en fremmed og bede ham yde os en skærv! En sådan optræden kan man vente sig af et menneske uden æresfølelse, der ikke er sig det foragtelige i sin handling bevidst, eller måske af en from kristen, der i tillidsfuld overbevisning om sine hensigters renhed sætter sig ud over menneskenes dom. Jeg var hverken et æreløst menneske eller en from kristen, og jeg ville derfor have givet mit hjerteblood for at spare mig denne ydmygelse.

"Tiberge," tænkte jeg videre, "den brave Tiberge, vil sikkert gøre alt, hvad der står i hans magt, for mig. Ja, han vil nok blive rørt over min elendighed, men samtidig vil han plage livet af mig med sine moralprækener. Jeg bliver nødt til at døje hans bebrejdelser, formaninger og trusler, og jeg kommer til at betale hans hjælp så dyrt, at jeg ville foretrække at spændes på pinebænken frem for på ny at udsætte mig for denne scene, der atter vil kaste ulidelig tvivl og samvittighedsnag ind i min sjæl. Vel, så må jeg da opgive ethvert håb, siden alle andre døre er lukkede for mig. Der er kun disse to udveje, der hver for sig forekommer mig at være en grusom tortur og tilsammen synes mig mere afskrækkende end døden."

"Ja," tilføjede jeg efter et øjebliks betænkning, "jeg vil hellere lide den forsmædeligste død end nedværdige mig til lurvet tiggeri."

Men hvad magt ligget der vel på mig? Her gælder det Manons liv, det gælder min kærlighed og hjertefred! Hvor kan jeg betænke mig på at bringe noget offer for hende? Hidtil har jeg intet ydet, for hun er jo for mig lykke, rigdom og hæder. Der er ganske vist mangt og meget, som er mig kærere end livet, men fordi jeg agter en ting højere end livet, er det ikke dermed sagt, at jeg agter den lige så højt som Manon.

Efter dette var jeg ikke længe om at bestemme mig. Jeg fortsatte min vej, fast besluttet på først at henvende mig til Tiberge og derefter til hr. de T.

Da jeg kom ind i Paris, tog jeg i tillid til den forventede hjælp en hyrevogn, skønt jeg ingen penge havde til at betale den med. Jeg kørte til Luxembourg-haven og sendte derfra bud til Tiberge om straks at komme, da jeg gerne ville tale med ham. Han satte ikke min tålmodighed på nogen hård prøve, men indfandt sig kort efter.

Da jeg uden omsvøb betroede ham, at jeg var i slem pengeforlegenhed, spurgte han mig, om jeg kunne lade mig nøje med de tusind francs, jeg havde betalt ham tilbage, og uden videre ophævelser ilede han straks hjem og hentede dem, mens hans ansigt udtrykte den glæde ved at hjælpe, som er egen for sandt venskab.

Skønt jeg ikke havde næret mindste tvivl om, at han beredvilligt ville opfylde min anmodning, blev jeg dog overrasket over at slippe for så godt køb, det vil sige, uden en forelæsning om min forhærdelse i synden; men jeg tog fejl, når jeg troede, at jeg fuldstændig skulle gå fri for hans bebrejdelser, for da han havde talt pengene op til mig, og jeg ville til at sige ham farvel, foreslog han mig, at vi skulle spadserere en tur i

haven. Jeg havde ikke nævnt Manons navn, og han var uvidende om hendes undvigelse, derfor drejede hans præken sig kun om min dumdristige flugt fra Saint-Lazare og den frygt, han nærede, for at jeg skulle glemme de gode lærdomme derindefra og falde tilbage til mit gamle uregelmæssige liv.

Han fortalte, at da han dagen efter min flugt havde indfundet sig i Saint-Lazare for at besøge mig, var han blevet i allerhøjeste grad alarmeret ved at høre, hvilke voldsomme midler jeg havde anvendt for at slippe bort. Han havde haft en samtale desangående med forstanderen, som endnu ikke var kommet sig efter sin forskrækkelse. Ikke desto mindre havde den ærværdige fader været så højmodig at skjule de nærmere omstændigheder ved min flugt for politidirektøren, ligesom han havde sørget for, at efterretningen om portnerens død ikke kom uden for Saint-Lazares mure. Fra den kant mente han altså, at jeg intet havde at frygte, men hvis jeg endnu var en smule fornuftig, håbede han, at jeg ville vide på rette måde at benytte mig af den heldige vending, mine sager ved Himlens nåde havde taget. Hvis jeg ville følge hans råd, skulle jeg først skrive til min fader og få hans tilgivelse og dernæst forlade Paris for bestandig og vende tilbage til min families skød.

Jeg hørte ham til ende uden afbrydelse og havde god grund til at være fornøjet med, hvad jeg erfarede. For det første var det mig en tilfredsstillelse, at jeg intet mere havde at frygte fra Saint-Lazares side og atter frit kunne færdes på Paris' gader; dernæst glædede det mig, at Tiberge ikke havde den fjerneste anelse om, at Manon var sluppet ud af fængslet og atter var sammen med mig; det slog mig endda, at han undgik at tale om hende, åbenbart i den tro, at hun ikke længere beskæftigede

mig så stærkt, siden jeg ikke syntes at nære nogen bekymring for hendes skæbne.

Jeg gik ganske vist ikke ind på at vende tilbage til min familie, men jeg besluttede, efter Tibergeres råd, i det mindste at skrive til fader og tilkendegive ham, at jeg var rede til atter at opfylde min pligt og underkaste mig hans vilje. Mit lønlige håb gik ud på at bevæge ham til at understøtte mig, når jeg foregav at ville studere ved ridderskolen; for det ville have faldet mig vanskeligt at overbevise ham om, at jeg var tilbøjelig til atter at indtræde i den gejstlige stand. I grunden havde jeg ikke noget imod at holde, hvad jeg lovede, tværtimod var det mig kært at stræbe imod et hæderligt og fornuftigt mål, for så vidt som dette forehavende lod sig forlige med min kærlighed. Det var nemlig min hensigt på én gang at drive mine studier og leve sammen med min elskede, to ting, som nok lod sig forene.

Disse ideer tiltalte mig så meget, at jeg lovede Tiberge at skrive brevet til min fader endnu samme dag. Da jeg forlod ham, gik jeg derfor ind på en skrivestue og affattede mit brev i så kærlige og underdanige udtryk, at jeg ved gennemlæsningen følte mig overbevist om, at det ikke ville forfejle sin virkning på faderhjertet.

Skønt jeg nu havde råd til at tage en vogn, morede det mig dog at gå nok så stolt ned ad gaden på min vej til hr. de T. Det var mig en fornøjelse at gøre brug af min frihed, efter at have fået at vide, at jeg ikke havde noget at frygte.

Imidlertid faldt det mig pludselig ind, at denne sikkerhed kun gjaldt for Saint-Lazares vedkommende, men at jeg desuden havde historien fra spindehuset på min samvittighed, for ikke at tale om Lescauts død, hvori jeg i det mindste havde spillet en

rolle som vidne. Erindringen herom indjog mig en så stor angst, at jeg gik ind i den nærmeste port og fik hentet en vogn. Jeg kørte lige hen til hr. de T., som gav sig til at le over min skræk, der også forekom mig selv latterlig, efter at han havde underrettet mig om, at jeg intet havde at frygte hverken fra spindehuset eller i anledning af Lescauts død.

Han meddelte mig, at for at undgå al mistanke om delagtighed i Manons forsvinden, havde han den næste dag dristigt indfundet sig i spindehuset og spurgt efter hende med den roligste mine af verden, som om han ikke havde haft anelse om, hvad der var passeret, men folkene derude var så langt fra at anklage nogen af os, at de tværtimod havde haft travlt med at fortælle ham denne begivenhed som en overraskende nyhed, og det vakte almindelig forundring, at en så smuk pige som Manon var gået ind på at løbe bort med en slutter. Han havde indskrænket sig til ganske ligegyldig at sige, at det slet ikke overraskede ham, da man jo gør alt for at få sin frihed tilbage.

Endvidere fortalte han mig, at han derfra var gået hen til Lescaut, i det håb at træffe mig der med min veninde, men værten i huset, en karetmagermester af profession, havde forsikret, at han ikke havde set noget til os, hvilket i øvrigt ikke var så mærkeligt, hvis vi kom for Lescauts skyld, for vi havde formodentlig hørt undervejs, at han var blevet myrdet. Derpå havde han meddelt, hvad han vidste om årsagen til dette mord og de nærmere omstændigheder ved det. Et par timer førend forbrydelsen blev begået, var der kommet en gardist op til Lescaut for at besøge ham og havde foreslået ham et slag kort. Lescaut havde siddet i styrtende held, og i løbet af en times tid var den anden blevet blanket af for hundrede daler. Da den

stakkels fyr ikke ejede en hvid mere, bad han Lescaut om at låne ham det halve af det beløb, han havde tabt til ham, og da denne gjorde vanskeligheder, havde det ene ord taget det andet, og de var kommet i et højrøstet skænderi, som endte med en udfordring fra den forbitrede gæsts side. På Lescauts vægring ved at udfægte striden, havde den anden ved sin bortgang svoret på, at han ville blæse hjernen ud på ham, og havde holdt sit løfte endnu samme aften.

Hr. de T. sagde venligt, at han havde været meget bekymret for os, og tilføjede, at han fremdeles håbede, at jeg ville henvende mig til ham, når han kunne være os til nytte.

Jeg tog ikke i betænkning at meddele ham, hvor vi holdt os skjult, og han sagde da, at hvis jeg da ikke havde noget imod det, ville han gerne komme ud og spise til aften hos os.

Da jeg endnu kun manglede at sørge for klæder og linned til Manon, foreslog jeg ham at tage af sted med det samme. Jeg ved ikke, om han opfattede dette forslag som en indirekte opfordring til at vise sig fra den flotte side, eller om det blot var et udslag af hans gode hjerte, men, efter at være gået ind på at bryde op straks, tog han mig hen til sin families leverandører, hvor han fik mig overtalt til at vælge nogle mere kostbare stykker tøj, end jeg oprindelig havde tænkt, og da jeg ville betale dem, forbød han kræmmerne på det bestemteste at tage imod en skilling af mig. Denne hans opmærksomhed ytrede sig på en så taktfuld måde, at jeg ikke syntes, jeg behøvede at undse mig ved at tage imod den. Derefter hørte vi hjem til Chaillot, og jeg skal ikke nægte, at jeg kom tilbage betydelig lettere om hjertet, end jeg var taget bort.

Min nærværelse og hr. de T.'s komplimenter forjog snart de sidste mørke skyer fra Manons pande.

"Lad os glemme de svundne rædsler, min søde pige," sagde jeg ved min ankomst, "og lad os begynde et nyt liv, lykkeligere end nogen sinde! Når alt kommer til alt, er det nok værd at tjene i kærlighedens sold; de glæder, den skænker, opvejer rigeligt de sorger, skæbnen tilskikker os."

Ved bordet herskede en festlig stemning; jeg var stoltere og lykkeligere ved Manon og mine tusind francs end nogen rigmand i Paris ved sine gulddynger. Man er rig, når man kan tilfredsstille sine ønsker, og alt, hvad jeg attråede, var jo blevet opfyldt. Jeg så fremtiden tillidsfuldt i møde, for jeg var næsten sikker på, at fader ikke ville gøre ophævelser ved at give mig en årlig sum, jeg kunne leve anstændigt for i Paris, eftersom jeg gik i mit tyvende år og altså snart havde ret til at fordre min mødrearv. Jeg skjulte aldeles ikke for Manon, at min hele kapital kun bestod i tusind francs, men det var jo nok til roligt at afvente bedre tider, der ikke kunne udeblive, da jeg efter al sandsynlighed enten gennem arv eller ved det grønne bord måtte komme til penge.

I de første uger tænkte jeg derfor kun på at nyde behagelighederne ved min stilling, og ærens stemme i forbindelse med en vis skyhed for at komme i politiets nærhed holdt mig endnu borte fra banden i Hotel Siebenbürgen, så at jeg indskrænkede mig at spille i nogle mindre berygtede kredse, hvor lykkens gunst sparede mig for den ydmygelse at ty til taskenspillerkunster. En del af eftermiddagen tilbragte jeg således i almindelighed i byen og kom tilbage og spiste til aften

i Chaillot, meget ofte i selskab med hr. de T., hvis venskab for os stadig var i tiltagende.

Manon slog tiden ihjel sammen med nogle unge damer, der boede i nærheden, og som foråret igen havde lokket ud i det grønne. Dagen gik for dem afvekslende med udflugter i omegnen og huslige sysler. For at bestride udgifterne til køreturene havde de indrettet et spilleparti, hvor indsatsen var meget lav. De trak frisk luft i Boulogneskoven, og når jeg kom hjem om aftenen, fandt jeg Manon smukkere, gladere og kærligere end nogen sinde.

Ikke desto mindre trak der dog nogle truende skyer op på min lykkes himmel, men de blev fuldstændig fejtet bort, og enden på det hele var så komisk på grund af Manons overgivne påfund, at jeg endnu har fornøjelse af at mindes denne scene, hvor hendes kærlighed og skælmeri træder så levende frem.

Den ene lakaj, som udgjorde hele vort tjenerskab, tog mig en dag til side og fortalte mig med synlig forlegenhed, at han havde en vigtig hemmelighed at meddele mig. Jeg opmuntrede ham til at tale frit ud, og efter at have forsøgt at spise mig af med nogle tomme udflugter, sagde han mig omsider, at der var en fornem udlænding, som syntes at være dødelig forelsket i Manon.

Jeg kunne mærke, hvorledes blodet hamrede i mine årer.

"Er hun også forelsket i ham?" spurgte jeg ham i en heftigere tone, end klogt var, når jeg ønskede at komme til klarhed i sagen.

Han blev forskrækket over min voldsomhed og svarede med usikker stemme, at det kunne han intet sige om med bestemthed, men så meget var vist, at han i flere dage havde

lagt mærke til, at den fremmede herre stadig kom i Boulogneskoven, hvor han steg ud af sin vogn for at spadser i sidealleerne, og i det hele taget gjorde indtryk af at lure på en lejlighed til at se eller møde fru. I håb om at få nøjere indblik i sagen gav han sig i snak med den ukendtes tjenerskab og fik så at vide, at herren var en italiensk fyrste, som det godt kunne ligne at gå på galante eventyr. Andre oplysninger havde han ikke kunnet skaffe sig, tilføjede han, skælvende af angst for, at det uvejr, der trak op på mit ansigt, skulle bryde løs, for fyrsten var netop kommet til i det samme og havde på en overordentlig nedladende måde henvendt sig til ham og spurgt, hvad han hed. Ikke så snart havde han imidlertid nævnet sit navn, førend den fremmede straks gættede, hvilket herskab han tilhørte, og svarede, at han måtte prise sig lykkelig ved at tjene den skønneste dame under solen.

Jeg ventede utålmodigt på at få mere at vide, men mit hidsige udbrud havde spoleret alt, og jeg kunne ikke få en tøddel mere ud af ham. Det var forgæves, at jeg opfordrede ham gang efter gang til at tale uforbeholdt, han fastholdt sin erklæring om ikke at vide mere og forsikrede, at han ikke havde set fyrstens folk siden den foregående dag, da den omtalte episode havde fundet sted. Ved at rose ham for hans hengivenhed og give ham en passende dusør lykkedes det mig endelig at få bugt med hans frygt, og, uden yderligere at lade mig mærke med, at jeg nærrede den fjerneste mistro til Manon, bad jeg ham i en så rolig tone, som det var mig muligt, at vogte på ethvert af den fremmedes skridt.

I grunden forekom det mig ikke usandsynligt, at der stak noget mere under, og at fyren havde fortiet en del af

sandheden. Efter imidlertid at have tænkt nøjere over sagen, blev jeg atter herre over min uro og ærgrede mig over ikke bedre at have kunnet beherske min svaghed. Jeg kunne ikke lægge Manon til last, at folk syntes godt om hende, og desuden talte sandsynligheden for, at hun ikke anede noget om den erobring, hun havde gjort. Hvilket forfærdeligt liv ville jeg ikke komme til at føre, hvis jeg således på den mindste foranledning gav mig skinsygen i vold!

Uden hverken i ord eller miner at lade mig forlyde med noget som helst tog jeg den følgende dag som sædvanlig til Paris, hvor jeg foresatte mig at forcere mit spil, i håb om at få så mange penge skrabet sammen, at jeg ville være i stand til at forlade Chaillot, så snart det viste sig, at der var ugler i mosen.

Da jeg kom hjem om aftenen, var der intet passeret, som kunne indvirke forstyrrende på min ro. Den fremmede herre havde rigtignok igen vist sig i Boulogneskoven og benyttet sig af det flygtige bekendtskab fra sidst til atter at indlade sig i snak med min tro tjener, som han havde omtalt sin kærlighed til i udtryk, som ikke tydede på nogen forståelse med Manon. Efter at have spurgt ham ud om løst og fast havde. Fyrsten til sidst prøvet på at vinde ham for sig ved at love ham guld og grønne skove og til en begyndelse villet pånøde ham et par louisdorers, for at han skulle aflevere et brev til sin frue, – men alt sammen til ingen nytte.

I de næste dage hændte der intet; men den tredje dag brød uvejret løs.

Da jeg kom hjem om aftenen, erfarede jeg, at Manon på sin spadseretur havde forladt sine veninder et øjeblik og havde vinket ad den fremmede herre, der som sædvanlig ikke var

langt borte, for at give ham et brev, som denne havde modtaget med synlige tegn på glæde. Hun havde imidlertid øjeblikkelig fjernet sig, så at han ikke havde haft tid til at udtrykke sin taknemmelighed på anden måde end ved at føre brevet til sine læber. Men hele den øvrige del af dagen havde hun vist en usædvanlig oprømthed og leet og trallet, så der ingen ende havde været på det. Jeg rystede sikkert som et espeløv under hele den beretning.

"Er du nu også vis på, at dine øjne ikke har bedraget dig?" spurgte jeg i dyb smerte.

Han tog Himlen til vidne på, at hvert ord, han havde sagt, var sandt.

Det er umuligt at sige, hvortil mit hjertes oprevne tilstand ville have drevet mig, hvis ikke Manon, som havde hørt mig komme hjem, var trådt ind i det samme og utålmodigt havde beklaget sig over at have måtte vente så længe på mig. Hun overvældede mig med kærtegn uden at afvente mit svar, og da tjeneren var gået, gjorde hun mig heftige bebrejdelser, fordi jeg havde fået den vane at komme så sent hjem. Da jeg blev siddende tavs uden at afbryde hende, fortalte hun mig, at jeg ikke i de tre sidste uger havde tilbragt en eneste dag helt sammen med hende, og at hun ikke kunne udholde at undvære mig så meget. Hun forlangte, at jeg i det mindste af og til skulle ofre hende en dag, og for straks at begynde, ville hun have, at jeg den næste dag ikke skulle vige fra hendes side.

"Du kan være ganske rolig, jeg skal nok blive hjemme," svarede jeg i en temmelig mut tone.

Hun gled let hen over mit onde lune, og i sin, som det syntes mig, uskrømtede glæde over mit løfte gav hun mig en hel del

lunefulde skildringer af den måde, hun havde tilbragt dagen på.

"Forunderlige kvinde!" tænkte jeg, "hvad kan man vente sig af denne indledning?"

Vor første adskillelse randt mig i hu, og dog forekom det mig ved nærmere betragtning, at hendes glæde og kærtegn denne gang bar et umiskendeligt præg af sandhed.

Ved aftensbordet kunne jeg ikke ganske skjule mit fortrædelige humør, men jeg anførte uden betænkning som påskud for dette, at jeg havde siddet i kedeligt uheld ved spillebordet. I mit stille sind anså jeg det for særdeles heldigt, at hun havde opfordret mig til at blive hjemme den følgende dag, da jeg derved fik lejlighed til i ro og mag at tænke over, hvad der var at gøre. Min nærværelse hjemme gjorde mig tryk for den dags vedkommende, og, hvis jeg ikke blev opmærksom på noget, som tvang mig til at komme frem med mine opdagelser, var jeg fast bestemt på allerede to dage efter at flytte til byen og opsøge et kvarter, hvor jeg kunne være i fred for alverdens fyrster. Denne ordning af tingene skaffede mig dog lidt nattesøvn, men min smerte over at måtte frygte for et nyt troskabsbrud fra Manons side var stadig lige stor.

Da jeg stod op og havde klædt mig på som sædvanlig, erklærede Manon, at det ikke var hendes mening, jeg skulle forsømme mit ydre, fordi vi tilbragte dagen inden døre, og hun ville derfor selv frisere mig.

Jeg havde et meget smukt hår, og det var en af hendes største fornøjelser selv at ordne det, men denne gang gik hun grundigere til værks end nogen sinde før. For at stille hende tilfreds blev jeg nødt til at sætte mig foran hendes toiletbord og

finde mig i, at hun underkastede mit hoved en behandling efter alle kunstens regler. Under udførelsen af sit arbejde drejede hun ofte mit ansigt om mod sig, og med begge hænder på mine skuldre betragtede hun mig med spændt opmærksomhed, hvorpå hun udtrykte sin tilfredshed over sit værk med et kys eller to og lod mig atter indtage min forrige stilling, for at arbejdet kunne begynde på ny.

Med disse narrestreger fordrev vi det meste af formiddagen. Hendes glæde over min frisure syntes mig så naturlig og hendes overgivenhed så ukunstlet, at jeg ikke kunne rime disse utvivlsomme tegn på hendes kærlighed sammen med tanken om et skændigt bedrag, og jeg var flere gange fristet til at åbne mit hjerte for hende og lette det for en byrde, som tyngede mere og mere på mig, men jeg håbede bestandig, at hun skulle gøre begyndelsen, og indvendig råbte jeg allerede *victoria*.

Efter middag gik vi atter ind i hendes påklædningsværelse, hvor hun igen begyndte at ordne på mit hår, og jeg rettede mig føjeligt efter alle hendes luner.

Pludselig kom tjeneren ind og meldte, at fyrst *** gerne ville tale med hende.

Dette navn bragte mit sind i det vildeste oprør.

"Hvad er det for noget?" udbrød jeg og stødte hende bort.

"Hvem er fyrst ***?"

Hun svarede ikke på mit spørgsmål, men sagde i en ligegyldig tone til tjeneren:

"Lad ham komme ind!"

Derpå vendte hun sig om til mig, og hendes ord lød som musik:

"Min dyrebare ven, som jeg elsker så højt, vis dig nu et øjeblik føjelig! Kun et eneste øjeblik, og jeg vil elske dig endnu langt højere og være dig taknemmelig hele livet."

Overraskelse og forbitrelse lammede min tunge. Hun gentog sin bøn, mens jeg til stadighed ledte efter ord for at udtrykke den foragt, jeg følte for hendes adfærd. Men da hun hørte døren til entreen gå op, greb hun mig med den ene hånd i håret, som hang bølgende ned over mine skuldre, og med den anden tog hun sit toiletspejl. Hun måtte opbyde al sin kraft for at slæbe mig i denne tilstand hen til døren, og, da hun havde skubbet den op med knæet, viste hun den fremmede herre, som, rimeligvis ved at høre støjen, var blevet stående midt i værelset, et syn, som nok var egnet til at vække hans forbavselse.

Jeg befandt mig ansigt til ansigt med en temmelig hæslig, men særdeles velklædt kavalier.

Trods sin forvirring over at være vidne til denne scene bukkede han dybt. Manon gav ham ikke tid til at åbne munden. Hun rakte ham sit spejl og sagde til ham:

"Se Dem engang rigtigt heri, højstærede, og sig mig, om De ikke synes, jeg har ret! De trygler om min kærlighed; her står den mand, jeg elsker, og som jeg har svoret at elske hele mit liv. De kan selv anstille en sammenligning, og, hvis De mener, at De kan gøre ham mit hjerte stridigt, så betro mig, hvorpå De bygger dette håb, for jeg må tilstå, at i Deres ærbødige tjenerindes øjne er alle fyrster i hele Italien ikke så meget værd som en af de lokker, jeg holder i min hånd."

Under denne remse, som hun afleverede med stor fripostighed, gjorde jeg hele tiden anstrengelser for at slippe løs, da jeg havde medlidenhed med den stakkels fyrste og følte

trang til at undskylde Manons kådmundethed med nogle høflige ord.

Han fattede sig imidlertid snart, og hans uartige svar gjorde en brat ende på mine venlige følelser.

"Frue," sagde han med et tvungent smil, "jeg har virkelig fået øjnene op, og jeg ser, at De ikke er nær så uskyldig, som jeg havde antaget Dem for."

Med disse ord forsvandt han uden at værdige hende et blik, og jeg hørte ham mumle i skægget, at de franske damer ikke var et hår bedre end de italienske.

Under disse omstændigheder følte jeg mig ikke opfordret til at bibringe ham bedre tanker om det smukke køn.

Manon slap mit hår og sank ned i en lænestol, hvor hun brast i en ustandselig latter. Jeg vil ikke skjule, at jeg var dybt rørt over det offer, hun havde bragt mig, og som jeg kun kunne skrive på hendes kærligheds regning, men hendes spøg forekom mig dog at gå over alle grænser, og jeg kunne ikke lade være med at bebrejde hende det utilbørlige i hendes opførsel.

Hun fortalte mig da, at min rival i flere dage havde forfulgt hende over alt i Boulogneskoven og sendt hende forelskede øjekast. Dernæst havde han valgt at sende hende en åben kærlighedserklæring, underskrevet med hans navn og alle hans titler, og ladet sin ømme epistel overrække af den kusk, der kørte for hende og hendes veninder. Han lovede hende en glimrende stilling og evig kærlighed, hvis hun ville følge ham til hans fødeland. Da hun var kommet hjem til Chaillot, havde hun først haft i sinde at meddele mig det skete, men, da hun havde tænkt, at vi måske kunne have løjer med fyrsten, var hun bukket under for fristelsen og havde skrevet et opmuntrende

svar til ham, hvori hun gav ham lov til at besøge sig. Siden syntes hun, det var en kostelig spas at få mig til at spille en rolle med i denne komedie, uden at jeg selv havde mindste anelse om det.

Jeg omtalte ikke med et ord de oplysninger, der var kommet mig i hænde ad anden vej, men gav hende ret i et og alt, beruset, som jeg var, af kærlighed og lykke.

Så langt tilbage, jeg kan huske, har jeg lagt mærke til, at Forsynet altid har valgt det tidspunkt, da jeg anså min fremtid for bedst betrygget, til at hjemløse mig hårdest.

Jeg følte mig så lykkelig ved hr. de T.s venskab og Manons kærlighed, at ingen ville have fået mig til at tro, at der svævede en ny ulykke over mit hoved, – og dog skulle jeg inden føje tid rammes af et så forfærdeligt slag, at jeg kom i den fortvivlede stilling, hvori De fandt mig i Passy, og derefter gradvis sank ned i en så yderlig nød, at De vil have ondt ved at tro, at hvad jeg fortæller Dem, kun er den skære, usminkede sandhed.

En aften, da vi havde de T. hos os, hørte vi en vogn komme rullende ind i gården. Vi blev nysgerrige efter at få at vide, hvem der kunne komme så sent, og erfarede af husets folk, at det var den unge G. M., altså en søn af vor værste fjende, den gamle Don Juan, som havde ladet mig indespærre i Saint-Lazare og Manon i spindehuset. Ved at høre hans navn, steg blodet mig til hovedet, og jeg sagde til de T.:

"Det er et heldigt træf, der fører ham herhen, så at jeg kan revse ham for hans faders skændige adfærd imod os. Han skal ikke slippe fra mig, førend vi har krydset klinger."

Hr. de T., som kendte den unge G. M. og endog stod i venskabsforhold til ham, søgte at bringe mig på andre tanker

og forsikrede, at det var en brav ung mand, hvem intet kunne ligge fjernere end at befatte sig med den gamles rævestreger. Blot ved et flygtigt bekendtskab måtte jeg blive overbevist herom, og jeg ville da sikkert komme til at agte ham og sætte pris på at vinde hans gode omdømme. Efter mange andre lovtaler over den unge G. M., anmodede han mig om mit samtykke til at bede ham slutte sig til os, hvis han ville tage til takke med, hvad vi endnu havde at byde på. Han forekom min indvending om det farlige i at åbenbare Manons skjulested til en søn af vor erklærede fjende ved på ære og tro at indestå os for, at fra det øjeblik, den unge G. M. Havde lært os at kende, ville vi ikke have nogen ivrigere forsvarer. Efter denne varme anbefaling gjorde jeg ingen yderligere ophævelser.

Førend de T. førte sin ven ind til os, underrettede han ham om, hvem vi var. Hans optræden gjorde virkelig også det bedste indtryk på os. Han trykkede varmt min hånd, hvorpå vi tog plads ved bordet, hvor han udbredte sig i lovtaler over Manon og mig og alt, hvad der stod i forbindelse med os, og tog for sig af retterne med en appetit, som var al ære værd.

Da der var taget af bordet, antog samtalen en alvorligere karakter. Han slog øjnene ned, da han talte om det uretfærdige overgreb, hans fader havde ladet sig henrive til imod os, og kom med de dybeste beklagelser over det skete.

"Jeg skal ikke dvæle længere ved det," sagde han, "for ikke at rippe op i en erindring, jeg må blues over."

Om end hans undskyldninger allerede fra begyndelsen havde båret præg af ærlighed, var de dog åbenbart end mere oprigtigt mente efter nogen tids forløb, for han havde ikke opholdt sig en halv time i vort selskab, førend jeg opdagede, at Manons

skønhed gjorde et stærkt indtryk på ham, hvilket klart stod at læse i hans blikke og hele hans væsen. Han lod sig dog ikke mærke med noget i sine udtalelser, men selv uden at være hjulpet af skinsygen, der ellers skærper iagttagelsesevnen, var jeg for erfaren i alt, hvad der faldt ind under begrebet kærlighed, til ikke straks at gennemskue hans lønlige tanker.

Han holdt os med selskab en del af natten, og, da han tog afsked, udtrykte han sin glæde over at have gjort vort bekendtskab og bad om tilladelse til også at måtte se ud til os en anden gang, samt forsikrede, at det altid skulle være ham en fornøjelse at være os til tjeneste. Det var næsten højlys dag, da han kørte bort med de T. der tog plads i hans vogn.

Som jeg allerede har sagt, havde jeg intet anlæg til skinsyge, og jeg stolede mere end nogensinde på Manons trokabsløfter. Hun herskede så uindskrænket i mit hjerte, at der ikke var plads tilovers i det for andre følelser end kærlighed og tillid. Langt fra at lægge hende til last, at hun havde fundet nåde for den unge G. M.s øjne, glædede det mig tværtimod at se, hvor stor hendes skønheds magt var, og jeg priste mig lykkelig ved at være elsket af en kvinde, som alle fandt behag i. Jeg syntes ikke engang, det var rigtigt at meddele hende min mistanke.

I nogle dage havde vi travlt med at bringe hendes toilette i orden og overveje, om vi kunne gå i teatret uden at udsætte os for at blive genkendt. Inden ugens udgang fik vi atter besøg af de T., som vi rådførte os med i denne sag. Han så nok, at hvis han ville stå sig godt med Manon, måtte han gå ind på vor idé, og vi bestemte os altså til endnu samme aften at gå i operaen.

Imidlertid blev der ikke noget af denne beslutning, for så snart vi var blevet alene, sagde hr. de T.:

"Siden mit sidste besøg herude er jeg kommet i den pinligste stilling, og, når jeg allerede kommer ud til Dem i dag, er det kun for at lette mit hjerte. G. M. elsker nemlig Manon og har betroet sig til mig. Jeg er en god ven af ham og villig til at hjælpe ham af bedste evne i alt, hvad jeg kan, men jeg er jo på den anden side lige så fuldt Deres ven. Efter min mening er hans hensigter utilladelige, og jeg har udtalt det frit lige over for ham selv; dog ville jeg ikke have røbet hans hemmelighed, hvis han kun havde i sinde på almindelig vis at vinde Manons kærlighed, men han kender til punkt og prikke hendes svage side. Jeg ved ikke, hvor han har fået at vide, at hun holder af at leve flot og more sig, men vist er det, at han – som allerede nu er i besiddelse af en betydelig formue – udtalte til mig, at det var hans agt straks at lokke hende ved en kostbar gave og et tilbud om en årlig understøttelse på ti tusind francs. Hvis forholdene havde stået lige på begge sider, ville det måske have kostet mig langt større overvindelse at røbe hans hensigter, men da min retfærdighedsfølelse sammen med mit venskab for Dem unægtelig bringer vægtskålen til at hælde til Deres side, og jeg desuden selv har været så uforsigtig at give anledning til hr. G. M.s forelskelse ved at indføre ham her i huset, føler jeg mig forpligtet til at afvende følgerne af den ulykke, jeg har fremkaldt."

Jeg takkede hr. de T. for dette venskabsstykke og gengældte hans fortrolighed ved at tilstå for ham, at Manons karakter virkelig var således, som G. M. forestillede sig, og at den blotte tanke om fattigdom kunne gøre hende helt syg.

"Dog tror jeg ikke," tilføjede jeg, "at hun er i stand til at forlade mig for en andens skyld; når det kun drejer sig om en

smule mere eller mindre velstand. Jeg er således stillet, at hun ikke behøver at mangle noget, og jeg venter, at det stadig skal gå fremad med mine indtægter. Der er kun én ting, jeg er bange for, nemlig at G. M. skal benytte sig af den omstændighed, at han kender vort opholdssted, til at spille os et eller andet slemt puds."

De T. forsikrede mig, at jeg kunne være ganske rolig i så henseende. Hr. G. M. kunne nok lade sig forlede af sin forelskelse til at gøre gale streger, men han var ganske ude af stand til at begå en lav handling, og, hvis han virkelig skulle være så slet, erklærede de T., at han selv ville være den første til at kræve ham til regnskab for det og således skaffe os oprejsning for den ulykke, han havde bragt over vore hoveder ved sin ubetænksomhed.

"Jeg er Dem meget taknemmelig for Deres venlige udtalelse," svarede jeg, "men når ulykken først er sket, vil Deres hævn ikke kunne hjælpe os stort. Derfor er det fornuftigst at forebygge alle eventualiteter ved at forlade Chaillot og søge et andet opholdssted."

"Det er ganske rigtigt," tog de T. igen til orde, "men De skal have ondt ved at udføre denne beslutning tids nok, for G. M. må være her klokken tolv, efter hvad han sagde til mig i går, og det er netop af den grund, jeg er taget herved så tidligt for at gøre Dem bekendt med hans planer. Vi kan altså vente ham hvert øjeblik."

Ved at erfare, at fjenden var så nær, så jeg på sagen med andre øjne. Da det syntes mig umuligt at undgå G. M.s besøg og lidet rimeligt, at jeg skulle kunne forhindre ham i at åbne sit hjerte for Manon, bestemte jeg mig til selv at advare hende mod

min ny rivals hensigter. Jeg tænkte mig, at når hun vidste, jeg var bekendt med hans forslag, kunne hun ikke godt andet end afvise hans forsøg på tilnærmelse.

Hr. de T., som jeg forklarede, hvad jeg havde i sinde, mente, at det var en meget kilden sag at berøre.

"Ja, det indrømmer jeg," lød mit svar, "men hvis nogen skulle kunne stole på sin elskerindes kærlighed og troskab, måtte det vel være mig ... Det skulle være, at hun lod sig blænde af Deres vens fristende tilbud, men jeg har jo sagt Dem, at hun i og for sig aldeles ikke bryder sig om penge. Hun sætter pris på at føre et behageligt liv, men hun holder desuden af mig, og, således som min pekuniære forfatning er for tiden, kan jeg ikke tro, at hun skulle foretrække en søn af den mand, der har sat hende i spindehuset."

Jeg blev altså ved mit forsæt og gik alene ind til Manon for åbenhjertigt at fortælle hende alt, hvad jeg netop havde hørt.

Hun takkede mig for de gode tanker, jeg nærede om hende, og lovede at afvise G. M.s tilbud på en sådan måde, at hun nok skulle betage ham lysten til oftere at byde hende sligt.

"Nej," sagde jeg, "du må ikke være alt for kort for hovedet; glem ikke, at han kan gøre os megen skade! Du ved nok selv bedst, din strik," tilføjede jeg leende, "hvorledes du skal affærdige en ubehagelig eller nærgående kavalier."

Efter et øjeblik's betænkning udbrød hun:

"Jeg får en glimrende idé, og jeg er selv helt stolt over mit påfund. G. M. er en søn af vor værste fjende; vi må hævne os for faderens ondskab på sønnen eller, rettere sagt, på hans pengepung. Jeg vil lytte til hans fagre ord, modtage hans gaver,

og, når han tror, han har mig allerbedst, giver jeg ham en god dag."

"Det er intet dårligt indfald," sagde jeg, "men du glemmer, kære barn, at det var den vej, som forrige gang førte os til spindehuset."

Det nyttede ikke noget, at jeg forestillede hende, hvor farligt det var at indlade sig på den slags ting, hun påstod, at det blot gjaldt om at bære os fiffigt ad, og havde desuden svar på rede hånd til alle mine betænkeligheder. Vis mig én eneste forelsket ung mand, som ikke med lukkede øjne går ind på alle sin tilbødtes luner, og jeg skal indrømme, at min eftergivenhed var en fejl.

Vi blev da enige om at stille en fælde for G. M., men ved skæbnens underlige spil faldt jeg selv i den grav, jeg havde gravet for ham.

Da klokken var hen ad elleve, holdt hans vogn allerede for døren. Han kom med en hel del tomme undskyldninger, fordi han tog sig den frihed at byde sig selv til gæst hos os. Hr. de T.s nærværelse var ingen overraskelse for ham, da de dagen i forvejen havde aftalt at spise til middag hos os, om end vor ven under et eller andet påskud havde undslået sig for at følges ud med G. M. Med smil på læberne og svigefulde tanker satte vi os til bords. G. M. fandt snart en lejlighed til at erklære sig for Manon, og, hvad mig angik, havde han ingen grund til at beklage sig over, at jeg var ham i vejen, da jeg fjernede mig med forsæt en lille stund.

Da jeg kom ind igen, kunne jeg se, at han ikke havde lidt nogen hård medfart. Han var i strålende humør, og jeg lod, som om jeg ligeledes var usædvanlig oprømt; han lo indvendig af

min blindhed, mens jeg i mit stille sind spottede hans tåbelighed.

Hele eftermiddagen var vi således en kilde til megen morskab for hinanden.

Førend han tog bort, sørgede jeg for, idet jeg blev i rollen, at han atter kunne tale et øjeblik i enrum med Manon, så at han havde god grund til at prise min føjelighed som elsker og mine behagelige egenskaber som vært.

Så snart han var kørt bort med de T., kom Manon løbende hen til mig med åbne arme og kyssede mig, mens hun lo, så tårerne trillede hende ned ad kinderne. Hun gentog ord til andet alt, hvad han havde sagt og foreslået hende. Kort at fortælle, han tilbad hende og ville dele med hende de fyrre tusinde francs om året, som han allerede var i besiddelse af, foruden hvad han gjorde regning på efter sin faders død. Hun skulle råde over hans hjerte og hans penge, og som pant på sin oprigtighed bad han hende modtage en vogn, en fuldt monteret bolig, en kammerpige, tre lakajer, en kok osv. osv.

"Han slægter sandelig ikke sin fader på," sagde jeg til Manon. "Men hånden på hjertet, synes du ikke, tilbuddet er fristende?"

Hun svarede med et citat af Racine [Note 2\)](#), lempet efter omstændighederne:

Jeg skulle svige dig og skænke ham mit hjerte!
Jeg skulle se med lyst en bejlers falske træk,
som stedse minder mig om fængslets kval og skræk?

"Nej," svarede jeg og førte parodien videre:

Oprigtig talt, Manon, jeg skulle undres såre,
Om slig erindring var en grund til ham at kære.

... Men en monteret lejlighed med kammerjomfru, kok, vogn og tre lakajer kan nok tynge vægtskålen ned, i alt fald har kærligheden kun få så vægtige grunde.

Hun erklærede, at hun tilhørte mig for bestandig, og at mit billede var så dybt prentet i hendes hjerte, at det aldrig kunne udslettes.

"Hans løfter," sagde hun, "ansporer mig snarere til hævn end til kærlighed."

På mit spørgsmål, om hun havde i sinde at tage imod huset og kareten, svarede hun, at hun kun brød sig om hans penge.

At lade ham betale legen, uden at han fik noget af stegen, var visselig ikke nogen let sag, og vi besluttede derfor klogeligt at vente, indtil G. M. skriftligt havde underrettet Manon udførligere om sine hensigter, således som han havde lovet. Den næste dag kom der virkelig et bud med et brev, som han meget snedigt fik spillet hende i hænderne. Hun bad ham vente på svaret og bragte mig straks dokumentet, som vi læste sammen.

Efter en hel del floskler om evig kærlighed og deslige gik G. M. i sin ømme epistel over til nærmere at præcisere sine tilbud. Det var synd at sige, han sparede på mønten. Han forpligtede sig til at udbetale hende ti tusind francs ved tiltrædelsen af ejendommen og lovede senere at skyde det manglende til, så at hun altid kunne have denne sum liggende i rede penge. Indvielsen af den ny æra kunne finde sted i en meget nær fremtid. Han bad kun om to dages frist til at træffe sine forberedelser og betegnede hende nøjagtigt navnet på gaden og nummeret på huset, hvor han ville afvente hendes ankomst den næstfølgende aften, hvis hun kunne se sit snit til at liste sig

bort. Kun hvad dette ene punkt angik, bad han hende sende ham et par ord til beroligelse, i alle andre henseender lod det til, han følte sig fuldstændig rolig. Han tilføjede for en sikkerheds skyld, at hvis hun mente, det var forbundet med vanskelighed at slippe fra mig, skulle han nok søge på en eller anden måde at lette hendes flugt.

G. M. var mere udspekuleret end sin fader; han ville have byttet i hænde, førend han rykkede ud med kontanterne. Vi talte længe frem og tilbage om, hvorledes Manon på bedste måde skulle gribe sagen an; og jeg gjorde mig på ny al optænkelig umage for at få hende til at slå det hele af tankerne, idet jeg endnu en gang dvælede ved alle de farer, der var forbundet med dette foretagende; men det var mig umuligt at rokke hendes beslutning.

Hun sendte G. M. et ganske kort svar, hvori hun forsikrede ham om, at hun med største lethed kunne møde i Paris på den bestemte tid, og at han ikke behøvede at være urolig for, at hun skulle udeblive.

Vi aftalte dernæst, at jeg skulle flytte bort med vore få ejendele til en landsby øst for Paris. Den næste dag skulle Manon så, som hun havde lovet, indfinde sig i Paris, og efter at have modtaget G. M.s gaver, var det aftalen, at hun skulle opfordre ham til at gå i teatret med hende. Hun ville da tage så mange penge, hun kunne have hos sig, og betro resten til min tjener, som det var hendes agt at tage med. Det var stadig den samme skikkelige fyr, som havde hjulpet hende ud af spindehuset, og som hang ved os med liv og sjæl. Det blev endvidere bestemt, at jeg skulle have en vogn holdende på hjørnet af Saint-Andrés-gade og ved syvtiden, når det var

mørkt, liste mig hen til indgangen af teatret. Manon lovede at hitte på et eller andet for at slippe et minut ud af logen og komme ned til mig. Det var kun et øjeblikks sag at nå hen til min vogn, og så ville vi køre alt, hvad remmer og tøj kunne holde, bort fra Paris gennem Faubourg Saint-Antoine, som lå på vejen til vor ny residens.

Hvor urimelig denne plan end i virkeligheden var, forekom den os i øjeblikket dog ganske snildt udtænkt. Men i grunden var det tåbeligt af os at tro, at vi nogensinde, selv om alt var gået nok så glat, kunne være sluppet helskindet fra de uundgåelige følger af vor letsindighed. Imidlertid gik vi faren i møde med den mest tillidsfulde dristighed. Manon tog bort med Marcel – det var således, vor tjener hed – og jeg kyssede hende og sagde, uden dog ganske at kunne skjule min bekymring:

"Kan jeg nu også stole på, Manon, at du virkelig vil være mig tro?"

Hun beklagede sig i kærlige ord over min mistillid og gentog alle sine tidligere løfter og eder.

Hendes mening var at komme til Paris omtrent klokken tre. Jeg tog af sted lidt senere og drev resten af dagen hen i Café de Féré ved Pont Saint-Michel. Da det blev mørkt, gik jeg min vej og tog en vogn, som jeg efter aftale lod holde på hjørnet af Saint-Andrés-gade, hvorpå jeg selv til fods begav mig hen til teatret. Til min overraskelse traf jeg ikke Marcel, som skulle have været ved indgangen. I en times tid stod jeg tålmodig og ventede sammen med en hel flok lakajer, mens jeg skarpt mønstrede alle de forbigående. Men da klokken til sidst var slået syv, og min utålmodighed var på sit højdepunkt, købte jeg en parterrebillet for at se, om jeg ikke kunne få øje på Manon og

G. M. i en af logerne. De var imidlertid ikke til at opdage, og jeg vendte tilbage til indgangen, hvor jeg tilbragte endnu et kvarter i den største uro og spænding.

Da mit håb atter blev skuffet, gik jeg i min rådvildhed tilbage til vognen, hvor kusken, så snart han fik øje på mig, kom mig i møde og underrettede mig med hemmelighedsfuld mine om, at der sad i vognen en smuk ung dame, som havde ventet på mig i over en time. Af hendes hele optræden og den måde, hvorpå hun spurgte efter mig, havde han sluttet, at det måtte være den person, jeg ventede, og han sagde derfor, at jeg snart kom igen. Hun svarede, at i så fald ville hun roligt vente så længe.

Jeg troede straks, det var Manon, og skyndte mig hen til vognen, hvor jeg imidlertid så et kønt lille ansigt, som var mig ganske ukendt. Det var en vildfremmed dame, som straks henvendte ordet til mig og spurgte, om hun ikke havde den ære at tale med ridder des Grieux. Jeg svarede, at det var mit navn.

"Så har jeg et brev til Dem," fortsatte hun, "og når De har gjort Dem bekendt med indholdet, vil De forstå, hvorfor De træffer mig her, og hvorledes det går til, at jeg har den fornøjelse at kende Deres navn."

Jeg bad hende om tilladelse til at gå hen på en café og læse det. Hun ville absolut følge med og rådede mig til at forlange et kabinet.

"Hvem er brevet fra?" spurgte jeg, da vi gik op ad trappen.

"Vær så god at se selv!" svarede hun og rakte mig det i det samme.

Jeg kendte Manons håndskrift. Brevets indhold i sine hovedtræk var omtrent følgende:

G. M. havde givet hende en glimrende, ja ligefrem storartet modtagelse, som langt oversteg hendes dristigste forventninger. Han havde overøst hende med gaver og sagt, at hun skulle blive behandlet som en prinsesse. Alligevel lovede hun ikke at glemme mig i sin højhed og glans, men da hun ikke kunne få G. M. til at gå i teatret med hende den aften, måtte hun desværre opsætte vort møde til en anden gang. Som trøst for den sorg, hun tænkte sig, dette budskab muligvis ville volde mig, havde hun fået den idé at skaffe mig erstatning for sit selskab ved at sende mig en af de smukkeste piger i Paris, overbringeren af denne epistel. Billetten var undertegnet: *Din trofaste Manon Lescaut.*

Der var noget på en gang så grusomt og krænkende for mig i dette brev, at jeg i nogen tid vaklede mellem vrede og smerte og satte mig for at gøre en kraftanstrengelse for helt at glemme min falske og troløse elskerinde. Mine øjne faldt på den unge pige, som stod foran mig, og som virkelig var meget smuk. Hvor ville jeg ikke have ønsket, at hendes skønhed havde været endnu mere tillokkende, så at den kunne have fristet mig til ligeledes at blive falsk og troløs! Men hun havde ikke de vidunderlige, smægtende øjne, den glimrende figur, den uforlignelige teint, som i og for sig var et mesterstykke af Skaberen, hele den uendelige skat af yndigheder, som naturen i så rigt mål havde skænket den svigefulde Manon.

"Nej, nej," sagde jeg og vendte mine øjne bort fra hende, "den troløse kvinde, som sendte Dem herhen, vidste nok, at De ville komme hjem med uforrettet sag. Hils hende fra mig og sig, at jeg ønsker, hun må nyde sin brødefulde lykke uden samvittighedsnag, hvis det er muligt! Jeg vender hende ryggen

for bestandig, og som til hende siger jeg farvel til alle andre kvinder, der ikke ejer hendes dragende ynde, men efter al sandsynlighed er lige så upålidelige og falske som hun."

I det øjeblik var jeg virkelig på nippet til at fjerne mig og opgive ethvert yderligere krav på Manon. Den forfærdelige skinsyge, som nagede mit hjerte, optrådte i form af mørk og uhyggelig kulde, og jeg troede for ramme alvor, at befrielsens stund var nær, så meget mere som jeg ikke mærkede noget til den voldsomme ophidselse, jeg kendte så godt fra tidligere lejligheder. Ak, mit hjerte bedrog mig lige så meget som G. M. og Manon!

Da den unge pige, som havde bragt mig brevet, så, at jeg ville til at gå, spurgte hun mig, hvad hun skulle sige til hr. de G. M. og den dame, der var hos ham. Ved dette spørgsmål standsede jeg, og der foregik et omslag i mig, som folk, der aldrig har kendt til voldsomme lidenskaber, ville anse for utænkeligt. Den tilsyneladende selvbeherskelse, jeg havde lagt for dagen, veg pladsen for det forfærdeligste raseri.

"Fortæl den skurk og hans bolerske," råbte jeg, "at dit forbandede brev har gjort mig vanvittig af fortvivlelse, men sig dem, at de ikke skal glæde sig for tidligt, for jeg hviler ikke, førend jeg har set deres blod flyde!"

Med disse ord sank jeg ned på en stol og slængte hat og stok fra mig, mens stride tårer løb ned ad mine kinder, og mit afsindige raseri gik over til dyb smerte. Længe kunne jeg ikke få et ord frem for gråd og suk, men til sidst vinkede jeg ad den unge pige og sagde:

"Kom herhen, mit barn, kom herhen, siden du er sendt for at trøste mig! Sig, om du kender nogen lise for raseri og

fortvivelse, sig, om du ved noget middel til at besvære den vanvittige hævntørst, som væbner min arm mod de to troløse, der sikkert har fortjent døden! Ja, kom!" tilføjede jeg, da jeg så, hun kun frygtsomt og tøvende nærmede sig. "Tør mine tårer og giv atter mit hjerte fred! Sig, at du elsker mig, for at mit øre kan vænne sig til at høre disse ord af en anden mund! Du er jo smuk, måske vil jeg også komme til at elske dig."

Det stakkels barn, der i det højeste var en seksten-sytten år gammel, og som syntes mere blufærdig, end hendes lige i reglen er, kunne ikke skjule sin overraskelse over at være vidne til en så besynderlig scene.

Ikke desto mindre kom hun hen for at kærtegne mig; men jeg stødte hende straks langt bort.

"Hvad vil du mig?" udbrød jeg. "O, du er en kvinde! Du tilhører det køn, jeg hader og afskyr, og som jeg ikke kan udholde at se for mine øjne. Dit glatte ansigt dølger også falskhed! Bort! Vig fra mig!"

Hun nejede dybt for mig uden at vove at fremføre et ord og vendte sig om for at gå.

"Men sig mig først," fortsatte jeg, "hvorfor og i hvilken hensigt du er blevet sendt herhen! Hvorledes har du fået mit navn at vide og opdaget, hvor du kunne træffe mig?"

Hun meddelte mig at hun allerede længe havde kendt hr. de G. M., og at han havde sendt bud efter hende klokken fem om eftermiddagen. Ved at følge lakajen var hun kommet til et stort hus, hvor hun havde truffet G. M. beskæftiget med at spille pikét med en smuk dame. De pålagde hende begge at levere mig et brev og underrettede hende om, at hun kunne finde mig i en vogn på hjørnet af Saint-Andrés-gade.

Da jeg spurgte, om de ellers ikke havde sagt noget, svarede hun rødmende, at de havde stillet hende i udsigt, at jeg ville tage hende til min elskerinde.

"De har ført dig bag lyset, stakkels barn," sagde jeg. "Du er en kvinde, og du kan trænge til en mands støtte, men det må være en rig og lykkelig elsker, du må have, og ham vil du ikke finde her. Vend tilbage til hr. de G. M.! Han har alt, hvad der forlanges for at blive elsket af det smukke køn; han har fuldt monterede huse og ekvipager at skænke bort. Jeg, som kun har min kærlighed og trofasthed at byde, bliver foragtet af kvinderne, fordi jeg er fattig, og oven i købet spottet, fordi jeg har været så dum at tro på deres dyd."

Således blev jeg længe ved, skiftevis melankolsk og heftig, idet smerte og fortvivlelse kæmpede om herredømmet i mit hjerte.

Lidt efter lidt brødes imidlertid sjælens modstandskraft, og de voldsomme anfald sagtnedes noget og gav plads for roligere overvejelse. Jeg sammenlignede min sidste ulykke med tidligere tilfælde af samme art og fandt ikke, der var mere grund til at fortvivle nu end forhen. Jeg kendte jo Manon. Hvorfor da komme i den grad ud af mig selv over et frafald, som jeg burde have forudset? Hvorfor ikke snarere søge at råde bod på det skete? Endnu var det tid; i det mindste burde jeg ikke lade noget middel uforsøgt, for at jeg ikke senere skulle komme til at bebrejde mig, at jeg ved min egen ligegyldighed havde medvirket til, hvad der var overgået mig. Jeg hensank da i betragtninger over, hvad der var at gøre for at afvende den fare, der hang over mit hoved.

Med magt at udrive Manon af G. M.s vold var halsløs gerning, og der var desuden ikke den fjerneste udsigt til, at det ville lykkes mig. Men jeg tænkte som så, at, hvis jeg blot kunne skaffe mig en ganske kort samtale med hende, ville sagen sikkert tage en anden vending. Jeg kendte så nøje hendes svage side, og jeg var overbevist om, at hun endnu elskede mig. Ja, jeg turde vædde på, at selv den besynderlige idé, at sende en smuk pige hen at trøste mig, var udsprunget i hendes hjerne og skyldtes hendes medlidenhed med min sorg.

Jeg besluttede altså at sætte alt ind på at få hende i tale. Efter omhyggeligt at have vejet ethvert middel, der i så henseende stod til min rådighed, traf jeg endelig mit valg. Hr. de T. havde fra første færd vist mig så stor velvilje ved at betro mig G. M.s hensigter, at jeg ikke nærede ringeste tvivl om hans oprigtige venskab og tjenstvillighed. Jeg bestemte mig derfor til straks at henvende mig til ham og bevæge ham til at sende bud efter G. M. under foregivende af, at det drejede sig om en sag af største vigtighed. Når jeg blot kunne komme til at tale en halv time med Manon, var spillet vundet, og jeg anså det for en let sag at få adgang til hende i G. M.s fraværelse.

Da mit sind var kommet mere i ligevægt ved denne udsigt til en heldig afgørelse, betalte jeg rundhåndet den unge pige, som endnu ikke havde forladt mig, og, for at hun ikke skulle vende tilbage til G. M., bad jeg hende give mig sin adresse og lovede halvt at besøge hende i løbet af aftenen. Derefter satte jeg mig op i min vogn og kørte i flyvende fart til de T. Undervejs faldt det mig ind, at han måske kunne være ude, og jeg begyndte allerede at blive urolig; men heldigvis var min frygt ugrundet.

Med et par ord satte jeg ham ind i min ulykkelige stilling og bad ham stå mig bi med råd og dåd.

De T. blev aldeles forbavset over at høre, hvor godt G. M.s anslag var lykkedes. Da han ingen anelse havde om den part, jeg selv havde haft i min onde skæbne, foreslog han mig, højsindet, som han var, at samle alle sine venner for med væbnet hånd at befri min elskede.

Jeg forestillede ham, at anvendelsen af så voldsomme midler kunne blive til skade for os, og sagde:

"Lad os ikke sætte vort liv og blod i vove før i yderste nødsfald! Jeg har tænkt på en lempeligere udvej, som jeg håber, sikrere vil føre os til målet."

Han lovede i et og alt at rette sig efter mig. Jeg indskærpede ham, at det eneste, han havde at gøre, var at underrette G. M. om, at han absolut måtte tale med ham, og, når han kom, søge at holde ham hen med snak et par timer. Han erklærede sig straks villig hertil, og vi tog af sted sammen for at iværksætte vor plan.

I vognen lagde vi vore hoveder i blød for at finde på et rimeligt påskud til at lokke G. M. hjemmefra. Jeg rådede de T. til at skrive et par linjer fra en eller anden café og bede G. M. om ufortøvet at indfinde sig sammesteds i anledning af en yderst vigtig sag, som ikke tålte opsættelse.

"Jeg skal nok passe på, når han går," tilføjede jeg, "og så snart han er vel ude af sigte, vil jeg let kunne skaffe mig adgang til huset, hvor jeg kun er kendt af Manon og min tjener Marcel. Hvad Dem angår, kan De jo sige G. M., når han kommer hen på cafeen, at De har sendt bud efter ham på grund af en pengeforlegenhed, De er kommet i ved uheld i spil; De må

fortælle ham, at De har tabt alt, hvad De ejer, og endda meget mere til på Deres æresord. Der vil altid gå nogle timer hen, inden han kan skaffe pengene til veje, og jeg vil derved få mere end tid nok til at udføre mit forsæt."

Hr. de T. fulgte punktligt min anvisning. Jeg tog afsked med ham i en café, hvor han straks satte sig til at skrive brevet, mens jeg gik hen og stillede mig på post et par skridt fra Manons ny hjem.

Kort efter så jeg buddet komme og straks derpå G. M. begive sig bort til fods, fulgt af en lakaj.

Da jeg havde givet min rival tid til at fjerne sig, gik jeg hen til min troløse elskerindes dør, og, trods al min vrede, blev mit sind grebet af samme ærefrygt, da jeg bankede på, som om jeg havde stået på tærsklen til et tempel.

Heldigvis var det Marcel, som kom ud og lukkede op. Da han studsede ved at se mig, lagde jeg betydningsfuldt fingeren på munden, skønt jeg intet havde at frygte af tjenerskabet, og spurgte ham hviskende, om han kunne føre mig ubemærket hen til det værelse, hvor Manon opholdt sig. Han svarede, at det var den letteste sag af verden, når jeg blot ville følge ham sagte op ad hovedtrappen.

"Lad os så ikke spille et minut," sagde jeg, "bliv du hernede, og pas på, at ingen kommer og overrumpler os, mens jeg er inde hos hende!"

Således lykkedes det mig at nå helt op uden at have mødt nogen hindring på min vej.

Manon sad og læste, og jeg fik ved denne lejlighed rig anledning til ret at undre mig over hendes besynderlige karakter. I stedet for, som man kunne have ventet, at blive

forskrækket og angst ved pludselig at få øje på mig, røbede hun kun sådanne svage tegn på overraskelse, som man ikke er herre over, når man med ét ser stå for sig en person, man troede var langt borte.

"Å, er det dig, min elskede ven?" udbrød hun og løb mig i møde med åbne arme og samme kærlige udtryk som ellers. "Du gode Gud, hvor du er dristig! Hvem skulle have ventet dig her?"

Jeg rev mig ud af hendes favntag, og langt fra at besvare hendes kys, stødte jeg hende bort med foragt og trådte et par skridt tilbage.

Denne bevægelse kunne hun ikke tage fejl af.

Hun blev stående uden at røre sig af pletten og blegnede, da vore øjne mødtes.

I grunden var jeg så glad over at se hende igen, at jeg, trods alle mine berettigede grunde til harme, næppe formåede at bringe et bebrejdende ord over mine læber. Og dog følte jeg en stikkende svie i hjertet over den grusomme beskæmmelse, hun havde tilføjet mig, men jeg måtte alligevel gøre vold på mig selv i dette øjeblik for ikke at glemme, hvor vred jeg var, og det kostede mig ikke ringe overvindelse at lægge mit ansigt i strenge folder.

Da jeg blev stående nogen tid som målløs, og hun så min ophidsede tilstand, så jeg hende fare sammen og mærkede, at hun blev bange for mig.

Dette syn var mere, end jeg kunne holde ud.

"O, Manon!" sagde jeg mildt, "falske, troløse Manon! Hvorledes skal jeg fremføre mit klagemål, når jeg ser dig blegne og skælve, jeg, som endnu lider så meget ved din mindste sorg, at jeg ikke nænner at komme med bebrejdelser? Men det skal du

vide, Manon, at din troløshed har været mig et hårdt stød. Således behandler man kun sin elsker, når kærligheden har vendt sig til had. Det er nu tredje gang, du sviger mig. Som du ser, fører jeg bog over fortiden; hvem ville vel også kunne glemme den slags ting? Øjeblikket er kommet, da du må træffe dit valg, for mit hjerte krymper sig ved en så grusom medfart, jeg kan ikke længere holde livet ud; jeg er nær ved at forgå af fortvivlelse. Mine kræfter svigter mig," tilføjede jeg og sank ned på en stol, "jeg føler mig segne under vægten af mine ulykker."

Hun stod først som forstenet, men da hun så mit fortvivlede udtryk, kastede hun sig på knæ for mig og lagde sit hoved i mit skød. Jeg følte, hvorledes hendes hede tårer vædede mine hænder, og stridende lidenskaber kæmpede i min sjæl.

"O, Manon, Manon!" vedblev jeg sukkende, "nu græder du over mig, skønt du selv har voldt min kummer. Men din sorg kan ikke være ærligt ment. Du er formodentlig blot ked over, at jeg er kommet herhen og nu som altid drypper malurt i din glæde. Luk dine øjne op og se, hvem det er, du har for dig! Sådanne tårer fælder man ikke ved synet af en forsmået og forladt elsker."

Hun kyssede min hånd, stadig uden at røre sig.

"Falske, svigefulde Manon!" tog jeg atter til orde, "hvorledes er det gået med dine løfter og tilsagn? Hårde, letsindige Manon! Hvad er der blevet af den kærlighed, som du endnu i morges tilsvor mig? Store Gud!" tilføjede jeg, "skal en troløs kvinde håne mig således efter at have brudt de helligste eder? Altså den ménsvorne bliver belønnet, mens den trofaste og ordholdende kun lider spot og spe."

Mit sind blev så bittært ved denne tanke, at jeg ikke kunne holde tårerne tilbage. Manon hørte, hvorledes gråden kvalte min stemme, og brød endelig tavsheden.

"Jeg må i sandhed være meget brødefuld," sagde hun bedrøvet, "siden jeg har voldt dig så stor smerte og kummer; men Gud er mit vidne, at, hvis jeg har syndet mod dig, er det uden mit vidende."

Disse ord syntes mig så tomme og usande, at min forbitrelse atter brød løs.

"Det er løgn og komediespil til hobe," udbrød jeg, "og jeg ser nu klarere end nogen sinde, at du kun er en slet og falsk kvinde. Nu kender jeg til gavns din lave tænkemåde. – Farvel, skøge!" fortsatte jeg og rejste mig. "Jeg vil tusind gange hellere dø end have det mindste samkvem med dig. Gid jeg må være evigt fordømt, om jeg nogen sinde værdiger dig et blik! Bliv hos din ny elsker og skænk ham din kærlighed, had kun mig og sig farvel til ære og tro! Mig er det hele ganske ligegyldigt; jeg skal vide at bære min skæbne som en mand."

Hun blev så forfærdet over min heftighed, at hun blev liggende på knæ ved siden af den stol, hvorpå jeg havde siddet, og vendte skælvende blikket op mod mig, mens angsten sammensnørede hendes strube. Jeg gjorde endnu et par skridt hen imod døren, stadig med øjnene stift fæstede på hende. Men jeg måtte have været blottet for al menneskelig følelse, hvis jeg kunne have forhærdet mit hjerte mod så megen skønhed og ynde.

En så stålsat fasthed var ikke faldet i min lod. Jeg gik pludselig over til den modsatte yderlighed og vendte atter tilbage til Manon, eller, rettere sagt, jeg glemte alt og styrtede

hen til hende. Jeg knugede hende i mine arme og kyssede hende kærligt. Med skælvende læber bad jeg hende tusinde gange om forladelse og tilstod, at jeg var et uhyre, som ikke fortjente at blive elsket af en så yndig kvinde.

Jeg fik hende til at rejse sig, og nu var det min tur at kaste mig for hendes fødder og trygle hende om at høre mig. Kort, men fyndigt, i de ømmeste og ærbødigste udtryk, som kun den ydmyge og dybe kærlighed kender, søgte jeg at undskylde min opførsel og bad hende som en nåde om at skænke mig tilgivelse. Hun slyngede armene om min hals og sagde, at det var hende, der trængte til min overbærenhed, og at jeg måtte bestræbe mig for at glemme alle de sorger, hun gjorde mig. Hun frygtede ikke uden grund, tilføjede hun, at jeg skulle tage forargelse over, hvad hun havde at anføre til sit forsvar.

"O, hvor kan du tro sligt!" afbrød jeg hende straks. "Jeg billiger ethvert af dine skridt. Det tilkommer ikke mig at kræve dig til regnskab for dine handlinger. Jeg er så usigelig glad og lykkelig, når blot min dyrebare Manon ikke vender sit hjerte fra mig. – Men Manon," vedblev jeg, idet tanken om det forestående pludselig dukkede op i mig, "du, som er almægtig og ene råder over min glæde og smerte, vil du ikke nu, da jeg har gjort bod for dig og angret min synd, give mig lov til at tale om det, der tynger på mig og ængster mig til døde? Vil du ikke sige, hvad der skal blive af mig i dag, og om du uigenkaldeligt vil underskrive min dødsdom ved at blive natten over i min fjendes hus?"

Efter et øjeblik's betænkning svarede hun mig i en rolig og fattet tone:

"Kære ven, hvis du lige straks havde sagt, hvad du havde på hjerte, ville du have sparet dig selv megen bekymring og mig en rystende scene. Siden din græmmelse kun skriver sig fra skinsyge, kunne jeg med et ord have helbredet den ved løftet om at følge dig, hvorhen du ville. – Men jeg troede, det var over mit brev, som jeg skrev i G. M.s påsyn, at du var så forbitret, eller fordi jeg sendte dig en ung, smuk pige til selskab. Jeg tænkte mig, at du måske kunne have opfattet brevet som en hån, og ment, at når den unge pige kom fra mig, var det et tegn på, at jeg opgav dig for G. M. Det var derfor, jeg pludselig blev så uhyggelig til mode, for, skønt jeg var mig min uskyldighed bevidst, fandt jeg dog ved nærmere eftertanke, at jeg havde skinnet imod mig."

"Imidlertid," tilføjede hun, "skal jeg forklare dig, hvorledes det hele er gået til, og så kan du selv dømme."

Hun fortalte mig derpå alt, hvad der var passeret mellem hende og G. M., som hun havde truffet i det samme værelse, hvori vi nu sad. Han havde virkelig modtaget hende som en dronning og galant vist hende rundt i hele huset, der var overordentlig smagfuldt og kønt indrettet. På hendes toiletbord lå de ti tusind francs og desuden adskillige smykker, blandt hvilke det samme perlehalsbånd og de samme armbånd, hun allerede én gang havde fået af hans fader. Derfra førte han hende ind i en sal, hun endnu ikke havde set, og hvor der stod et dækket bord med de lækreste sager. Det ny tjenerpersonale, som han havde fæstet til hende, bød maden rundt, og han befalede dem for fremtiden at betragte hende som husets frue. Senere viste han hende hestene, vognen og alle de øvrige ting

og foreslog til sidst at spille et parti pikét for at fordrive tiden til aftensmåltidet.

"Jeg vil ærligt tilstå," fortsatte hun, "at denne pragt blændede mig. Jeg syntes, det var skade, om vi uden videre gav slip på disse rigdomme og nøjedes med de ti tusinde francs og juvelerne. Hvorfor skulle vi ikke tage imod de stegte duer, når de således kom flyvende ind i munden på os? Hvilket behageligt liv kunne vi ikke føre på G. M.s bekostning! Disse tanker havde jeg ondt ved at blive kvit.

Jeg opgav derfor mit forslag om at gå i teatret og satte mig i hovedet, at jeg ville udforske G. M.s sindelag over for dig. Frem for alt gjaldt det for mig at komme på det rene med, om der var udsigt til, at vi kunne mødes i fremtiden uden for mange omstændigheder. Til sandhedens ære må jeg sige, at han viste sig særdeles medgørlig i så henseende. Da han ville vide, om du endnu var mig kær, og om det havde holdt hårdt at skilles fra dig, svarede jeg, at du altid havde været så elskværdig og god imod mig, at det ville være underligt, om jeg ikke skulle have noget til overs for dig. Han indrømmede, at du havde mange gode sider, og sagde, at han gerne ville have stået på en god fod med dig.

I talens løb spurgte han mig, hvorledes jeg troede, du ville optage det skridt, jeg havde gjort, især når du erfarede, at jeg var i hans vold. Jeg ytrede, at vort forhold jo nu allerede var så gammelt, at kærlighedens første hede havde haft tid til at kølnes, og desuden var dine omstændigheder ikke synderlig glimrende, så du ville vel derfor ikke tage dig vor skilsmisse videre nær. Måske du endda ville føle det som en lettelse at blive fri for en byrde, der tyngede stærkt på dine skuldre. Jeg

tilføjede, at da jeg var fuldt og fast overtydet om, at du snart ville slå dig til tåls, havde jeg ikke taget i betænkning lige ud at sige, at jeg skulle til Paris i et nødvendigt ærinde, og du havde heller ikke haft noget imod det, men havde fundet dig med største sindsro i, at jeg sagde dig farvel, da vi var kommet ind sammen.

"Hvis jeg troede," sagde han, "at des Grieux var til sinds at leve i god forståelse med mig, ville jeg være den første til at række ham hånden og vise mig imødekommende."

Jeg forsikrede ham, at, efter det kendskab, jeg havde til din karakter, nærede jeg ingen tvivl om, at du ville tage imod hans tilnærmelser, især hvis han kunne hjælpe dig ud over de finansielle vanskeligheder, du var kommet i som følge af bruddet med din familie. Han afbrød mig her og lovede, at han ville gøre alt, hvad der stod i hans magt, for at tjene dig; ja, hvis du skulle have lyst til at indlade dig i en anden kærlighedsforbindelse, så kendte han en ung og smuk kvinde, som han tidligere havde stået i forhold til, førend han var blevet forelsket i mig, men som det skulle være ham en fornøjelse at afstå til dig.

Jeg gik ind på hans idé," tilføjede hun, "for at gøre ham fuldstændig tryk, og da jeg ved hans ord blev mere og mere bestyrket i mit forsæt, ønskede jeg kun på en eller anden måde at kunne give dig et vink om min forandrede beslutning, for at du ikke skulle blive alt for urolig, når du så mig udeblive fra vort stævnemøde. Derfor kom jeg med det forslag at sende den omtalte unge pige til dig endnu samme aften for at få lejlighed til at skrive dig et par ord til. Jeg var nødt til at bruge denne list,

da det ikke var rimeligt, at jeg med det første fik et minut til min egen rådighed.

Han lo ad mit påfund og ringede på sin lakaj, som han gav ordre til snarest muligt at få fat i hans forhenværende elskerinde. Han troede, hun kunne træffe dig i Chaillot, men jeg gjorde ham opmærksom på, at vi, da vi skiltes, havde aftalt, at jeg skulle møde dig ved teatret, og, hvis der kom noget i vejen fra min side, havde du lovet at vente på mig med en vogn på hjørnet af Saint-Andrés-gade. Følgelig var det bedst at sende min stedfortræder derhen, om det så kun var for at forebygge, at du sad hele natten og ventede på mig. Jeg antydede dernæst, at det ville være rigtigst at sende et par ord med for at forklare denne rolleombytning, som du ellers skulle have ondt ved at forstå. Han var enig med mig i dette, men jeg var nødt til at skrive i hans påsyn og tog mig derfor vel i agt for at komme med alt for åbne hentydninger i mit brev.

Se, således er det hele gået til," vedblev Manon. "Jeg har ikke lagt skjul på noget af, hvad jeg har gjort eller tænkt. Den unge pige indfandt sig snart efter, og jeg syntes godt om hende. Jeg tvivlede ikke et øjeblik om, at min udeblivelse jo ville gøre dig bedrøvet, og det var derfor mit oprigtige ønske, at hun ville være i stand til at adsprede dig en stund; for som du ved, fordrer jeg kun, at du skal være mig tro i dit hjerte. Jeg ville helst have sendt Marcel til dig, men det var mig, som sagt, ikke muligt at slippe bort et eneste øjeblik for at give ham den fornødne besked."

Hun afsluttede sin beretning med en skildring af G. M.s ubehagelige forlegenhed, da han fik hr. de T.s brev.

"Han var længe i høj grad tvivlrådig," sagde hun, "og da hans bestemmelse endelig var truffet, ytrede han, at han ville komme straks tilbage. Derfor var det ikke så underligt, at jeg blev overrasket ved at se dig træde ind i stedet for ham, og jeg sidder hele tiden i en dødelig angst for, at han skal overraske os."

Jeg hørte på hende uden at fortrække en mine, skønt der var meget i hendes fortælling, der krænkede mig grusomt, for det kom jo tydeligt frem, at hun havde i sinde at være mig utro, og hun søgte ikke engang selv at kaste slør over sine hensigter. Hun var vel ikke så naiv at tro, at G. M. ville lægge et draget sværd mellem hende og sig den påfølgende nat, som – det kunne hun ikke nægte – det var hendes agt at tilbringe hos ham. Det er ikke behageligt for en elsker at få en sådan tilståelse. Imidlertid tog jeg med i betragtning, at jeg selv til dels havde foranlediget hendes forseelse, først ved at gøre hende bekendt med G. M.'s følelser for hende og dernæst ved den hartad utrolige føjelighed, jeg glat væk var gået ind på hendes tåbelige og dumdristige idé med. For resten må jeg indrømme, at der var noget i min natur, der blev rørt over hendes åbne tilståelse og over den trohjertige ærlighed og frimodighed, hvormed hun fortalte selv de omstændigheder, som måtte såre mig dybest.

"Når hun fejler," tænkte jeg, "er det, fordi hun ikke ved bedre; hun er letsindig og uforsigtig, men hun er på den anden side også sanddru og oprigtig."

Kærligheden gjorde mig desuden blind for alle hendes fejl. Jeg var usigelig lykkelig ved den tanke, at det var muligt for mig at bortføre hende endnu samme aften lige for næsen af min rival.

Jeg kunne dog ikke lade være med at sige til hende:

"Du ville altså virkelig være blevet hos G. M. i nat?"

Dette spørgsmål, som jeg henvendte til hende med et mørkt blik, satte hende i forlegenhed, og hun svarede undvigende og søgte at komme med udflugter.

Jeg havde ondt af hende og gjorde derfor ende på den pinlige situation, hun var i, ved lige ud at erklære, at nu ventede jeg, hun fulgte mig med det samme.

"Som du vil," svarede hun, "men så går du altså ikke ind på min plan?"

"Jeg synes, det er nok, at jeg er gået ind på alt, hvad du hidtil har foretaget dig i denne sag," udbrød jeg.

"Og skulle vi heller ikke tage de ti tusind francs med? Dem har han dog givet mig, det er min ejendom."

Jeg rådede hende til at give afkald på dem og blot tænke på at komme af sted i en fart; for skønt der næppe var gået en halv time, siden jeg kom, var jeg dog bange for, at G. M. skulle komme tilbage. Imidlertid ville hun nødig gå tomhændet bort, og hun plagede mig så længe, at jeg til sidst syntes, jeg nok kunne lade hende have sin vilje i dette punkt som gengæld for alt, hvad hun opgav for min skyld.

Mens vi tog overtøjet på, hørte jeg det banke på porten. Jeg nærrede ingen tvivl om, at det var G. M., og i hidsighed sagde jeg til Manon, at han var dødsens, hvis han trådte over dørtærsklen. Min forbitrelse på ham havde endnu ikke haft tid til at lægge sig så meget, at jeg kunne styre mig selv, når jeg stod ansigt til ansigt med ham.

Marcel gjorde ende på vor spænding ved at komme ind med et brev til mig fra hr. de T.

I få ord underrettede vor ven mig om, at, da G. M. var gået hjem for at hente penge, benyttede han sig af hans fraværelse til at meddele mig en højst pudsigt idé, som var faldet ham ind. Han syntes ikke, jeg kunne tage bedre hævn over min medbejler end ved at spise hans mad og sove i den samme seng, hvori han havde håbet at hvile ved Manons side. Denne plan var ikke så vanskelig at udføre, når jeg kunne sikre mig bistand hos et par håndfaste og pålidelige karle, som ikke var bange for at tage G. M. ved kraven og spærre ham inde et eller andet sted til den næste dag. For sit eget vedkommende lovede T., at han nok skulle opholde G. M. en times tid endnu ved at binde ham noget på ærmet.

Jeg viste Manon brevet og fortalte, hvilken list jeg havde betjent mig af for at få uhindret adgang til hende. Både de T.'s og mit påfund morede hende kosteligt, og vi lo rigtig hjertelig ad det i nogen tid, men, da jeg omtalte T.'s forslag som en ren narrestreg, blev jeg forundret over, at hun for ramme alvor holdt på, at jeg skulle følge hans råd, der efter alt at dømme, i høj grad tiltalte hende. Jeg kunne længe nok spørge, hvor hun troede, jeg skulle kunne opdrive pålidelige folk til at udføre denne bedrift, hun fastholdt stadig, at jeg burde i det mindste vove forsøget, eftersom vi ifølge T.'s løfte endnu havde en hel time at løbe på, og som svar på mine andre indvendinger sagde hun, at jeg var en tyran og aldrig ville rette mig det mindste efter hende. Som sagt, hun var ikke til at få fra sin vilde idé.

"Du skal komme til at sidde på hans plads ved bordet i aften," fortsatte hun, "og ligge på hans bolstre i nat, og i morgen tidlig løber du bort med hans elskerinde og hans penge. Så har du hævnnet dig til gavns både på faderen og sønnen!"

Jeg gav efter, skønt der var en stemme i mit indre, der hviskede, at det ville tage en ende med forskrækkelse.

Derefter forlod jeg hende og gik hen til et par gardister, jeg var kommet i berøring med gennem Lescaut, for at bede dem om at tage sig af G. M. Jeg fandt kun den ene hjemme, men det var just den rette mand, for ikke så snart havde han hørt, hvad der var tale om, førend han indestod mig for udfaldet, når han blot kunne disponere over fem louisdorer til at hverve tre menige, som han måtte have under sin kommando. Jeg bad ham da om ikke at spille et minut, men straks sætte sig i bevægelse for at samle sine folk. Imidlertid ventede jeg i hans bolig, og, da han efter et lille kvarters forløb kom tilbage med sine tre drabanter, førte jeg dem selv hen til hjørnet af den gade, som G. M. nødvendigvis måtte passere for at nå sit hjem. Der tog jeg gardisten til side og pålagde ham indstændigt, at han ikke måtte gøre G. M. fortræd, men blot skulle passe nøje på ham til næste morgen, så at jeg kunne være rolig for, han ikke slap fra dem. Han sagde da, at det var hans agt at tage fangen med op på sit værelse og tvinge ham til at klæde sig af og gå til sengs, mens de andre ville slå tiden ihjel med et slag kort og nogle flasker vin.

Jeg blev hos dem, lige indtil vi så G. M. komme; så fjernede jeg mig nogle skridt og tog plads i en mørk port for at overvære dette komiske optrin. Med pistolen i hånden gik gardisten hen til fyren og forklarede ham i høflige ord, at han måtte følge med, men hverken behøvede at frygte for sit liv eller sine penge; det var kun, hvis han gjorde sig ud til bens eller vovede at give en lyd fra sig, at han så sig i den sørgelige nødvendighed at måtte anvende magt. Da G. M. opdagede de tre soldater i

baggrunden og ikke følte sig rigtig vel til mode ved synet af den ladte pistol, opgav han al modstand og lod sig føre bort så from som et lam.

Efter denne scene vendte jeg straks tilbage til Manon, og for at tjenestefolkene ikke skulle ane uråd sagde jeg ved min indtrædelse til hende, at hun ikke skulle vente hr. de G. M. til aften, da han pludselig havde fået forfald. Efter opfordring af ham kom jeg for at overbringe hans undskyldning og holde hende med selskab ved bordet. Selvfølgelig tilføjede jeg, at det var mig en stor ære at repræsentere ham overfor en så smuk dame. Manon, som forstod en halvkvædet vise, slog straks ind i samme tone, hvorpå vi med den største alvor satte os til bords og lod os opvarte af lakajerne.

Da vi endelig var blevet alene, tilbragte vi en af de fornøjeligste aftener i vort liv.

Jeg gav hemmeligt Marcel et vink om at bestille en vogn til den næste morgen klokken seks, og, da det allerede var sent på aftenen, tog jeg åbenlyst afsked med Manon, men ved vor tjeners hjælp listede jeg mig straks efter ind igen og klædte mig af for at hvile i G. M.s seng, ligesom jeg havde siddet på hans plads ved bordet.

Imidlertid arbejdede vor onde engel på vort fordærv. Mens vi svælgede i elskovs fryd, hang sværdet allerede truende over vore hoveder, og tråden kunne bryde, hvilket øjeblik det skulle være, men for at give en nøjagtig skildring af alle de nærmere omstændigheder ved vor lykkes skibbrud må jeg først oplyse Dem om, hvad der var gået for sig, samtidig med at vi, intetanende, i sorgløs letsindighed, nød øjeblikkets lyst.

Da G. M. blev anholdt af gardisten, var han, som jeg måske har nævnt, fulgt af en lakaj. Forfærdet over overfaldet på sin herre flygtede denne knøs bort og løb i sin angst sporenstregs op til den gamle g. M. for at underrette ham om det forefaldne. Den gamle herre blev naturligvis højst ilde til mode ved at høre, hvad der var tilstødt hans dyrebare søn, og, da han var meget rørig af sin alder, satte han sig straks i bevægelse for at komme sin kære pølse til hjælp. Han spurgte først lakajen, hvad hans søn havde foretaget sig i løbet af dagen, om han havde været i strid med nogen, eller blandet sig i andres trætte, eller måske været et eller andet fordægtigt sted osv. Tjeneren, som troede at G. M.s liv stod på spil, og ikke turde lægge skjul på noget, når det drejede sig om hans herres velfærd, åbenbarede alt, hvad han vidste, om hans kærlighed til Manon og de udgifter, han havde sat sig i for hendes skyld. Han beskrev, hvorledes hans herre havde tilbragt eftermiddagen lige til klokken ni, og fortalte om hans bortgang fra huset, og hvorledes han var blevet overfaldet, da han var på hjemvejen. Det var tilstrækkeligt for den gamle til at fatte mistanke om, at der var en kvinde med i spillet. Skønt klokken allerede var halv elleve, betænkte han sig ikke et øjeblik på at køre hen til politidirektøren og bede ham give specielle ordrer til alle natpatruljerne. Fulgt af en politieskorte ilede den ængstelige fader først hen til den gade, hvor hans søn var blevet overfaldet, og derfra til alle de steder i byen, hvor han nærede håb om at finde ham, men da alle disse forsøg på at komme på sporet glippede, lod han sig føre til hans elskerinde i den tanke, at den forsvundne muligvis var vendt tilbage.

Imidlertid var jeg netop ved at gå til sengs, og, da sovekammerdøren var lukket, hørte jeg ikke, at der blev banket på porten. Det var den gamle G. M. og hans følge. Efter at have udspurgt tjenerskabet uden resultat faldt han på at ville tale med sin søns elskerinde for måske således at få lys i sagen. Han gik da op ad trapperne til Manons værelse, stadig fulgt af politisoldaterne. Vi var næsten afklædte, da han åbnede døren og med ét stod foran os.

Mit blod blev som is.

"Gud forbarme sig! Det er den gamle G. M.!" sagde jeg til Manon.

I en fart kom jeg på benene for at gribe min kårde, men til al ulykke havde håndfæstet viklet sig ind i gehængen. Politisoldaterne, som holdt øje med mine bevægelser, sprang til og holdt mig fast: en mand i bar skjorte er ude af stand til at sætte sig alvorligt til modværge, og jeg så mig derfor i et nu berøvet alle forsvarsmidler.

Skønt G. M. var noget omtumlet i hovedet ved dette uventede optrin, huskede han mig dog næsten straks og havde endnu mindre vanskelighed ved at genkende Manon.

"Skuffer mine øjne mig?" sagde han til os med rynket pande. "Er det ikke ridder des Grieux og Manon Lescaut?"

Jeg var så rasende af skam og harme, at jeg ikke mægtede at svare.

Det lod til, at adskillige tanker løb rundt i hans hoved, og som om de pludselig havde opflammet hans vrede, råbte han til mig:

"Elendige, jeg er sikker på, du har myrdet min søn!"

Denne beskyldning bragte mit blod i kog, og jeg svarede stolt:

"Hvis der var nogen i din familie, jeg kunne have lyst til at dræbe, var det først og fremmest dig, gamle, forhærdede synder."

"Pas godt på ham!" sagde han til politisoldaterne, "han skal fortælle, hvor min søn er. Hvis han ikke øjeblikkelig tilstår, hvad han har gjort ved ham, lader jeg ham klynge op i morgen."

"Du vil lade mig hænge, gamle skurk!" udbrød jeg. "Nej, så passer galgen bedre for dig og dine lige! Vid, at det blod, der rinder i mine årer, er ædlere og renere end dit! Ja, vel ved jeg, hvad der er hændt din søn," tilføjede jeg, "og hvis du turrer mig længere, skal han ikke leve natten over, og efter ham kommer turen til dig."

Dette uforsigtige udbrud, der røbede, at jeg vidste besked med, hvor hans søn var, kunne let komme mig dyrt at stå, men i min forbitrelse løb munden over på mig.

Han lod hente nogle flere betjente, som ventede ude på gaden, og befalede dem at sikre sig alle husets folk.

"Nå, så De ved, hvor min søn er, hr. ridder!" tog han spottende til orde, "og De vil lade ham dræbe, siger De? Det skal vi nok sætte en pind for."

Jeg kom snart til erkendelse af, hvor tåbeligt jeg havde båret mig ad i min hidsighed.

Jeg så ham derpå gå hen til Manon, som sad grædende på sengekanten, og hørte ham komme med nogle ironiske bemærkninger om det stærke indtryk, hendes skønhed havde gjort både på fader og søn, og den smukke måde, hun benyttede sig af sin magt på. Men, da den uforbederlige gamle Don Juan ville tage sig nogle nærgående friheder, fo'r jeg rasende op og råbte:

"Vov blot at røre hende, og du skal ikke leve et minut længere!"

Han mumlede noget i skægget og forlod os skyndsomt med en ordre til de tre betjente om at sørge for, at vi snarest muligt kom i klæderne.

Det er ikke godt at sige, hvad hans hensigt var med os. Måske var vi sluppet fri, hvis vi havde underrettet ham om, hvor hans søn var.

Mens jeg klædte mig på, tænkte jeg, om det dog ikke var det bedste for os at gøre, men om han end tidligere havde været til sinds at lade os slippe, hvis vi gav køb, var det ingenlunde tilfældet, da han næste gang satte sin fod i værelset.

Tjenerne, som hans søn havde fæstet til Manon, og som betjentene havde grebet, var blevet taget i forhør, uden at han havde fået noget ud af dem, men, da han fik at vide, at Marcel i længere tid havde været i vor tjeneste, besluttede han ved trusler at skræmme ham til at røbe sandheden.

Det var en skikkelig, men enfoldig bondeknøs. Tanken om hans medvirken ved Manons flugt fra spindehuset i forbindelse med den rædsel, han i forvejen følte for G. M., forstyrrede i den grad hans svage hjerne, at han troede, galgen eller hjul og stejle stod rede og ventede på ham. Rystende af skræk, lovede han at åbenbare alt, hvad han vidste, hvis han blot måtte beholde livet. Efter den begyndelse fik G. M. grundet formodning om, at vort forhold var af en mere alvorlig og kriminel natur, end han hidtil havde haft grund til at antage, og han tilbød derfor ikke blot Marcel livet, men oven i købet en dusør, hvis han tilstod alt.

Den indskrænkede fyr udtalte sig med største uforbeholdenhed om vore planer i Chaillot, som vi ikke havde

gjort nogen hemmelighed af over for ham, da han selv skulle tage del i udførelsen. Ganske vist kendte han ikke det ringeste til de ny bestemmelser, vi havde truffet i Paris, men, førend han tog fra Chaillot, var han blevet indviet i detaljerne ved vort forehavende og instrueret i den rolle, han skulle spille. Han erklærede da, at det havde været vor hensigt at føre den unge G. M. bag lyset, og at Manon vist nok allerede havde fået ti tusind franc, som G. M.s arvinger kunne skyde en hvid pind efter, hvis vi slap vel fra vort forehavende.

Efter disse oplysninger kom den gamle herre pludselig atter op til os, dirrende af harme. Med en ildevarslende tavshed gik han lige ind i toiletværelset, hvor han uden vanskelighed fandt pengene og smykkerne. Han kom tilbage til os, kobberrød i ansigtet af raseri, og viste os, hvad han behagede at kalde vore tyvekoster. Dernæst overvældede han os med de forsmædeligste hånsord og holdt til sidst perlehalsbåndet og armbåndene op for øjnene af Manon, idet han sagde til hende med et spottende smil:

"Kender De dem igen, lille frøken? Det er ikke første gang, De ser dem. Gud hjælpe mig, om det ikke er de samme! De faldt nok i Deres smag, min snut; ja det undrer mig ikke! – Å, de kære børn," tilføjede han, "de ville virkelig være rigtig søde, når de blot ikke rapsede!"

Blegnende af harme hørte jeg på dette fornærmelige udfald. – I guder! Hvad ville jeg ikke have givet for at være fri blot et øjeblik.

Jeg gjorde imidlertid vold på min ubændige trang til at styrte mig over vor tyrann og sagde i en behersket tone, der kun var en raffineret form for mit indædte raseri:

"Spar Deres hån og spot, hr. greve, og sig mig hellere, hvad der er meningen med det hele! Hvad agter De at gøre med os?"

"Meningen, min gode ridder, er, at I skal begge på hovedet i Châtelet. I morgen er der atter en dag. De skal se, der kommer da nok mere lys i sagen, og jeg håber, De til sidst vil have den godhed at rykke ud med sproget og pænt fortælle mig, hvor min søn er."

Det stod mig hurtigt klart, hvilken skæbnesvanger betydning det ville have for os, og hvilke farer det ville medføre, hvis vi blev indespærrede i Châtelet. Hvor stolt en natur jeg end var, erkendte jeg dog, at der ikke var andet for mig at gøre end at krybe til korset og søge at røre min grusomme undertrykkers hjerte ved ydmyghed og smiger. Jeg bad ham i en høflig tone om blot at skænke mig et par minutters opmærksomhed.

"Jeg erkender mine fejl, hr. greve," sagde jeg til ham, "og indrømmer, at min ungdom har ledt mig sørgeligt på afveje; De, som i en væsentlig grad har været offer for mine gale streger, kan med rette beklage Dem over mig. Men hvis De ved, hvilken magt kærlighed har over et menneskes sind, og hvis De kan gøre Dem noget begreb om, hvad en ung mand må lide ved at se sig berøvet det kæreste, han ejer, da kan De ikke nænne at bryde staven over en sådan stakkels fyr, fordi han ved gunstig lejlighed har søgt at hævne sig en lille smule. De vil i det mindste betragte den tort, jeg nys har måttet lide, som straf nok for den forseelse, jeg har gjort mig skyldig i. De behøver hverken at true med fængsel eller pinebænke for at få mig til at sige, hvor Deres hr. søn opholder sig. Jeg har lige så lidt haft i sinde at gøre ham fortræd, som jeg har tænkt på at tilføje Dem nogen fornærmelse. Deres søn tilbringer natten på et sikkert

sted, som jeg er villig til at opgive Dem, så snart De lover at give mig fri."

Det gamle uhyre rørtes ikke i mindste måde ved mine bønner, men vendte mig foragtelig ryggen og værdigede mig til svar kun et par ord, som imidlertid tilstrækkelig godtgjorde, at han havde gennemskuet alle mine planer. Hvad sønnen angik, tilføjede han i en brutal tone, at han jo nok ville dukke op igen, eftersom jeg altså ikke havde taget livet af ham.

"Før dem til Châtelet," sagde han til politisoldaterne, "og tag jer i agt for, at fyren ikke smutter fra jer undervejs! Det er en snu krabat, som for ikke længe siden er brudt ud fra Saint-Lazare."

Med disse ord gik han og efterlod mig, som De jo nok kan tænke Dem, i en yderst nedtrykt stemning.

"Nådiges Himmel," sukkede jeg, "med ydmygt sind vil jeg bære alt, hvad du i din visdom måtte pålægge mig; men, at denne elendige karl skal have magt til at hundse mig således, det er mere, end jeg på nogen måde kan finde mig i!"

Politisoldaterne befalede os at komme i klæderne i en fart, da vognen holdt og ventede. Jeg rakte Manon hånden for at ledsagede hende ned ad trappen.

"Kom, elskelige pige," sagde jeg til hende, "bær ligesom jeg den grumme skæbne med tålmodigt sind. Måske kan der komme en dag, da Himlen atter forbarmer sig over os."

Ikke så snart var vi blevet puffet ind i vognen, førend Manon faldt mig om halsen. Fra det øjeblik, hr. de G. M. var trådt ind til os, havde jeg ikke hørt hende åbne munden. Men, da hun nu atter var i enrum med mig, overvældede hun mig med kærtegn og påtog sig selv hele skylden for vor ulykke.

Jeg forsikrede hende, at jeg aldrig skulle beklage mig over min skæbne, så længe hun blot blev ved at elske mig.

"Det er ikke mig, som fortjener medynk," fortsatte jeg, "nogle måneders arrest skræmmer mig ikke det mindste, tilmed da jeg ubetinget foretrækker Châtelet for Saint-Lazare, men det er dit vel, min kære pige, der ligger mig på sinde. Hvilken grusom skæbne for et så yndigt væsen! Hvorledes kan dog Forsynet bære det over sit hjerte at behandle sit eget mesterværk med så megen hårdhed? Hvorfor er vi ikke begge født med egenskaber, der bedre passer til vore sørgelige vilkår? Vi er udrustede med forstand, smag og følelse, lutter egenskaber, som bidrager til at gøre vor stilling uudholdelig, mens så mange lave sjæle, der fortjente vor lod, har fuldt op af alle lykkens goder."

Trods disse betragtninger tyngede på mig som en mare, indgød tanken om, hvad der forestod, mig dog endnu større frygt, og jeg ligefrem fortæredes af angst for Manons fremtidige skæbne.

Hun havde allerede én gang været i spindehuset, og, selv om hun dog var sluppet heldigt derfra, ville porten, når hun atter blev bragt derind, måske for bestandig lukke sig for hende. Jeg følte trang til at betro hende min frygt, men undlod det for ikke at gøre hende endnu mere forskræmt, end hun alt var i forvejen. Selv om jeg skælvede for, at der skulle tilstøde hende noget frygteligt, vovede jeg alligevel ikke at advare hende. Sukkende trykkede jeg hende atter og atter til mit bryst for i alt fald at overtale hende om min kærlighed, så at sige den eneste følelse hos mig, jeg vovede at give luft.

"Sig mig oprigtigt, Manon," spurgte jeg hende, "holder du nu virkelig stadig af mig?"

Hun svarede, at det skar hende i hjertet, at jeg kunne spørge således.

"Godt!" udbrød jeg, "jeg tvivler heller ikke på det, og visheden om at være elsket af dig vil låne mig kraft til at trodse alle vore fjender. Ved min families hjælp skal det nok lykkes mig at komme ud af Châtelet, og, når jeg først er fri, vil jeg sætte mit liv ind på også at få dig ud."

Vi kom til fængslet og blev anbragt hver for sig, en adskillelse, som imidlertid ikke gjorde videre indtryk på mig, fordi jeg havde været belavet på det i forvejen. Jeg bad arrestforvareren om at tage sig af min elskede og fortalte ham, at jeg var en mand af stand, samt lovede ham en betydelig dusør for hans ulejlighed. Førend vi måtte skilles, omfavnede jeg Manon og besvor hende ikke at fortvivle eller være bange for noget, så længe jeg var i live. Nogle guldstykker havde jeg heldigvis i behold; en del af dem gav jeg Manon, og af resten betalte jeg uden at tinge en måneds kost og logi.

Mine penge faldt i god jord. Der blev mig anvist et pænt møbleret værelse, og jeg fik vished for, at Manon havde fået et ganske lignende.

Jeg gav mig straks til at spekulere over, hvorledes jeg snarest skulle komme på fri fod igen. Det var klart, at der i og for sig ikke var noget kriminelt i min sag, og, selv om det af Marcells vidneforklaring fremgik, at vi havde haft i sinde at begå tyveri, vidste jeg dog godt, at vi ikke kunne blive straffet for vore hensigter alene. Jeg besluttede ufortøvet at skrive til fader og bede ham om personlig at indfinde sig i Paris. Som jeg allerede har sagt, skammede jeg mig ikke nær så meget over at være i Châtelet, som jeg ville have gjort, hvis G. M. atter havde sendt

mig til Saint-Lazare, og selv om jeg stadig bevarede hele den ærbødighed, en søn bør nære for sin faders myndighed, gav min modenhed og rigere erfaring mig større selvtillid end før. Jeg skrev altså et brev, som jeg fik sendt af sted uden nogen vanskelighed fra anstaltens side; det var imidlertid for så vidt spildt ulejlighed, som fader, foranlediget af den skrivelse, jeg havde tilstillet ham nogen tid i forvejen, allerede den følgende dag kom til Paris. Han blev overordentlig glad ved atter at høre fra mig, men hvor stort håb jeg end havde vakt hos ham om, at det var alvor med min omvendelse, troede han dog ikke at burde fæste alt for megen lid til mine løfter. Han havde derfor sat sig for personlig at ville forvisse sig om den forvandling, der var foregået med mig, og rette sin handle måde efter sit indtryk af, hvorvidt min anger var oprigtig.

Han kom dagen efter, at jeg var blevet sat fast, og gik allerførst hen til Tiberge, som jeg havde bedt ham adressere sit svar til. Han fik imidlertid ikke nogen oplysning af denne om min bolig og nuværende levevis, men derimod kun om de vigtigste eventyr, der var hændt mig, siden jeg undveg fra Saint-Sulpice.

Tiberge talte til ham i høje toner om de tegn til forbedring, han havde sporet hos mig i vor sidste samtale, og tilføjede, at han troede, jeg havde brudt fuldstændig med Manon, men at han dog undrede sig over, at jeg nu i otte dage slet ikke havde ladet høre fra mig.

Fader var ikke tabt bag ad en vogn og indså nok, at der under min tavshed måtte skjule sig noget fordægtigt, som undgik Tiberges opmærksomhed, og han gav sig med så stor

ihærdighed til at søge efter mig, at han to dage efter sin ankomst havde skaffet sig at vide, at jeg var i Châtelet.

Førend jeg modtog hans besøg, som jeg ingenlunde havde ventet så snart, blev jeg indbudt til at aflægge politimesteren en visit, eller for at nævne tingene ved deres rette navn, jeg kom i forhør.

Denne embedsmand bebrejdede mig min adfærd, skønt langt fra i nogen streng eller uvenlig tone, og beklagede i afdæmpede udtryk den stilling, hvori min dårskab havde bragt mig, og den uforsigtighed, jeg havde lagt for dagen ved at skaffe mig en så mægtig fjende på halsen som hr. de G. M. Rigtignok var han ganske på det rene med, at min handlemåde bar mindre spor af slethed end af letsindighed og ufornuft, men det var jo dog nu anden gang, jeg stod som anklaget for hans domstol, og det forbavsede ham, at jeg ikke var blevet klogere efter i flere måneder at have haft lejlighed til at lære dyd og gode sæder i Saint-Lazare.

En så medgørlig dommer kom mig særdeles tilpas, og jeg svarede ham så ærbødigt og beskedent, at han ikke fik anledning til at forandre sine gode tanker om mig.

Han sagde, at jeg ikke burde fortvivle, og at min ungdom og stilling i samfundet bevægede ham til at tage lempeligt på mig.

Gjort dristigere ved hans opmuntrende ord, vovede jeg endog at tale Manons sag og forestillede ham, hvor god og elskværdig hun var.

Han svarede med godmodig latter, at han endnu ikke havde set hende, men at man rigtignok havde fortalt ham slemme ting om hende og skildret hende for ham som en farlig person.

Denne udtalelse bragte mig ganske ud af mig selv, og jeg begyndte straks på det ivrigste at tage Manon i forsvar. Mine ord var så heftige og lidenskabelige, at jeg endda kom til at fælde tårer.

Dette havde forhørets afslutning til følge.

"Den kærlighed! Den kærlighed!" udbrød den alvorlige øvrighedsperson hovedrystende, da man førte mig bort. "Det er da altid den samme historie: Ungdom og galskab."

Jeg sad fordybet i mine egne sørgelige tanker og genkaldte mig i erindringen min sidste samtale med politidirektøren, da døren til mit kammer pludselig gik op.

Det var fader.

Skønt jeg burde have været forberedt på hans besøg, eftersom jeg dog havde ventet det et par dage senere, blev jeg så bestyrtet, at jeg ikke vidste, hvor jeg skulle gøre af mig selv.

Jeg gik ham imidlertid ikke desto mindre skamfuld og forvirret i møde og kyssede ham på hånden.

Uden at nogen af os endnu havde mælet et ord, satte han sig ned, mens jeg blev stående ubevægelig med nedslagne øjne og bøjet hoved.

"Tag plads, mosjø!" sagde han i en iskold tone. "Jeg kan takke dine skandaløse historier for, at jeg så let har fundet dit opholdssted. Det er det gode ved din smukke opførsel, at den hurtigt henleder opmærksomheden på dig. Dit navn vil vist snart være kendt over den ganske jordklode. Jeg håber, at målet for din karriere vil blive galgebakken, og at du må nå, hvad du tilstræber, at blive et ophøjet skue for din samtid."

Jeg tav stadig, og han fortsatte:

"Hvilken ulykke for en fader, der har elsket sin søn så højt og intet sparet for at gøre en brav mand af ham, til sidst at se ham udarte til en æreløs slyngel. Næringssorger og anden modgang mildnes med tiden, men hvilken lægedom er der for et dagligt voksende onde, og hvor er grænsen for en vanartet og håbløs søns udskejelser? Du svarer mig ikke, slemme knægt?" tilføjede han. "Se engang, hvor dydig og uskyldig han lader! Skulle man ikke tro, når man så ham sidde så ærbødig der, at han var en pryd for sin slægt?"

Skønt jeg ikke kunne fragå, at faders bebrejdelser for en del var velfortjente, syntes jeg dog, han overfusede mig lovlig groft, og jeg antog mig for berettiget til at tage til genmæle og forsvare mig:

"Den ærbødighed, du ser mig lægge for dagen, kære fader, er ingenlunde påtaget, den er en naturlig følelse hos en søn af ædel byrd; han bøjer sit hoved med respekt for sin faders vrede. Det er langt fra, jeg gør fordring på at kaldes en pryd for min slægt, tværtimod betragter jeg dine bebrejdelser som velfortjente, men jeg bønfaller dig om at vise større overbærenhed og ikke behandle mig, som om jeg var et udskud af menneskeheden. Jeg fortjener ikke, at du dømmer mig så skånselsløst; du ved jo selv, at kærlighed er roden til alle mine fejltrin. Ak, kender du da slet ikke denne skæbnesvangre lidenskab? Er det muligt, at du, selv om der rinder samme blod i vore årer, aldrig har stået svag og viljeløs over for sansernes magt? Min kærlighed har gjort mig alt for øm, alt for lidenskabelig, alt for trofast og måske alt for blød over for en smuk kvindes ønsker: der har du hele min brøde! Synes du, det kan kaste skam over dig? Hør, kære fader," tilføjede jeg kærligt,

"vær overbærende mod en søn, der altid har elsket og æret dig højt i sit hjerte; han har ikke, som du tror, fornægtet, hvad der er ret og godt, og han fortjener din beklagelse i højere grad, end du gør dig begreb om."

Mine sidste ord kvaltes næsten af gråd og hulken.

Faderhjertet er et af skabningens mesterværker; naturen hersker uindskrænket over det og leder alle dets impulser.

Fader, der tilmed var en begavet og varmtfølelse mand, blev så rørt over den måde, jeg havde vidst at tale min sag på, at han ikke formåede at skjule, hvor bevæget han var.

"Kom i mine arme, stakkels barn," sagde han, "jeg ynkes over dig!"

Jeg faldt ham om halsen.

Af den varme, hvormed han trykkede mig til sit bryst, kunne jeg slutte mig til, hvad der foregik i hans sjæl.

"Men, hvorledes skal vi nu bedst gribe sagen an," sagde han til mig, "for at få dig ud herfra? Forklar mig ærligt, hvorledes det hele hænger sammen!"

Da der i og for sig ikke var noget vanærende i min handlemåde, i særdeleshed når man sammenlignede den med en vis klasse andre unge menneskers, og da det i vor tid ikke anses for nogen skam at have en elskerinde, lige så lidt som at anvende nogle dristige småfif i hasardspil, tog jeg ikke i betænkning at skrifte for fader, hvilket liv jeg havde ført, uden at stikke noget som helst under stolen.

Ved hver fejl, jeg tilstod mig skyldig i, anførte jeg stadig berømte forbilleder for derved at forringe min brøde.

"Jeg lever ganske vist sammen med en elskerinde," sagde jeg, "uden at kirken har lyst sin velsignelse over os, men hertugen af

* viser sig med hele to i det ganske Paris' påsyn, og greve ** har i ti år stået i forhold til en kvinde, som han elsker med en ganske anderledes troskab og inderlighed end sin hustru; kort sagt, de allerfleste af Frankrigs fornemste mænd sætte en ære i at have en elskerinde. Jeg har måske ikke altid været så redelig i spil, som jeg burde være, men markis *** og greve **** har ikke andre indtægter end dem, de skaffer sig ved falsk spil; fyrsten af ***** og hertugen af ***** er chefer for en bande lykkeriddere."

Hvad mine attentater på de herrer G. M.s pengepung angik, ville det også på dette område have været mig en let sag at påvise modeller, men jeg havde dog for megen ære i livet til ikke grundigt at fordømme mig selv sammen med alle de mønstre, jeg muligvis kunne have opstillet. Jeg indskrænkede mig til at bede fader se igennem fingre med min forseelse i betragtning af de to heftige lidenskaber, der havde tilskyndet mig, nemlig kærlighed og hævnthirst.

På hans spørgsmål om, hvilke midler jeg anså for de bedste til hurtigt og uden opsigt at udvirke min befrielse, dvælede jeg ved den godhed, politidirektøren nærede for mig.

"Hvis du støder på nogen hindring," sagde jeg til ham, "kan den udelukkende komme fra de herrer G. M., som jeg derfor råder dig til at tale med."

Selv om fader straks gik ind herpå, vovede jeg dog ikke at bede ham om med det samme at lægge et godt ord ind for min elskede. Det var ikke mangel på mod, som afholdt mig derfra, men jeg var bange for at bringe fader i harnisk og derved skade både Manon og mig.

Jeg er endnu i dette øjeblik usikker på, om ikke min opførsel ved denne lejlighed har givet stødet til alle de forfærdelige ulykker, som overvældede mig, og om det ikke var en fejl, at jeg undlod at sondere faders følelser og forsømte at tale Manons sag. Jeg kunne måske atter have vakt hans medynk og afværget det ufordelagtige indtryk af min elskede, han utvivlsomt måtte medbringe fra sit besøg hos den gamle G. M. Som sagt, jeg svæver endnu i uvished, om jeg bar mig rigtigt ad. Min onde skæbne ville måske dog have trodset alle mine anstrengelser, men jeg ville i hvert fald da kun kunne have anklaget skæbnens og mine fjenders forfølgelser.

Da fader kom hen til hr. de G. M., traf han både denne og sønnen, som gardisten efter aftale igen havde sat på fri fod.

Jeg har aldrig fået noget referat af deres samtale, men kan dog af virkningen så temmelig slutte mig til, hvad der blev bestemt imellem dem. De indgik begge, jeg mener de to fædre, med to andragender til politidirektøren. Det ene var en henstilling til denne embedsmand om at løslade mig med det samme, det andet en indtrængende opfordring til at indespærre Manon for resten af hendes levetid eller forvise hende til Amerika. Man var netop dengang begyndt at deportere en masse ryggesløse mennesker til Mississippi, og politidirektøren gav sit ord på, at Manon skulle blive sendt af sted med den første skibslejlighed.

Hr. de G. M. og fader kom derpå sammen hen i fængslet og forkyndte mig, at jeg var fri. Den første lod mig i al høflighed forstå, at han betragtede fortiden som glemt, og lykønskede mig til at have en sådan fader, af hvis vejledning og eksempel han håbede, jeg ville drage nytte i fremtiden.

Da jeg på faders opfordring havde gjort ham en undskyldning for den såkaldte tort, jeg havde tilføjet hans familie, og takket ham, fordi han havde medvirket til min frigivelse, gik vi alle tre bort uden med et eneste ord at hentyde til min elskede, ja, jeg vovede ikke engang at tale til arrestbetjentene om hende, så længe de to gamle var til stede. Ak, det ville også have været spildt ulejlighed, for hendes dom var fældet og afgik samtidig med ordren til min løsladelse. Den stakkels pige blev en time efter slæbt til spindehuset og anbragt sammen med en flok foragtelige kvindfolk, der skulle friste samme skæbne.

Da fader tog mig med sig hjem til sit hotel, blev klokken næsten seks om aftenen, førend jeg fandt lejlighed til at forsvinde et øjeblik og smutte over til Châtelet.

Jeg havde kun i sinde at indsmugle nogle lækkerier til Manon og anbefale hende til slutteren, for jeg nærede ingen overdrevne forhåbninger om, at det allerede straks ville lykkes mig at få adgang til hende. Desuden havde jeg heller ikke endnu haft tid til at tænke over, hvorledes jeg skulle befri hende.

Jeg henvendte mig straks til arrestforvareren, der havde bevaret det bedste indtryk af min gavmildhed og mit høflige væsen og derfor var særdeles venligt stemt imod mig.

Han omtalte Manons skæbne som en ulykke, han af hjertet beklagede, da han vidste, hvilken virkning den måtte gøre på mig.

Jeg begreb slet ikke, hvor han ville hen med sin tale, og der forløb nogle øjeblikke, uden at det lykkedes os gensidigt at forstå hinanden.

Da det omsider gik op for ham, at jeg trængte til nærmere forklaring, oplyste han mig om hele den forfærdelige sandhed, som jeg end ikke i dette øjeblik kan tænke på uden med den største rædsel.

Aldrig har et voldsomt slagtilfælde kunnet fremkalde en pludseligere og skrækkeligere virkning.

Jeg sank til jorden, og mit hjerte bankede så voldsomt, at det svimlede for mig, og jeg troede, min sidste time var kommet. Denne tanke havde endog i den grad slået rod i mig, at jeg næsten ikke kunne frigøre mig for den, da jeg atter kom til mig selv. Jeg stirrede rundt om i stuen som en vanvittig og søgte at komme på det rene med mig selv, om jeg endnu var i besiddelse af evnen til at leve og lide. Ved kun at følge den første naturlige indskydelse, der opfordrer os til for enhver pris at blive vore sorger og bekymringer kvit, kunne jeg ikke tænke mig nogen blidere lod end døden i denne min hjælpeløse og sorgbetyngede forfatning. Selv Bibelen kunne ikke opvise nogen ulideligere pine end de kvaler, hvori jeg vred mig. Dog genvandt jeg snart ved et af kærlighedens underværker så megen styrke, at jeg kunne prise Himlen, fordi den havde gengivet mig bevidstheden og fornuftens brug. Min død havde kun været tjenlig for mig alene, men Manon trængte til mit liv for at blive befriet, hjulpet og hævnret, og jeg svor ikke at unde mig ro eller rast, førend hun var frelst.

Arrestforvareren søgte at tale mig til rette; han trøstede mig, som om han havde været min bedste ven, og jeg kunne ikke andet end være ham levende taknemmelig for hans medfølelse med min kummer.

"Ak!" sagde jeg til ham, "De føler altså for min sorg! Alle mennesker lader mig i stikken; min egen fader slutter sig til mine fjenders skare; ingen ynkes over mig. De alene, som lever midt imellem disse hårde og kolde omgivelser, giver Deres sympati til kende over for den ulykkeligste af alle dødelige."

Han lagde mig på sinde ikke at vise mig for nogen, førend uvejret i min sjæl havde fået tid til at lægge sig.

"Bryd Dem ikke om det," sagde jeg og tog hurtigt afsked med ham. "De får mig nok at se igen, førend De aner det. Sørg for at have det mørkeste af alle Deres fangehuller parat til mig. Jeg vil bestræbe mig for snart at komme til at fortjene det."

Mine første beslutninger gik virkelig ud på intet mindre end at rydde politidirektøren og de to herrer G. M. af vejen for derpå, støttet af alle dem, som ville slutte sig til mig, med væbnet hånd at sprænge fængslets porte. Om det så var fader, ville jeg måske ikke lade ham gå ram forbi, så retfærdig syntes hævn mig, da jeg vidste fra arrestforvareren, at han og G. M. var ophavsmændene til det knusende slag, der havde truffet mig.

Ikke så snart stod jeg imidlertid atter nede på gaden, førend mit hidsige blod gradvis afkøledes under aftenvindens svale pust, og min første vredesopbrusning gav lidt efter lidt plads for mere beherskede følelser. Vore fjenders død ville ikke have nyttet Manon stort og sikkert afskåret mig i fremtiden fra al udsigt til at kunne hjælpe hende. Desuden måtte jeg tage min tilflugt til et fejdt snigmord, for nogen anden måde at skaffe mig hævn på kunne jeg ikke se. Jeg besluttede at koncentrere hele min styrke og alle mine tanker på Manons befrielse og opsætte

alt, hvad der ellers kunne ligge mig på hjerte, indtil dette vigtige punkt var klaret.

Penge havde jeg kun få af, og dem måtte jeg først og fremmest se at skaffe mig, hvis jeg ville udrette noget som helst.

Der var kun tre mennesker i verden, som jeg kunne gøre regning på ville hjælpe mig i min forladte tilstand, nemlig: hr. de T., fader og Tiberge. Der var ikke megen udsigt til, at fader ville hjælpe mig, og jeg undså mig ved at overhænge hr. de T.

Jeg begav mig altså straks til Saint-Sulpice, uden at bryde mig om at blive genkendt, og spurgte efter Tiberge, som også indfandt sig.

Af hans første ord erfarede jeg, at han endnu ikke kendte mine sidste bedrifter, og jeg besluttede derfor at ændre min oprindelige plan, der gik ud på at røre ham ved at vække hans medlidenhed. Jeg meddelte ham bare ganske flygtig, at til min store glæde havde jeg truffet fader, og bad ham derpå, som den naturligste ting af verden, om at låne mig nogle penge. Som påskud foregav jeg, at jeg i Paris havde gjort en del gæld, der var af en sådan natur, at jeg gerne ønskede at afgøre den i al stilhed, førend jeg tog bort fra byen. Han rakte mig straks sin pung, der indeholdt seks hundrede francs, hvoraf jeg uden videre tog de fem hundrede.

Jeg tilbød at give et bevis for lånet, men ædelt tænkende, som han var, ville han på ingen måde høre tale om noget sådant.

Det næste sted, jeg gik hen, var til hr. de T., som jeg betroede rent ud, hvor sørgeligt alt stillede sig, og i hvilken nød og ulykke jeg var stedt. På grund af sin forbindelse med den unge G. M. kendte han imidlertid på forhånd alle sagens enkeltheder, men

hørte mig ikke desto mindre tålmodigt til ende og tog øjensynlig oprigtigt del i min skæbne.

Da jeg spurgte ham til råds om, hvilke midler jeg burde anvende for at befri Manon, rystede han betænkelig på hovedet og svarede, at uden en uventet hjælp fra Himlen, kunne jeg lige så godt opgive ethvert håb. Så snart det var kommet ham for øren, at min elskede var forflyttet til spindehuset, havde han været derude, men politidirektørens ordrer var så strenge og bestemte, at det ikke havde været ham muligt at få hende i tale, og, hvad der var det allerværste, afsendelsen af det ynkelige kompagni, hun hørte til, var bestemt at skulle foregå allerede to dage efter.

Hans ord gjorde en så bedøvende virkning på mig, at han godt kunne have talt en hel time endnu, uden det ville være faldet mig ind at afbryde ham.

Han fortsatte altså sin beretning og fortalte, at han ikke havde besøgt mig i Châtelet for måske snarere at være mig til nytte, når ingen faldt på, at vi var i ledtog med hinanden. Da min løsladelse var kommet ham for øren, havde han været helt bekymret, fordi han ikke vidste, hvor jeg var taget hen. Det var ham nemlig magtpåliggende straks at komme til at tale med mig for at kunne give det efter hans mening eneste råd, der kunne nytte noget under de for hånden værende omstændigheder. Han måtte imidlertid lægge mig på sinde, at det drejede sig om en farlig sag, og at jeg endelig ikke måtte lade mig forlyde til nogen moders sjæl med, at han havde haft del i det.

Hans forslag gik ud på, at jeg skulle se at hverve nogle flinke fyre, som ikke var bange for at gå løs på politieskorten, når

denne var kommet uden for Paris med fangerne.

Pengespørgsmålet var han selv den første til at berøre.

"Her er tusind francs," sagde han og åbnede sin pung, "de kan måske komme Dem til nytte på en eller anden måde. De kan jo altid betale mig tilbage, når bladet engang vender sig for Dem."

Han tilføjede, at, havde ikke hensynet til hans gode navn og rygte holdt ham tilbage, ville han ikke have betænkt sig et minut på at vove trøjen til fordel for min elskede.

Tårerne stod mig i øjnene ved at se ham tage sig så varmt af min sag, og, for at han ikke skulle tro, jeg var uskønsom for hans godhed, takkede jeg ham så hjerteligt, som jeg formåede under de sørgelige omstændigheder, jeg befandt mig i.

Da jeg spurgte ham, om han ikke troede, det kunne nytte noget at gå i forbøn for hende hos politidirektøren, svarede han, at han allerede havde tænkt på det, men var kommet til det resultat, at et sådant skridt desværre vist nok ville være spildt ulejlighed. Der måtte være ganske særlige grunde til en benådning som den, der her var tale om, og han indså ikke, hvad man skulle anføre for at skaffe Manon en formående talsmand, som kunne udvirke en tilbagekaldelse af de allerede udstedte ordrer. Det eneste, der kunne gøres, var at bringe hr. de G. M. og min fader på andre tanker, så at disse gik ind på at bede politidirektøren om at tilbagekalde dommen. Hvad den unge G. M. angik, lovede han at sætte al kraft ind på at vinde ham for os, uagtet han ikke gjorde sig stort håb om, at det ville lykkes, da han af en vis kulde hos sin ven troede at have opdaget, at denne på en eller anden måde måtte være kommet på spor efter, hvilken part han havde haft i det puds, der nys var blevet spillet ham.

Førend vi skiltes, pålagde han mig endnu en gang indstændigt at snakke godt for fader og se at vinde en forbundsfælle i ham.

Dette var imidlertid lettere sagt end gjort; ikke alene, fordi det ville holde hårdt at overvinde faders fordomme mod Manon, men også af en ganske anden grund, der bragte mig til at sky hans nærhed. Jeg havde nemlig, som jeg fortalte Dem før, taget udgangstilladelse uden hans minde, og nu, efter at have erfaret den skæbne, der truede Manon, var jeg for alvor bestemt på ikke at vende hjem til ham igen; for jeg frygtede ikke uden grund for at blive taget i kraven og atter sendt ud på landet. Min ældste broder havde i sin tid med held anvendt et magtsprog over for mig; rigtignok kunne jeg nu ikke længere kaldes noget barn, men hvad havde vel alderen at sige over for den stærkeres ret?

For ikke at udsætte mig for denne fare, anså jeg det for rigtigst under et opdigtet navn at sætte min gamle stævne på et sted under åben himmel og besluttede straks at iværksætte denne plan.

Efter endt rådslagning tog hr. de T. og jeg afsked med hinanden, han for at gå til G. M. og jeg for at begive mig til Luxembourg, hvorfra jeg lod et bud afgå til fader om, at junker N. N. ærbødigt udbad sig en samtale med ham.

Eftersom det allerede var halvmørkt, frygtede jeg for, at han af den grund ville betænke sig på at komme, men til min beroligelse viste han sig kort efter, fulgt af en lakaj.

Jeg foreslog ham at gå ned med ad en ubefærdet sideallé, hvor vi kunne tale uforstyrret med hinanden.

Vi gik længe tavse side om side, jeg for at forberede mig på, hvad jeg ville sige, og han, fordi han stadig ventede på, at jeg skulle bryde isen, da han nok kunne tænke, jeg måtte have noget alvorligt på hjerte, siden jeg havde indledet vort møde med så megen hemmelighedsfuldhed.

Endelig brød jeg tavsheden og sagde med en røst, der skælvede af sindsbevægelse:

"Fader, lige fra jeg blev født, har du overvældet mig med velgerninger og langmodigt tilgivet mig en uendelig mængde store og små forseelser. Derfor tør jeg også kalde Himlen til vidne på, at jeg nærer den ømmeste og ærbødigste hengivenhed for dig, men jeg må tilstå, din strenghed ..."

"Nå ja, min strenghed," afbrød fader mig utålmodigt, idet han uden tvivl fandt, at jeg trak sagen ud mere end nødvendigt.

"Ak, fader," fortsatte jeg, "din strenghed synes mig umenneskelig over for stakkels Manon. Du har i stedet for selv at dømme set på hende med G. M.s øjne, og han har udmalet hende for dig med de sorteste farver. Du har gjort dig en skrækkelig forestilling om hende, og dog er det den blideste og elskeligste kvinde, der eksisterer. Gid du dog blot en eneste gang havde ladet dig bevæge til selv at se hende. Jeg er vis på, at du da selv havde sagt det samme som jeg og fundet hende uimodståelig. Hun ville da i dig have fundet en forsvarer, og du ville sikkert have vendt dig med foragt fra hr. de G. M.'s rænkespind. Du ville have forbarmet dig over hende og mig. Ak, hvor godt kender jeg ikke dit gode hjerte, hvor vis er jeg ikke på, at du ville have ladet dig røre!"

Han afbrød mig atter, da han af min stærke ophidselse kunne skønne, at jeg ikke var til sinds at standse lige med det samme,

og spurgte, hvor jeg ville hen med denne overstrømmende veltalenhed.

"Bede dig skænke mig livet," svarede jeg, "livet, som er tabt for mig i det øjeblik, Manon rejser til Amerika."

"Nej," svarede han bestemt, "hellere vil jeg se dig ligge død for mine fødder end lade dig fortsætte et liv i synd og skændsel."

"Godt," udbød jeg og greb hans arm, "så lad det da ske med det samme. Skil mig straks af med denne uudholdelige tilværelse. I den redningsløse tilstand, hvori du styrter mig ned, vil døden være en gunstbevisning, en nådegave, der er en faders hånd værdig."

"Nej, det får du mig ikke til," svarede han, "selv om det ikke var andet end din fortjente løn. Jeg kender mange fædre, som ikke ville have skrupler ved selv at tage sig til rette, men jeg føler og indrømmer, at jeg ved min tåbelige eftergivenhed ikke er uden skyld i, hvad der er sket."

"Ak," udbød jeg, idet jeg kastede mig ned foran ham og omfavnede hans knæ, "vær da atter denne gang eftergivende, vær ikke kold som en sten for mine klager! Tag i betænkning, at jeg er din søn. Kan du da ikke huske moder, har du udvisket erindringen om hende af dit hjerte? Hvor ømt elskede du hende ikke! Hvis en voldsmands frække hånd havde villet udrive hende af dine arme, ville du da ikke have værget hende til sidste blodsdråbe? Er du da ikke et menneske af kød og blod som andre? Er det muligt, at man kan være så grusom, når man tidligere har følt, hvad kærlighed og smerte vil sige?"

"Hold op med den dumme snak om din moder, dreng!" afbrød han mig i en opbragt tone. "Mindet om hende forøger kun min harme. Sorgen over dine udskejelser ville have lagt

hende i graven, hvis Herren ikke allerede havde lukket hendes øjne. I øvrigt betragter jeg hermed denne samtale som afsluttet," tilføjede han; "den har varet længe nok, og den forandrer intet i de bestemmelser, jeg en gang har truffet. Det er min agt at gå hjem, og jeg befaler dig at følge mig."

Den hårde og kolde tone, hvori han udslyngede denne ordre, gjorde mig det kun alt for klart, at han var ubøjelig.

Jeg gik et par skridt bort fra ham af frygt for, at han med egne hænder skulle søge at gribe mig.

"Forøg ikke min fortvivlelse," sagde jeg til ham, "ved at tvinge mig til ulydighed. Det er mig umuligt at følge dig, lige så umuligt, som det er mig at leve efter den hjerteløse hårdhed, du behandler mig med. Jeg siger dig altså et evigt farvel. Når du hører, jeg er død, og det vil sikkert ikke vare længe, inden det sker, måske der da atter vil vågne faderlige følelser hos dig."

Med disse ord vendte jeg ham ryggen for at gå.

"Du nægter altså at følge mig?" råbte han med en stemme, der dirrede af vrede. "Godt, så gå din ruin i møde, men lad mig aldrig mere se dig for mine øjne! Farvel, utaknemmelige og genstridige søn!"

"Farvel," fo'r det mig ud af munden, "farvel for evigt, unaturlige og grusomme fader!"

Få minutter efter var jeg ude af parken. Som en afsindig vandrede jeg igennem gaderne og hævede blikket og hænderne op imod himlen som for at påkalde de guddommelige magter.

"Gud!" sukkede jeg, "du, som er den eneste, der kan hjælpe mig, vil du være lige så ubarmhjertig som alle de andre?"

Hr. de T. var endnu ikke vendt tilbage, da jeg forhørte mig ved hans dør, men, efter at jeg havde ventet i et par minutter,

kom han hjem.

Det var ikke gået ham et hår bedre end mig, og i en modfalden tone aflagde han mig regnskab for, hvad han havde foretaget sig. Den unge G. M. havde ganske vist langt fra været så opbragt på os som faderen, men alligevel ville han dog under ingen omstændigheder indlade sig på at gå i forbøn for os. Som grund til sin vægring havde han anført, at han selv var bange for den hævngherrige gamle, der ikke kunne tilgive ham hans maskepi med Manon og allerede flere gange var draget voldsomt til felts mod ham i den anledning.

Alle andre veje var altså nu spærrede for mig; der var ikke andet tilbage end at gribe til det sidste, voldsomme middel, som hr. de T. løseligt havde anført i vor forrige samtale, og til denne redningsplanke klyngede jeg mig da med en skibbrudens sidste styrke.

"Der er ikke megen udsigt til, at det vil gå godt," sagde jeg til ham, "men mislykkes det, kan jeg i hvert fald trøste mig med, at der så kommer en ende på det hele."

Da vi skiltes, bad jeg ham lade sine gode ønsker ledsage mig på vej, og fra nu af tænkte jeg kun på, hvorledes jeg skulle få hvervet folk, der blot var i besiddelse af en gnist af mit mod og min bestemthed.

Den første, jeg kom til at tænke på, var den samme hestgardist, der havde hjulpet mig med at tage den unge G. M. ved vingebenet. Det var ligeledes min hensigt at overnatte i hans bolig, da jeg havde haft så mange andre ting i hovedet, at jeg ikke havde fået tid til at tænke på noget logi.

Jeg traf ham alene. Han bevidnede sin glæde over at se mig på fri fod igen og forsikrede mig om sit usvækkede venskab. Da

jeg forklarede for ham, hvilken tjeneste jeg ventede af ham, lagde hans ansigt sig i alvorlige folder, men alligevel erklærede han sig dog villig til at stå mig bi i mit vanskelige forehavende. En del af natten gik med at tale frem og tilbage om, hvorledes vi skulle gribe sagen an. Han nævnede sine medhjælpere i den sidste affære og omtalte dem som kraftkarle, der ikke var bange for noget som helst.

Hr. de T. havde skaffet mig nøjagtig underretning om, hvor mange politisoldater der skulle eskortere Manon. Da de kun var seks, måtte fem behjertede og håndfaste mænd med lethed kunne hamle op med sådanne pjalte, der ikke dur til ærlig kamp, så længe de har ryggen fri.

Da jeg lod gardisten forstå, at jeg var ved muffen, rådede han mig til at gøre et så dybt greb i pungen som muligt for desto lettere at klare vanskelighederne.

"Vi må have heste, pistoler og en muskedonner hver," sagde han. "Alt det skal jeg nok sørge for at anskaffe i morgen. Endvidere må mine tre medhjælpere have civile klæder, da det ikke går an, at de viser sig i uniform ved en lejlighed som denne."

Jeg gav ham de tusind francs, jeg lige havde fået af hr. de T., og fik næste dag den besked, at de var gået med lige til sidste hvid. Jeg tog de tre krigskarle i øjesyn og søgte at opildne deres mod ved gyldne løfter, samtidig med at jeg til en begyndelse forærede dem hver hundred francs for at give dem blod på tanden.

Da den med spænding imødesete dag oprandt, sendte jeg en af mine folk tidligt på morgenstunden hen til spindehuset, for

at han med egne øjne kunne forvisse sig om politisoldaternes afmarch med fangerne.

Skønt denne forholdsregel kunne synes et udslag af overdreven ængstelse og forsigtighed fra min side, viste det sig dog bagefter, at den var på sin plads. Jeg havde nemlig, i tillid til nogle forkerte meddelelser om, at indskibningen af de deporterede skulle foregå i La Rochelle, fra først af bestemt, at overfaldet skulle ske på Orléansvejen, men af min udsendte spejder fik jeg nu at vide, at eskorten agtede sig gennem Normandiet til Havre de Grâce, hvorfra rejsen skulle iværksættes til Amerika.

Veludrustede og velberedne begav vi os, for ikke at vække opsigt, hver for sig gennem forskellige gader til Saint-Honoré-porten og stødte kort efter til hinanden i udkanten af forstaden. På vore friske heste indhentede vi snart de seks politisoldater og de to usle rumlekasser, som De så i Passy for to år siden.

Dette skue berøvede mig næsten ganske fatningen.

"O, skæbne!" råbte jeg, "grusomme skæbne, lad mig nu enten sejre eller dø!"

Vi rådslog indbyrdes et øjeblik om, hvorledes angrebet skulle gå for sig.

Politisoldaterne var nu kun tre-fire hundrede skridt fra os, og vi ville være i stand til at afskære dem, hvis vi, i stedet for at følge landevejens krumninger, galoperede tværs over en lille eng foran os. Min ven, hestgardisten, holdt på, at vi skulle spore vore heste og sætte af sted i denne retning for pludselig og uformodet at falde fjenden i flanken. Jeg var af samme mening og satte mig allerede i bevægelse, men den ubarmhjertige skæbne havde bestemt det anderledes.

Da gendarmerne så fem ryttere komme ansættende, var de straks på det rene med, at vi havde fjendtlige hensigter.

De satte sig i dækstilling med fældede bajonetter og syntes bestemte på at gøre alvorlig modstand.

Dette syn, der kun bidrog til yderligere at opflamme min ven, hestgardisten, og mig, gjorde en stik modsat virkning på vore tre feje kammerater.

De holdt hestene an, alle som én, hviskede nogle ord indbyrdes, som jeg ikke opfangede, gjorde øjeblikkelig omkring og fo'r i strakt karriere tilbage til Paris.

"Guds død," sagde hestgardisten, der åbenbart var lige så bestyrtet som jeg over disse feje karles forræderi; "hvad skal vi nu gribe til, når vi kun er to?"

Jeg sad som en støtte i sadlen og havde tabt mælet af fortvivelse og raseri. Et øjeblik var jeg tvivlrådig, om jeg ikke først burde sætte efter de krystere, der så skændigt havde ladt mig i stikken, og tugte dem efter fortjeneste. Snart rettede jeg blikket på de flygtende, snart på politisoldaterne. Hvis jeg havde kunnet være både her og der, ville jeg på én gang have styrtet mig over begge parter. Jeg så rødt, jeg tørstede efter blod.

Hestgardisten, der af mit vilde blik kunne slutte sig til, hvad der foregik i min sjæl, bad mig lytte til fornuftens røst.

"Det vil være galskab af os to alene," sagde han til mig, "at angribe seks mænd, der er lige så godt bevæbnede som vi, og som ikke gør mine til at ville vige af pletten. Vi må vende tilbage til Paris og prøve på at finde nogle pålideligere folk til at hjælpe os. Med to så tunge vogne kan politisoldaterne ikke gøre lange

dagsrejser, og det vil være os en let sag at indhente dem i morgen."

Jeg overtænkte et øjeblik, hvad han havde sagt, men da jeg ingen steder øjnede mulighed for frelse, fattede jeg en fortvivlet beslutning.

Jeg takkede min kammerat for den bistand, han hidtil havde ydet mig, og i stedet for at gå angrebsvis til værks, bestemte jeg at henvende mig ganske sagtmodigt til politisoldaterne og bede dem om tilladelse til at følges med dem for på den måde at kunne ledsage Manon til Havre de Grâce og derfra drage med hende over Atlanterhavets bølger.

"Alle mennesker," sagde jeg til gardisten, "forfølger mig eller forråder mig; jeg kan ikke stole på nogen moders sjæl. Jeg sætter ikke mere min lid til lykken eller til menneskenes hjælp. Når alt sammensværges sig imod en, må man bøje hovedet lige som sivet. Fra nu af er ethvert håb dødt for mig. Farvel, min ven! Himlen belønne Dem for Deres venlighed mod mig. Jeg vil følge min onde stjerne og frivilligt styrte mig i faren."

Han opfordrede mig forgæves til at vende tilbage med ham til Paris. Jeg bad ham kun om at lade mig følge mit eget hoved og om hurtigst muligt at ride sin vej, da politisoldaterne frem for alt ikke måtte blive i den formening, at vi agtede at angribe dem.

Jeg red alene hen imod dem i skridtgang og med en så modfalden mine, at de umuligt kunne antage mig for nogen farlig person, men ikke desto mindre holdt de sig stadig i forsvarsstilling.

"Vær uden frygt, godtfolk," råbte jeg til dem, da jeg kom nærmere. "Jeg fører ikke ufred i mit skjold, jeg kommer kun for

at bede jer om venlighed og hjælp."

Derpå opfordrede jeg dem til at lade al mistro fare og fortalte dem, mens toget atter drog videre, hvilken tjeneste jeg ventede mig af dem.

Min bøn vakte i begyndelsen en del betænkeligheder, men til sidst tog troppens anfører ordet for de andre og svarede mig, at han havde modtaget de strengeste ordrer til at våge over fangerne, men ikke desto mindre gjorde jeg dog indtryk på ham af at være en net ung mand, og han ville derfor se lidt igennem fingre med mig, vel at mærke naturligvis ikke gratis, men mod en passende godtgørelse.

Min kapital var svundet ind til en restbeholdning af halvandet hundrede francs, og jeg var ærlig nok til lige ud at tilstå for dem, at det var alt, hvad jeg ejede.

"Ja, ja," sagde overgendarmen, "De skal slippe billigt fra det. For tre francs i timen skal De få lov til at konversere det af pigebørnene, der synes Dem bedst. Det er parisertakst."

Jeg havde med vilje ikke nævnet Manons navn for så vidt muligt at holde dem i uvidenhed om mine følelsers alvorlige natur. Først troede de, at jeg var en ung libertiner, som søgte tidsfordriv i samkvem med disse fruentimmer, men da det gik op for dem, at der var kærlighed med i spillet, skruede de i den grad deres fordringer op, at min pung var ganske læns, da vi brød op fra Mantes-la-Jolie, hvor vi havde overnattet den dag, vi ankom til Passy.

Jeg behøver vel ikke at sige Dem, hvad vore sørgelige samtaler drejede sig om, eller hvilket indtryk synet af Manon gjorde på mig, da vogterne omsider havde givet mig tilladelse til at tale med hende.

Ak, ord formår kun svagt at tolke hjertets følelser, men tænk Dem min stakkels elskede med en lænke om livet, henslængt på et usselt halmknippe og støttende sit trætte hoved mod vognens bræddewæg! Ned ad hendes blege kinder randt stride tårer, der banede sig vej fra hendes øjne, skønt hun stadig holdt dem lukkede. Hun slog dem ikke engang op under tumulten, da vogterne sluttede sig sammen af frygt for overfald. Hendes linned var tilsmudset og iturevet, hendes fine hænder udsatte for vejr og vind. Med sin sarte skikkelse og sit sjælfulte, uimodståeligt dejlige ansigt måtte hun på beskueren gøre et vemodigt og gribende indtryk i sin dybe fornedrelsestilstand.

Jeg red i nogen tid ved siden af vognen uden at vende øjnene fra hende og ænsede så lidt alt andet, at jeg flere gange var på nippet til at falde hovedkulds ned af hesten. Da lyden af mine suk og klagende udråb nåede hendes øren, så hun op og genkendte mig.

Jeg lagde mærke til, at hun i den første sindsbevægelse gjorde forsøg på at styrte sig ud af vognen for at nå mig; men da lænken forhindrede hende deri, faldt hun atter tilbage i sin forrige, sammensunkne stilling.

Jeg appellerede til politisoldaternes medlidenhed og bad dem lade vognen holde stille et øjeblik. I håb om vinding tilstod de mig min bøn og gave mig lov til at stige af hesten og tage plads ved siden af min elskede.

Hun var så afkræftet og svag, at hun længe blev siddende tavs og ubevægelig; jeg greb hendes hænder og vædede dem med mine tårer. Da jeg ligeledes var for bevæget til at fremføre et ord, afgav vi begge det sørgeligste skue af verden.

Til sidst fik vi så meget herredømme over vore følelser, at vi kunne tale; men selv ikke da mærkede vi nogen lindring i vor sorg. Manon sagde næsten intet, og hendes stemme lød så svag og skælvende, at man skulle tro, skam og smerte havde lammet hendes tunge. Hun takkede mig, fordi jeg ikke havde glemt hende og for den tilfredsstillelse, det var hende, at se mig endnu en gang og sige mig et sidste farvel.

Men da jeg havde svoret, at intet var i stand til at skille os, og at jeg var rede til at følge hende til verdens ende for at pleje og beskytte hende og uløseligt knytte min skæbne til hendes, kendte den stakkels piges glæde ingen grænser, og hun syntes at være et bytte for så overstrømmende følelser, at jeg frygtede for, at hun ikke skulle kunne bære denne sindsbevægelse.

Alt, hvad der rørte sig i hendes sjæl, stod at læse i hendes blik, der var ufravendt fæstet på mig.

Af og til åbnede hun læberne og fremstammede ord for at udtrykke sin beundring for min kærlighed, sin sorg over, at hun ikke var den værdig, og sin tvivl, om hun virkelig turde tro på den usigelige lykke at have indgydt mig en så glødende elskov.

Min plan om at følge hende bad hun mig indtrængende om at lade fare og opfordrede mig til andet steds at søge en værdigere skæbne end den, jeg kunne vinde ved hendes side.

Trods den sorg og modgang, jeg havde døjet, var det mig dog en fryd at møde Manons blik, hvori jeg tydeligt læste, hvor dyb en kærlighed hun nærrede til mig. Rigtignok havde jeg mistet alt, hvad andre mennesker sætter pris på; men til gengæld var jeg herre over Manons hjerte, det eneste i hele verden, der havde værdi i mine øjne. Om jeg skulle leve i Europa eller i Amerika havde intet at sige, når jeg blot var vis på at leve

sammen med min hjertenskær. To trofaste elskende er sikre på at føle sig hjemme alle vegne og finde i deres samliv erstatning for forældre, slægt, venner, rigdom og verdens glans og herlighed. Det eneste, der gjorde mig ængstelig, var frygten for, at Manon skulle komme til at lide nød. Jeg så mig allerede i tanken hensat med hende til en uopdyrket egn, beboet af vilde folkestammer.

"Jeg er i det mindste rolig for," tænkte jeg, "at vi aldrig vil møde grusommere fjender end G. M. og min fader. I hvert fald får vi lov til at leve i fred, hvis de vilde, som der berettes, følger naturens love. De kender hverken til den pengegriskhed, der besjæler G. M., eller til den sygelige æresfølelse, der har skaffet mig en fjende i min fader. De vil sikkert ikke forulempe to stakkels elskende, der tilstræber den samme simple levevis som de selv."

For så vidt var jeg altså ubekymret; men jeg gjorde mig dog ingen romantiske forestillinger med hensyn til den tilværelse, der ventede os. Jeg havde kun alt for ofte haft lejlighed til at erfare, at kampen for udkommet er utålelig for en sart, ung pige, der er vant til gode kår og en vis luksus. Det harmede mig, jeg havde ofret så mange penge til ingen nytte, og jeg så med sorg den lille sum, jeg endnu kunne råde over, dagligt svinde ind på grund af politisoldaternes optrækkeri. Med en lille nøds killing havde jeg ikke alene kunnet bjærge mig i nogen tid ovre i Amerika, hvor penge er en sjælden vare; men det ville måske oven i købet være lykkedes mig at sætte et eller andet foretagende i gang og derved berede os tåleligere kår.

Disse betragtninger bragte mig på den tanke at skrive til Tiberge, der altid havde vist sig som min sande ven i nøden.

Fra den første by, vi passerede, sendte jeg ham et brev og bad ham låne mig tusind francs. Jeg anførte ingen anden grund end den nød, som ventede mig ved ankomsten til Havre de Grâce, hvortil jeg ærligt skriftede for ham, at det var min agt at følge Manon.

"Send mig pengene gennem postmesteren i Havre," skrev jeg til ham. "Du indser nok, det bliver sidste gang, jeg trækker veksler på dit venskab for mig. Du må da selv indrømme, at nu, da min stakkels elskede for bestandig skal skilles fra mig, kan jeg umulig lade hende rejse ud i den vide verden uden at mildne hendes sorg og min egen bitre anger, ved at hjælpe hende, så vidt det står til mig."

Politisoldaterne var ikke til at have at gøre med, da de kom til kundskab om, hvor heftig min lidenskab var, for hver dag, der gik, flåede de mig mere og mere, og til sidst var jeg så fattig som en kirkerotte.

Min kærlighed levnede mig dog ikke stunder til at tænke på min økonomiske forfatning. Fra morgen til aften veg jeg ikke fra Manons side, og det var ikke længere for en time, men i dagevis, at jeg måtte betale for den glæde at nyde hendes selskab. Da jeg havde punget ud med min sidste hvid, var der ingen ende på de seks slynglers drillesyge, spot og råhed. De var selv vidne til det i Passy. Mødet med Dem var et lysglimt midt i sorgen, og hvor var det ikke højmodigt af Dem at blive rørt over min ulykke uden i øvrigt at have det ringeste kendskab til mig!

Ved hjælp af de penge, De gav mig, nåede jeg videre til Havre og blev undervejs behandlet anstændigere af politisoldaterne, end jeg havde vovet at håbe.

Mit første skridt ved ankomsten til Havre var at gå hen på posthuset. Det viste sig imidlertid, at Tiberge endnu ikke havde haft tid til at svare mig, og på mit spørgsmål om, hvornår jeg kunne vente hans brev, fik jeg den mistrøstende underretning, at der mindst ville gå endnu to dage.

Ved et besynderligt træf af min onde skæbne viste det sig, at vort skib skulle afgang samme morgen, som man kunne vente posten.

Jeg formår ikke at skildre Dem, hvor fortvivlet jeg blev.

"Jeg elendige," sukkede jeg, "er der da selv i min bitreste nød ingen ende på ulykkens forfølgelse?"

"Ak," svarede Manon, "lønner det sig vel at gøre så mange anstrengelser for at friste en så sørgelig tilværelse? Lad os dø sammen her i Havre, dyrebare ven, og uden tøven afslutte dette uudholdelige liv. Er det værd at henslæbe en ynkelig eksistens i et fremmed land, hvor der sikkert forestår os forfærdelige lidelser, siden det blev betragtet som den grusomste straf, der kan tilkendes, at sende mig derhen? Lad os gøre ende på vore lidelser og dø sammen," gentog hun, "eller lad i det mindste mig omkomme for din hånd, og søg selv en lykkeligere skæbne i en anden kvindes arme!"

"Tal ikke således," afbrød jeg hende, "for mig er det en misundelsesværdig lod at dele dine ulykker!"

Hendes ord rystede mig dybt og bibragte mig en forestilling om, hvor udmattet og fortvivlet hun måtte være. Jeg bestræbte mig for at lade så ubekymret som muligt i håb om, at synet af min ro ville styrke hende og bringe hende på lysere tanker. Jeg lovede mig selv i fremtiden at vise mig fattet og uforsagt, og jeg fik senere sort på hvidt for, at intet er bedre i stand til at holde

modet oppe hos en kvinde end ufortrøden frejdighed hos den mand, hun elsker.

Da jeg indså, at jeg ikke kunne vente nogen hjælp af Tiberge, solgte jeg min hest.

De penge, salget indbragte, udgjorde, i forening med restbeholdningen af, hvad De havde givet mig, en sum af hundrede og halvfjerds francs. Halvdelen af dette beløb anvendte jeg til at købe nogle nødvendighedsartikler til Manon, og resten gemte jeg omhyggeligt som det eneste, vi havde at håbe og bygge på, når vi satte foden på amerikansk grund.

Det kostede mig ingen vanskelighed at komme om bord på skibet. Efterspørgslen var den gang stor efter unge mennesker, der frivilligt ville slutte sig til kolonien ovre i Amerika, og overfarten og kosten om bord blev derfor tilstået mig gratis.

Med den først afgående post sendte jeg et brev til Tiberge. Det må have været overordentlig rørende og gjort et dybt indtryk på ham, at dømme efter den beslutning, han tog, og som kun kunne være udsprunget af den højeste grad af godhed og hengivenhed for en ven, der var forladt af lykken.

Vi gik under sejl for en gunstig vind, der fulgte os på hele rejsen. Kaptajnen anviste Manon og mig et særskilt rum i skibet. Han betragtede i det hele taget os med langt venligere øjne end vore lidelsesfæller. Straks den første dag havde jeg taget ham i enrum og søgt at vække hans interesse for mig ved at fortælle ham en del af mit levnedsløb. Jeg foregav at være gift med Manon, en usandhed, jeg ikke så noget nedværdigende i. Hvor vidt han troede mig eller ej, skal jeg ikke kunne sige, men han lod i hvert fald som om og lovede at tage os under sine beskyttende vinger, hvilket løfte han gentagne gange fik

lejlighed til at erindre under overrejsen. Han sørgede for, at vi fik ordentlig mad, og det hensyn, han tog til os, satte os i respekt hos vore omgivelser.

Jeg holdt bestandig vågent øje med, at Manon ikke kom til at lide noget savn. Hun lagde godt mærke til det, og synet af det i forbindelse med tanken om den nød, jeg udsatte mig for for hendes skyld, vakte i den grad hendes kærlighed og ømhed for mig, at der formelig var en kappestrid imellem os om, hvem der kunne være den omhyggeligste og mest opofrende.

Jeg savnede ikke Europa det bitterste; tværtimod, jo nærmere vi kom til Amerika, jo lettere blev jeg om hjertet, og jo mere ubekymret så jeg fremtiden i møde. Havde jeg blot været sikker på ikke at komme til at savne det nødvendige til livets ophold, ville jeg have takket skæbnen for den heldige vending, sagerne havde taget.

Efter to måneders sejlads havnede vi endelig på den fremmede kyst.

Landet frembød ved første blik intet tiltalende skue. Over alt mødte øjet kun golde og ubeboede landstrækninger, sparsomt bevoksede med siv og enkelte bladløse, forkrøblede træer. Af dyr eller mennesker sås intet spor. Først efter at skibskanonerne havde meldt vor ankomst, opdagede vi en skare mennesker, der kom ud fra La Nouvelle-Orléans og styrede hen imod os med alle tegn på glæde.

Selve byen havde vi endnu ikke set noget til, da den lå skjult bag en høj, som betog udsigten fra søsiden.

Vi blev modtaget, som om vi havde været engle, udsendte fra Himlen. De stakkels folk overvældede os med spørgsmål om tilstanden i Frankrig og i de forskellige landsdele, hvor de hørte

hjemme, og omfavnede os hjerteligt som brødre og kammerater, der skulle deltage i deres usle og ensomme liv.

Vi gjorde følgeskab med dem ind til staden, men blev ubehageligt overraskede, efterhånden som vi kom frem, ved at opdage, at, hvad man hjemme havde skildret for os som en god og velindrettet by, kun bestod af en samling usle hytter, hvis beboere alt i alt beløb sig til fem eller seks hundrede mennesker. Kommandantens bolig var en smule højere og anseligere end de øvrige huse og beskyttet af en jordvold, der var omgivet af en bred grav.

Ved vor ankomst blev vi straks fremstillet for kommandanten, der efter en samtale med kaptajnen, lod pigerne, som var kommet med skibet, træde frem for sig én efter én. Deres antal var steget til tretten, da en anden trop havde sluttet sig til os i Havre. Efter at have gjort dem til genstand for en grundig undersøgelse lod kommandanten hidkalde adskillige unge mennesker, der i længere tid dybt havde følt savnet af en livsledsagerinde. Da de takkeligste var pillet ud og givet til enkelte fremragende medlemmer af samfundet, blev der trukket lod om resten.

Han havde endnu ikke henvendt ordet til Manon, men, så snart de andre på hans befaling havde fjernet sig, betydede han os, at han ønskede, vi skulle blive, og sagde til os:

"Kaptajnen fortæller mig, at De er gift, og at han på overrejsen har fået et særdeles gunstigt indtryk af Dem begge. Jeg agter ikke at blande mig i, hvad der er passeret i fortiden, og hvis jeg hos Dem træffer den dannelse, som De ved første skøn synes at være i besiddelse af, skal jeg gøre mit til at formilde

Deres skæbne og håber også selv at finde nogen adspredelse ved Deres selskab her på dette øde og uciviliserede opholdssted."

Jeg søgte i mit svar på bedste måde at bestyrke ham i hans gode tanker om os, og, efter at have uddelt nogle ordrer angående indretningen af en bolig til os, bad han os blive og spise til aften. Jeg blev forbavset over at træffe så megen høflighed hos en kolonibestyrer og påskønnede den takt, hvormed han ganske undgik at berøre vor fortid.

Samtalen gik ikke i stå et øjeblik, og trods vor trykkede stemning gjorde Manon og jeg alt, for at aftenen skulle forløbe så behageligt som muligt.

Da det blev sengetid, lod han os vise hen til den bolig, der var bestemt for os.

Vi fandt et usselt bræddeskur, der var klinet sammen med ler og dynd, og som bestod af et par rum i flugt med hinanden med et loftskammer ovenover. Fem eller seks stole var blevet bragt derhen tillige med en seng, et bord og andet nødvendigt bohabe.

Synet af vort fremtidige hjem virkede i høj grad nedslående på Manon, mere fordi det gjorde hende ondt på mine vegne, end fordi hun tænkte på sig selv.

Da vi var blevet alene, satte hun sig ned og græd bitterligt.

Først begyndte jeg at trøste hende, men da hun lod sig forlyde med, at det var mig alene, hun beklagede, og at det kun var den del af vore fælles ulykker, jeg måtte bære, som smertede hende, opbød jeg al min kraft for at synes tilfreds og ved godt mod i håb om, at mit eksempel skulle virke smittende på hende.

"Hvorfor skulle jeg beklage mig?" sagde jeg til hende.

"Besidder jeg ikke alt, hvad mit hjerte begærer? Du holder jo af mig, ikke sandt? Hvilken anden lykke har jeg tragtet efter, siden jeg lærte dig at kende? Lad kun Himlen råde for vor skæbne!

Mig forekommer der ingen grund at være til fortvivlelse.

Bestyreren har vist os venlighed og agtelse; han vil sikkert sørge for, at vi ikke kommer til at lide nød. Hvad denne fattige hytte og de plumpe møbler angår, må du dog have lagt mærke til, at kun få mennesker her ejer et smukkere hus og bedre bohavend vi. Desuden er du jo en vidunderlig alkymist," tilføjede jeg og trak på smilebåndet, "alt, hvad du rører ved, bliver til guld."

"Hvis så er," svarede hun, "må du være den rigeste mand i verden, for lige så enestående din kærlighed er til mig, lige så umuligt er det, at nogen kan være elsket varmere af en kvinde end du. Jeg er ikke blind for mine fejl," fortsatte hun, "og føler godt, at jeg ikke har gjort mig fortjent til den hengivenhed, du lægger for dagen. Jeg har forvoldt dig sorger og bekymringer, som kun din aldrig svigtende godhed har formået at tilgive. Letsindig og ustadig har jeg været, og, hvor højt jeg end altid har elsket dig, forstod jeg dog ikke tidligere at skønne tilstrækkeligt på din opofrende kærlighed. Men du kan ikke forestille dig, hvilken forandring der er foregået med mig. Du har i de sidste måneder ofte set mig græde, men det har ikke en eneste gang været over mine egne ulykker, for de forekom mig lette at bære, siden du delte dem med mig; det var kun min kærlighed og den medlidenhed, jeg følte med dig, der bragte mig til at fælde tårer. Det skærer mig i hjertet, at jeg nogen sinde har kunnet nænne at skaffe dig en sorgfuld time; uophørligt genkalder jeg mig, hvor ofte jeg har lønnet din

godhed med utak og troløshed; jeg kan ikke andet end se op til dig med den mest uskrømtede beundring efter alt, hvad du har gået igennem for en ussel, uværdig skabning, der ikke med opofrelsen af sit liv," tilføjede hun og brast i voldsom gråd, "vil formå at gengælde halvdelen af de trængsler, du har måttet lide for hendes skyld."

Hendes tårer og rørende ord havde en vidunderlig virkning på mig og fyldte min sjæl med salig glæde.

"Tal ikke således, kære Manon!" sagde jeg til hende. "Jeg kan ikke tåle at høre det; dine ord overvælder mig; jeg er ikke stærk nok til at bære en så overstrømmende glæde. Nådige Gud," udbrød jeg, "jeg forlanger intet mere af dig!" Visheden om at være elsket af Manon var det eneste, jeg attråede, for at blive lykkelig, alt andet bekymrede jeg mig ikke om. Nu, da jeg har nået mine ønskers mål, er min lykke fuldkommen."

"Det er den," svarede hun, "for så vidt det afhænger af mig, og, hvad mig angår, er jeg også sikker på, hvor jeg nu skal finde lykken."

Jeg sov ind, opfyldt af de lykkeligste tanker, der forvandlede min hytte til et kongeligt palads. Amerika forekom mig et paradis.

"Man må tage til La Nouvelle-Orléans," sagde jeg til Manon, "for at nyde kærlighedens sande glæder. Her lader det sig gøre at holde af hinanden uden egennytte, skinsyge og utroskab. Vore landsmænd kommer for at søge guld; de ved ikke, at vi har fundet ganske anderledes lødige skatte herovre."

Vi sørgede stadig for at stå os godt med kolonibestyreren. Han var så venlig nogle uger efter vor ankomst at give mig en lille plads, der just blev ledig. Det var ikke meget, det drejede

sig om, men jeg modtog det dog som en gave fra Himlen. Jeg var nu i stand til at leve uden at falde nogen til besvær; ja, der blev endog råd til at holde tjenestefolk. Lidt efter lidt kom alt i god gænge, tilmed da Manon og jeg begge gjorde os umage for at være så ordentlige og påpassende som muligt. Vi lod aldrig en lejlighed ubenyttet til at vise os som gode naboer, og vor hjælpsomhed og venlighed havde til følge, at hele kolonien så op til os med tillid og hengivenhed. Inden føje tid var vi så vel anskrevne over alt, at vi næst efter kommandanten var dem, der angav tonen i byen.

Vort fredelige liv og den stilhed, der stadig herskede om os, vakte lidt efter lidt trang hos os til at søge tilbage til kirkens skød. Manon havde aldrig været nogen forhærdet natur, og jeg selv hørte heller ikke til disse forstokkede verdensbørn, som sætte en ære i at føje gudsfor nægtelse til deres øvrige synderegister. Vor kærlighed og ungdom havde været skyld i alt, hvad der var sket. Den erfaring, vi havde vundet, bødede imidlertid på vor ungdom og trådte i årenes sted. Vore samtaler, der altid drejede sig om alvorlige emner, bragte os efterhånden på den tanke at give vort forhold et fastere og inderligere præg. Jeg betænkte mig ikke på en dag at foreslå Manon en sådan forandring, da jeg vidste, at hun var ærlig og rettænkende og sikkert ligesom jeg intet hellere ønskede, end at vor pagt blev beseglet for Herrens alter.

"Vor lykke er ikke fuldstændig," sagde jeg til hende; "der mangler os Himlens velsignelse. Vi er begge for ædelt tænkende og varmt følende til længere at fortsætte et liv i synd. Det var en anden sag i Frankrig, hvor vi ikke kunne undvære hinanden og dog ikke var i stand til at give vort samliv kirkens sanktion, men

her i Amerika, hvor vi er vore egne herrer, hvor vi ikke behøver at tage noget som helst hensyn til stands- og konvientiensspørgsmål, hvor man oven i købet i forvejen antager os for ægteviede, er der intet, der forhindrer os i virkelig at blive mand og kone og love hinanden kærlighed og troskab for alteret. Det er intet nyt tilbud, jeg gør dig, når jeg byder dig min hånd og mit hjerte, men du skal vide, at jeg er rede til at bekræfte mit løfte for Herrens åsyn."

Mine ord var åbenbart til stor glæde for hende.

"Tænk engang," svarede hun mig, "siden vi kom til Amerika, er der ikke gået en dag, uden at jeg har tænkt på det selv samme, men af frygt for at mishage dig har jeg hidtil gemt disse tanker hos mig selv. Jeg ved kun alt for vel, at jeg ikke kan gøre krav på at blive din hustru."

"Ak, Manon," svarede jeg, "du ville i dette øjeblik være dronning, hvis Himlen havde skænket mig en krone. Hvorfor skulle vi betænke os? Der er jo intet, der stiller sig i vejen for os. Endnu i dag agter jeg at tale med bestyreren og tilstå for ham, at vi hidtil har ført ham bag lyset. Lad svage flygtige naturer," tilføjede jeg, "frygte ægteskabets uløselige lænker, men med os er det en anden sag. Vi er sikre på at elske hinanden til vore dages ende."

Med disse ord forlod jeg Manon, hvis ansigt strålede i forklaret glans.

Jeg er overbevist om, at der ikke findes nogen brav mand, som ikke i min stilling ville have tænkt lige som jeg, overvældet, som jeg var, af en uovervindelig lidenskab og et bytte for martrende samvittighedsnag. Mon nogen vil beskylde mig for at klage uden grund, når jeg sukker over, at Himlen grusomt

har tilintetgjort en plan, som jeg kun havde haft til hensigt at være Herren til behag ved? Ak, hvad siger jeg, tilintetgjort, jeg burde sige, straffet som en forbrydelse. Forsynet fandt sig langmodigt i, at jeg længe vandrede ad syndens bane, og gemte tugtens ris til den angrende synder, som bodfærdig søgte tilbage til nåden. Jeg føler næsten min kraft svigte mig ved at skulle omtale mit livs sørgeligste begivenhed.

Som aftalen var med Manon, henvendte jeg mig til kommandanten og bad ham samtykke i vor vielse.

Jeg skulle vel have vogtet mig for at omtale til ham eller nogen anden af mine bekendte det skridt, jeg agtede at foretage, hvis jeg blot havde kunnet stole på, at hans kapellan, den eneste gejstlige person i byen, ville holde ren mund og forrette vielsen i al stilhed, men da jeg ikke vovede at betro mig til ham, foretrak jeg at gå åbenlyst til værks.

Kommandanten havde i huset hos sig en ung mand ved navn Synnelet, som han var i familie med, og som han til stadighed havde om sig. Det var en høj og velvoksen mand i trediveårsalderen, med hjertet på rette sted, men hidsig og opfarende. Straks, da vi kom til kolonien, havde synet af Manon gjort indtryk på ham, og i de sidste måneder havde der frembudt sig utallige lejligheder for ham til at se hende, så at han til sidst følte sig grebet af en fortærende lidenskab for hende. Da han imidlertid ligesom hans onkel og byens øvrige befolkning ikke nærede mindste tvivl om, at Manon var min retmæssige hustru, havde han hidtil med utrolige anstrengelser bekæmpet sin lidenskab og gemt den i sin egen barm, ja, han havde endog været højmodig nok til ved adskillige lejligheder at

lægge et godt ord ind for mig hos sin onkel og ofte stået mig bi med råd og dåd i mangel en vanskelig sag.

Da jeg kom til kommandantboligen, traf jeg både ham og onklen.

Jeg havde ingen særlige grunde til at dølge min plan for Synnelet og udtalte mig derfor med største uforbeholdenhed i hans nærværelse.

Kommandanten var som sædvanlig den personificerede imødekommenhed og skænkede mig velvilligt øre, mens jeg til støtte for mit andragende meddelte ham en del af mine hændelser. Da jeg bad ham overvære bryllupshøjtideligheden, tilbød han endog uopfordret at afholde alle udgifterne ved den, og jeg trak mig tilbage i perlehumør over udfaldet af audiensen.

Omtrent en time efter fik jeg besøg af kapellanen.

Jeg tænkte, han kom i anledning af brylluppet, men, efter at have hilst koldt på mig, underrettede han mig kort og fyndigt om, at kommandanten forbød mig på det strengeste at tænke mere på giftermål, da han havde andre hensigter med Manon.

"Andre hensigter med Manon!" udbrød jeg og følte blodet stivne i mine årer. "Hvilke hensigter, med forlov at spørge, hr. kapellan?"

Han svarede, at jeg jo godt vidste, kommandanten havde uindskrænket myndighed til at gøre og lade ganske, som han ville. Manon var ligesom koloniens øvrige kvinder i ét og alt underkastet hans vilje og nødt til uden knurren at indgå et hvilket som helst ægteskab, han måtte tiltænke hende. Hidtil havde Hans Excellence ganske vist ikke gjort brug af sin magt, da han troede, bemeldte dame var gift, men, da han nu af min egen mund havde erfaret, at det ikke var tilfældet, behagede det

ham at give hende til sin brodersøn, hr. Synnelet, der var forelsket i hende.

Selv om det havde været klogt at lægge bånd på mine følelser, løb hidsigheden dog af med mig, og jeg befalede i en opbragt tone kapellanen skyndsomst at fortrække, idet jeg svor højt og dyrt på, at kolonibestyreren, Synnelet og hele byen skulle tage sig vel i agt for at lægge et halmstrå i vejen for min hustru, eller min elskerinde, som visse folk behagede at kalde hende.

Jeg meddelte straks Manon det uheldvarslende budskab, jeg havde modtaget.

Synnelet måtte åbenbart i længere tid have ruget over skumle planer og benyttet lejligheden til at udføre dem, så snart han efter min bortgang var blevet alene med onklen. Vore fjender var os alt for overlegne til, at det kunne nytte, vi satte os til modværge. Her i La Nouvelle-Orléans var vi stillet, som om vi havde befundet os midt ude på det åbne hav, det vil sige, vi var adskilte fra den øvrige verden ved uhyre afstande. Hvor skulle vi flygte hen? Til ukendte og øde egne eller måske til steder, der husede glubende dyr og vilde folkestammer? I hvor høj grad jeg end nød mine medborgeres sympati og agtelse, ville det dog være dårskab af mig, hvis jeg gjorde regning på, at nogen ville løfte en hånd til mit forsvar, når jeg forsøgte at rejse en almindelig opstand. For at sætte noget sådant i scene måtte jeg frem for alt have haft penge, og jeg var så fattig som en kirkerotte. Desuden var et heldigt udfald af en folkerejsning mere end tvivlsomt, og, hvis en sådan mislykkedes, ville vi være redningsløst fortabte.

En del af de tanker, der løb rundt i hovedet på mig, betroede jeg Manon, men uden i mindste måde at høre på, hvad hun

svarede, beskæftigede jeg mig allerede med nye planer. Ikke så snart havde jeg fattet én beslutning, førend jeg straks opgav den for en anden. Jeg talte højt med mig selv og besvarede de spørgsmål, der efterhånden dukkede op for mig; kort sagt, jeg var i en ophidset tilstand, som kun de færreste kunne gøre sig noget begreb om.

Manon havde ikke øjnene fra mig. Af mine usammenhængende ord sluttede hun, hvor stor faren måtte være, og skælvede mere for mit vedkommende end for sit eget. Af angst for at give min sorg fornyet næring turde hun ikke engang lade sig mærke med, hvor bange hun var.

Efter at have undfanget og atter forkastet et utal af planer, besluttede jeg til sidst som den eneste udvej, at gå direkte til kommandanten og appellere til hans æresfølelse ved at beråbe mig på den ærbødighed, jeg nærede for ham, og den interesse, han havde vist mig ved tidligere lejligheder.

Manon ville på ingen måde give slip på mig.

"Du går jo den visse død i møde," sagde hun til mig, med tårer i øjnene. "Jeg får dig aldrig at se mere. Du slipper ikke levende derfra. Lad mig være den af os, der dør først!"

Jeg måtte anvende hele min overtalelsesevne for at gøre hende begribeligt, at hun måtte blive, hvor hun var, og roligt vente, indtil jeg kom igen.

Da jeg gik med løftet om snart at være tilbage, var der ingen af os, der anede, at netop hun var udpeget til at rammes hårdest af Himlens vrede og vore fjenders grusomhed.

Jeg begav mig op til fæstningen, hvor jeg traf kommandanten og kapellanen.

For at vække så megen medynk som muligt, fornedrede jeg mig i den grad, at jeg ville være sunket i jorden af skam, hvis jeg havde været tilskyndet af en hvilken som helst anden følelse end netop min grænseløse kærlighed til Manon. Jeg besvor ham så indstændigt at bønføre mig, at mine ord absolut måtte have gjort indtryk på ham, hvis han overhovedet havde været tilgængelig for menneskelige følelser.

På alle mine klager svarede han mig uvægerlig med det samme omkvæd og gentog gang efter gang, at han havde fri rådighed over Manons skæbne, og at jeg jo godt vidste, han havde bortlovet hende til sin søstersøn.

Jeg var fast bestemt på at beherske mig til det yderste og lod mig nøje med det sagtnodige svar, at jeg antog ham for alt for venligt sindet imod mig til, at han skulle ønske mig døden, men uden Manon kunne jeg ikke leve.

Modløs og bedrøvet forlod jeg den halsstarrige gamle, der åbenbart var alt for forgabet i sin dyrebare søstersøn til at tage mindste notits af mine bønnege klager, hvor berettigede de end kunne være.

Jeg besluttede dog så vidt muligt at betvinge min harme og gå lempelig til værks, indtil jeg så, at alt håb var ude. Først da, når mine undertrykkeres tyranni havde nået sit højdepunkt, var jeg bestemt på at sætte ethvert hensyn til side og gøre den ny verden til skueplads for et i rystende drama.

Opfyldt af disse tanker rettede jeg kursen hjemad, da skæbne, der stadig var mig ond, ville, at jeg skulle løbe i armene på Synnelet.

Han læste i mit blik som i en åben bog, hvad der foregik i min sjæl.

Da han, som jeg har sagt, var en mand med hjertet på rette sted og ikke kendte til fejhed, veg han ikke tilbage.

"De ønskede vist at træffe mig," sagde han. "Jeg kan godt forstå, at De må være forbitret på mig, og jeg har længe haft en følelse af, at vort mellemværende ikke kan afgøres uden blodsudgydelse. Lad altså skæbnen bestemme, hvem af os der skal blive den lykkelige!"

Jeg gav ham ret i, hvad han sagde, og mente ligesom han, at døden alene kunne udjævne vor trætte.

Da vi kom et stykke uden for byen, trak vi blank, og vore klinger krydsedes.

Jeg sårede og afvæbnede min modstander næsten samtidig.

Han skummede af raseri over sit uheld og vægrede sig hårdnakket ved at bede for sit liv og give afkald på Manon.

Jeg havde måske haft ret til at gøre det af med ham med det samme og give ham nådestødet, men ædelt blod fornægter sig sjældent, og jeg rakte ham på ny hans kårde.

"Lad os begynde forfra," sagde jeg til ham, "men det er et ord, at der denne gang ikke bliver tale om pardon."

Han styrtede sig straks over mig i ubændigt raseri.

Min færdighed i våbenøvelser var ikke stor, eftersom jeg kun havde gået tre måneder på fægteskole i Paris, men jeg må antage, at det forsyn, der våger over trofaste elskende, førte min kårde. Synnelet gennemborede ganske vist min venstre arm, men i samme øjeblik gik jeg ham heftigt ind på livet og rettede et så dødbringende stød imod ham, at han sank livløs ned for mine fødder.

Trods den glæde, jeg naturligvis måtte føle ved sejrrig at gå ud af en kamp, der kunne have haft min død til følge, var jeg

dog ikke blind for de nye farer, der hobede sig op omkring mig. Der var hverken frist eller nåde at vente, og, da jeg vidste, ved hvilket inderligt slægt- og venskabsbånd kommandanten var knyttet til sin søstersøn, var jeg sikker på, at min dødsdom ville blive underskrevet og eksekveret en time efter, at tvekampens udfald var blevet kendt.

Selv om jeg havde grund nok til at ængstes for mit eget vedkommende, var frygten for mig selv dog for intet at regne i sammenligning med den uro, jeg blev grebet af, ved tanken om Manon. Udsigten til at miste hende gjorde mig i den grad fortumlet i hovedet, at det svimlede for mig. Jeg beklagede, at det var Synnelet og ikke mig, som var blevet på valpladsen. En hurtig død ville for mig have været en kærkommen afslutning på alle mine kvaler.

Men netop denne tanke bragte mig med ét atter til mig selv og indgav mig i en fart en stik modsat beslutning.

"Hvorledes?" udbrød jeg. "For at gøre en ende på mine lidelser ønsker jeg altså at dø? Som om der virkelig her i verden kunne tænkes noget, som vejede op imod frygten for at miste min elskede? Nej," fortsatte jeg, "en sådan fejhed er min tanke fjern, for at værne Manon vil jeg trodse alt, og først, når ethvert håb er glippet, skal dødens porte åbne sig for mig."

Med disse ord gik jeg med faste skridt tilbage til byen.

Da jeg kom hjem, traf jeg Manon badet i tårer og ude af sig selv af angst.

Hun beroligedes ved at se mig, men jeg kunne ikke skjule den sidste ulykke, der havde ramt mig. Ved at høre om sammenstødet med Synnelet, hans død og mit sår blegnede hun og sank afmægtig om i mine arme.

Det varede længe, førend det atter lykkedes mig at kalde hende til live.

Jeg var selv en afmagt nær ved tanken om vor forladte og hjælpeløse stilling.

"Hvad er der at gøre, Manon?" sagde jeg til hende, da hun atter var kommet til sig selv. "Ak, hvad skal vi dog gribe til? Jeg må tage flugten for enhver pris. Hvis du agter at blive her, står det dig jo frit for. Du kan endnu blive lykkelig, men jeg må drage bort og søge døden blandt vilde mennesker og glubende rovdyr."

Hun rejste sig, så svag hun var, og greb min hånd.

"Lad os fly sammen uden at spille et minut," sagde hun. "Synnelets lig kan blive fundet, hvilket øjeblik det skal være, og i så fald er det ude med os."

"Men, kære Manon," svarede jeg fortvivlet, "sig mig, hvorhen vi skal flygte. Øjner du et eneste sikkert tilflugtssted for os? Er det ikke bedre, du søger at friste livet her uden mig, og at jeg frivilligt overgiver mig til kommandanten på nåde og unåde?"

Langt fra at rokke hendes beslutning syntes dette forslag kun yderligere at anspore hende til flugt.

Der var ikke andet for at gøre, jeg måtte give efter og følge hende.

I skyndingen havde jeg dog åndsnærværelse nok til at medtage en flaske rom, som jeg opbevarede i et skab, og så mange levnedsmidler, mine lommer på nogen måde kunne rumme.

Til vore tjenestefolk, der opholdt sig i det tilstødende værelse, sagde vi, at vi ville gå en aftentur, en besked, de intet

påfaldende kunne finde i, eftersom vi plejede at gå ud at spadserere hver aften.

Uden at tøve længere, skyndte vi os bort fra byen så hurtigt, hensynet til Manons svage helbred tillod.

Hvor usikker fremtiden end syntes mig, var jeg dog ikke ganske uden håb, for døden ville have forekommet mig langt at foretrække, hvis jeg ikke havde stolet på at finde en beskyttende havn for Manon.

I de ti måneder, jeg havde opholdt mig i Amerika, var jeg blevet så fortrolig med landet, at jeg ikke var uvidende om, hvorledes man skulle bære sig ad med at tæmme de vilde, så at vi altså kunne nærme os dem uden livsfare. Deres sprog og levevis var mig heller ikke ganske fremmede, da jeg ofte havde haft lejlighed til at studere begge dele i tidens løb.

Foruden denne fortrøstning var der endnu et håb, som holdt mig oppe.

Jeg vidste nemlig, at englænderne havde kolonier i denne del af den ny verden. Disse lå rigtignok mange mile borte fra det sted, hvor vi befandt os, og for at komme derhen måtte vi gennemstrejfe øde landstrækninger, hvor vi i mange dage ikke ville træffe på et menneskeligt væsen, og overskride høje og stejle bjerge, en rejse, som selv kraftigere og mere hærdede naturer end vi med rette ville gyse tilbage for. Men ikke desto mindre så jeg dog fremtiden kækt i møde og stolede på, at de vilde skulle tjene os som førere, og at vi omsider ville finde et fristed i de engelske kolonier.

Vi gik så langt, Manons kræfter tillod, det vil sige omtrent to mil, for førend vi var kommet så langt, ville den kære pige på ingen måde høre tale om at hvile sig. Til sidst, da hun var ved at

segne af træthed, tilstod hun, at det var hende umuligt at gå et skridt længere.

Det var allerede blevet mørkt.

Vi satte os til hvile midt ude på en vidtstrakt slette, uden at have fundet så meget som et træ, vi kunne søge ly under.

Hendes første tanke var at lægge en frisk bandage på mit sår, som hun havde forbundet, inden vi tog hjemmefra. Jeg gjorde forgæves indsigelser imod hendes kærlige omhu. Hun ville have følt sig dybt krænkede, hvis jeg havde nægtet hende den glæde at sørge for mig, førend hun tænkte på at drage omsorg for sig selv. Jeg underkastede mig hendes vilje og modtog skamfuld, uden at tage til genmæle, hendes opofrende pleje.

Men, da hun havde udført sin kærlighedsgerning, med hvilken iver sørgede jeg da ikke til gengæld for at hjælpe hende! Jeg lagde mine klæder under hende, for at hun skulle finde jordbunden blødere, og tvang hende mod hendes vilje til at modtage alt, hvad jeg troede kunne tjene til hendes bekvemmelighed. Jeg varmede hendes hænder med mine brændende kys og hede suk. Hele natten vågede jeg ved hendes side og bad Himlen skænke hende en rolig og mild søvn. Gud er mit vidne, at mine bønner kom fra et varmt og ærligt hjerte, og dog blev de afviste med den ubønhørligste strenghed!

Tag mig det ikke ilde op, at jeg haster med at fuldføre en fortælling, som det er mig en usigelig pine at få over mine læber.

Det knusende slag, jeg nu skulle rammes af, satte kronen på alt, hvad jeg hidtil havde lidt. Jeg fristede en ulykke, som resten af mit liv er viet til at begræde, men skønt mindet om hin sørgelige begivenhed er uudsletteligt præget i mit indre, føler

jeg dog en grænseløs kval, hver gang jeg forsøger at tale om den.

Vi havde tilbragt det meste af natten indtil ud på morgenstunden i uforstyrret hvile.

Jeg antog, at min elskede måtte være indslumret, og vovede næppe at drage ånde for ikke at forstyrre hendes søvn.

Da jeg ved daggry berørte hendes hænder, bemærkede jeg, at de var ganske kolde og skælvede som i feber. Jeg lagde dem ind til mit bryst for at varme dem.

Hun mærkede, at jeg rørte ved hende, og forsøgte at gribe min hånd, idet hun med svag stemme hviskede til mig, at hun troede, hendes sidste time var kommet.

Jeg betragtede først dette udbrud som en tilkendegivelse af, hvor ulykkelig hun følte sig, og besvarede hendes klage med sådanne trøstende ord, som min kærlighed i øjeblikket indgav mig.

Men da hun stadig lod alle mine spørgsmål ubesvarede og kun drog dybe suk, mens hun febrilsk knugede mine hænder, gik det endelig op for mig, at adskillelsens time var nær, og at hun denne gang hjem søgtes for sidste gang.

Forlang ikke af mig, at jeg skal sætte Dem ind i mine følelser i denne sorgens stund, eller at jeg skal meddele Dem Manons sidste ord til mig. Kun ét kan jeg sige, at jeg mistede hende og lige til det sidste øjeblik fik beviser på hendes inderlige kærlighed.

Jeg overlevede hende.

Himlen fandt vel sagtens ikke, at jeg endnu var straffet hårdt nok.

Fra den dag, da Manon udåndede, har jeg ført en sørgelig skyggetilværelse, som jeg i øvrigt frivilligt har valgt, og som jeg ubetinget foretrækker for enhver anden.

Indtil solen var gået ned, og indtil den igen havde hævet sig op over horisonten, blev jeg liggende som lænket til min elskedes lig.

Det var først min agt i denne stilling at afvente dødens komme, men, da den følgende dag oprandt, kom jeg i tanker om, at hendes legeme efter min død ville blive et offer for vilde dyr, og jeg besluttede derfor at begrave hende og derpå lægge mig til hvile oven på graven.

Jeg var så afkræftet dels af den lange faste og dels på grund af den sorg, der var overgået mig, at jeg næsten ikke kunne røre et lem. Jeg blev nødt til at ty til den styrkende drik, jeg havde medbragt, og genvandt herved en tilstrækkelig opblussen af mine kræfter til at kunne udføre den sidste sørgelige pligt, der påhvilede mig.

Det var let for mig at bearbejde det sandede jordsmon; vel brækkede jeg min kårde under forsøget, men jeg havde mine hænder, og de var mig til større nytte.

Det lykkedes mig virkelig til sidst at få uddybet en bred grav.

Jeg anbragte min elskedes legeme deri efter først at have indhyllet hende i mine klæder for at forhindre, at sandet kom i berøring med hende. Dernæst trykkede jeg tusinde glødende kys på hendes iskolde læber, men selv da, kunne jeg ikke bekvemme mig til at kaste jorden til over hende, og jeg satte mig ved hendes side for at betragte hende længe og opmærksomt.

Til sidst, da jeg mærkede, mine kræfter tog af, og frygtede for, at jeg skulle blive for svag til at fuldføre mit forehavende, begravede jeg for stedse i jordens skød den elskeligste og mest fuldkomne skabning, der nogen sinde har set solens lys. Derpå udstrakte jeg mig oven på graven med ansigtet vendt imod jorden og lukkede øjnene i den hensigt aldrig at åbne dem mere. I den yderste grad af sønderknusthed og slappelse påkaldte jeg endnu en gang Himlens bistand og afventede utålmodig dødens komme.

De vil have vanskelighed ved at forstå, at der trods min grænseløse sorg ikke var kommet en tåre fra mine øjne eller et suk over mine læber under hele denne sørgelige jordefærd. Min dybe nedtrykthed og mit faste forsæt at søge døden havde ligesom lammet evnen hos mig til at give min fortvivelse luft. Det varede heller ikke længe, inden den sidste rest af følelse og bevidsthed svandt, og jeg lå henslængt på graven i en tilstand, der snart måtte have døden til følge.

Efter hvad De nys har hørt, er slutningen af min historie så tom og intetsigende, at den næppe fortjener Deres opmærksomhed.

Da Synnelets legeme endnu samme aften var blevet fundet og bragt tilbage til byen, viste det sig ved en omhyggelig undersøgelse, at han ikke alene ikke var død, men at hans sår ikke engang var livsfarligt. Så snart han var kommet til sig selv igen, fortalte han sin onkel, hvad der var foregået imellem os, og jeg må sige til hans ros, at han ærligt tilstod, hvor ridderligt jeg havde båret mig ad imod ham i duellen.

Der blev straks sendt folk ud at søge efter mig, men disse vendte tilbage med den besked, at hverken Manon eller jeg var

til at finde, og at vi sikkert måtte være flygtet bort sammen.

Da det var sent på aftenen, måtte undersøgelserne opsættes, men til gengæld blev der sat desto større kraft ind på sagen de to følgende dage.

Jeg blev fundet i en tilsyneladende livløs tilstand på Manons grav. De, som traf mig i denne forfatning, anså det for en given sag, at jeg måtte være blevet udplyndret og myrdet. De løftede mig op og bar mig tilbage til byen. Men den bevægelse, jeg blev udsat for ved transporten, kaldte atter det bortflygtende liv tilbage, og jeg åbnede øjnene, klagende og sukkende over endnu at høre til de levendes tal.

Da det blev opdaget, at jeg endnu gav livstegn fra mig, blev der ydet mig omhyggelig pleje, der desværre kronedes med et alt for gunstigt resultat.

Hvor svag jeg end var, undgik jeg dog ikke at blive puttet i et snævert fangehul og sat under offentlig tiltale. Da Manon ikke var til at finde, anklagedes jeg for at have ryddet hende af vejen i et anfald af raseri eller skinsyge.

Jeg skildrede i min forsvarstale, hvorledes sagerne virkelig var gået for sig, og støttedes af Synnelet, der, trods alt, hvad der var foregået imellem os, ikke tog i betænkning at gå i forbøn for mig.

Hans henstilling blev taget til følge, og jeg blev sat på fri fod.

Jeg var imidlertid så afkræftet, at jeg måtte bæres ud af fængslet, og, da jeg var blevet bragt over til min egen bolig, forblev jeg sengeliggende i flere måneder af en hidsig feber.

Mit had til livet var uforandret; uophørligt anråbte jeg døden om at befri mig for mine lidelser og vægrede mig i lang tid hårdnakket ved at tage den mikstur, der blev mig foreskrevet.

Himlen, der havde tugtet mig så hårdt, sørgede imidlertid for, at straffen og min ulykke kom mig til både. Mit syn åbnedes for nådens lys, og mine tanker tog en retning, der stemte bedre med det hjem, hvorfra jeg var kommet, og den opdragelse, jeg havde nydt. Lidt efter lidt lagde stormen sig i mit indre, og efterhånden, som der kom mere ro i min sjæl, bedredes også min legemlige tilstand kendelig. Min æresfølelse vaktes på ny, og jeg gav mig atter samvittighedsfuldt til at røgte min beskedne dont, indtil jeg med det skib, der én gang om året gjorde turen frem og tilbage mellem Frankrig og kolonien, kunne vende hjem til mit fædreland, hvor jeg ved et sædeligt og regelmæssigt liv håbede, det måtte forundes mig at genoprette og udsone min ungdoms dårskeer.

Under min sygdom havde Synnelet ladet min elskedes lig føre bort og bisætte på byens kirkegård. På graven lod jeg plante blomster og oprejse en smuk mindesten.

Seks uger efter min fuldkomne helbredelse vandrede jeg en morgen alene om på strandbredden, da jeg fik øje på et skib, som satte kursen ind imod La Nouvelle-Orléans.

Jeg passede opmærksomt på, da besætningen gik fra borde, og stor var min glæde ved at genkende Tiberge iblandt dem, som kom i land.

Den trofaste fyr kendte mig allerede langt borte til trods for de spor, sorg og sygdom havde sat på mit ansigt. Han fortalte mig, at han udelukkende var rejst derover for at træffe mig og formå mig til at vende tilbage med ham til Frankrig. Da det brev, jeg havde skrevet til ham fra Havre, kom ham i hænde, var han på stående fod taget fra Paris for personligt at yde mig de tjenester, jeg bad ham om. Det havde været ham en pinefuld

skuffelse at erfare, at vort skib allerede havde lettet anker, og han ville ikke have betænkt sig et øjeblik på at følge efter, hvis han blot havde kunnet opdrive et sejlklart skib. I flere måneder havde han gået på jagt efter et sådant og endelig i St. Malo truffet en skude, som skulle afgå til Martinique. I håb om, at det ikke ville være ham vanskeligt at finde en skibslejlighed derfra til La Nouvelle-Orléans, var han gået om bord. Skibet var imidlertid blevet entret og overfaldet af spanske sørøvere, der havde lagt ham i lænker og ført ham til en af de øer, hvor de hørte hjemme. Her havde han dog heldigvis set sit snit til at undvige, og efter forskellige farer og besværligheder var han blevet optaget af det skib, der lige var sejlet ind i La Nouvelle-Orléans' havn, og havde således omsider trods alt nået til sit bestemmelsessted.

Jeg savnede ord til at udtrykke min taknemmelighed overfor en så ædel og trofast ven. Efter at have ført ham hjem til min beskedne bolig og beværtet ham efter ringe evne, fortalte jeg alt, hvad der var hændt mig siden min afrejse fra Frankrig, og da jeg vidste, hvad der mest af alt måtte ligge ham på hjerte, forsømte jeg ikke at fortælle ham, at de sædekorn, han i sin tid nedlagde i min barm, havde begyndt at spire og bære frugt. Han forsikrede, at hans glæde over at høre mig tale således rigeligt opvejede de genvordigheder, han havde udstået på sin rejse.

Vi tilbragte to måneder sammen i La Nouvelle-Orléans, for så længe varede det, inden der kom skib fra Frankrig.

Endelig kom vi af sted.

Overrejsen forløb uden uheld, og for fjorten dage siden landede vi i Havre.

Straks ved min ankomst skrev jeg til min familie og fik fra min ældste broder et svar tilbage, hvori jeg blev underrettet om faders død. Dette budskab rystede mig stærkt, så meget mere som jeg ikke kunne skjule for mig selv, at sorgen over mine forvildelser sikkert måtte have bidraget til at lægge ham i graven.

Da et skib netop lå for udgående til Calais, gik jeg straks om bord.

Det er nemlig min agt at tage hen til en slægtning af mig, et par mil uden for byen, på hvis gods min broder opholder sig, og hvor han har sat mig stævne.

Om "Manon Lescaut"

Forfatter: Antoine François Prévost d'Exiles (1697-1763), kaldet Abbé Prévost

Org.titel: *Histoire du chevalier des Grieux et de Manon Lescaut.*

Bogen Udkom første gang som 7. del af *Mémoires et aventures d'un homme de qualité, qui s'est retiré du monde* i Amsterdam 1731.

Den første udgave blev forbudt i Frankrig af "moralske" årsager, og romanen findes i flere af forfatteren selv reviderede og neddæmpede udgaver.

Denne udgave efter: Prévost d'Exiles: *Manon Lescaut.*

Gyldendalske Boghandel – Nordisk Forlag, København-Kristiania 1905. På dansk ved M. Cohen og S. Prahl

Redigeret af: Vivi N. Jensen

Forside: Efter illustration af Maurice Leloir (1853-1940): *L'Ensevelissement* (ca. 1885).

ISBN 978-87-7628-319-3

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-549-5 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk

Note 1: **Ut jam nunc dicat:** Omtrent ~ "Man skal sige, hvad der er nødvendigt for begyndelsen i begyndelsen, og opsætte det øvrige indtil det rette tidspunkt er kommet." *Udg.anm.*

Note 2: **Citat af Racine:** Racines *Iphigenie* II, 5.